

**»JEDNOME OD OVE MOJE
NAJMANJE BRAĆE...«**

(Matej 25,40)

Sadržaj:

1. I stvori Bog...	5
2. Plan za bolji svet	13
3. Subota: Dan slobode	21
4. Milost i pravda u Psalmima i Pričama Solomunovim	29
5. Plač proroka	37
6. Klanjanje Stvoritelju	45
7. Isus i oni kojima je potrebna pomoć	53
8. »Jednome od ove Moje najmanje braće...«	61
9. Služba u novozavetnoj crkvi	69
10. Živeti u skladu sa Jevanđeljem	77
11. Živeti prema adventnoj nadi	85
12. Ljubiti milost	93
13. Zajednica slugu	101

»JEDNOME OD OVE MOJE NAJMANJE BRAĆE...«

Autor: Džonatan Dafi

Broj: 3/2019.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara: Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Dragana Todoran

Lektura: Tomislav Stefanović

Prelom: Gordana Ardeljan

Izdaje: »Preporod«, Beograd

Za izdavača: Đorđe Trajkovski, 11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Štampa: »EURO DREAM«, Nova Pazova, 2019.

Tiraž: 2800

Tabele priprema Odeljenje za subotnu školu

© [2019] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagodava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD SLUŽBA SVIMA KOJIMA JE TREBA POMOĆ

Adventistički hrišćani pozvani su da objavljuju »večno Jevanđelje« (Otkrivenje 14,6) celom svetu. Čineći tako, izvršavamo Isusove reči o stvaranju učenika, krsteći ih i »učeci ih da sve drže što sam vam zapovijedao.« (Matej 28,20) Između ostalog, On je zapovedio da služimo nevoljnima, potlačeni-
ma, siromašnima, gladnima i onima koji su u zatvoru.

Uostalom, upravo je Isus, posle ispričane priče o dobrom Samarjani-
nu (Luka 10,30-36), naložio svojim slušaocima: »Idi, i ti čini tako.« (Luka 10,37) Upravo je On, opisujući trenutak kada će podeliti narod koji će se sabrati pred Njim kao što »pastir razlučuje ovce od jaraca« (Matej 25,32), govorio o tome koliko je zaista važno da pomažemo gladnima, bolesnima, neodevenima i onima koji su u tamnici. »Zaista vam kažem: kad učiniste jednome od ove Moje najmanje braće, Meni učiniste.« (Matej 25,40)

Drugim rečima, pored objavljivanja uzvišenih istina o spasenju, Sveti-
lištu, stanju mrtvih, trajnosti Zakona, treba da služimo potrebama drugih ljudi. Koji je bolji način da se približimo ljudima nego da radimo za njihovo dobro? Kao što je Elen Vajt u svom poznatom tekstu izjavila: »Samo Hristov metod doneće pravi uspeh u približavanju ljudima. Spasitelj se pridružio ljudima kao Onaj koji im želi dobro. On je pokazao svoje saosećanje prema ljudima, služio u njihovim potrebama i pridobio njihovo poverenje. Tada ih je pozvao: 'Hajdete za Mnom.' « (*U potrazi za boljim životom*, str. 143. original)

Izbrojano je da Pismo sadrži 2103 stiha koji govore o Božjoj posebnoj
brizi o siromašnima i potlačeni-
ma. U poređenju sa mnogim drugim vido-
vima vere, doktrine i hrišćanskog života uopšte, broj tekstova o služenju

onima kojima je potrebna pomoć je veliki. Moramo ozbiljno prionuti na rad da olakšamo bol i patnju ljudi koji žive oko nas. Takav rad ne ugrožava širenje Jevanđelja; naprotiv, može ga samo još više osnažiti.

Naravno, dobro je pomagati drugima samo radi pomaganja. Treba da »činimo što je pravo« (vidi: Mihej 6,8) jednostavno zato što je i ispravno i dobro da »činimo pravdu«. Pa ipak, zar nije još bolje da ih dok činimo pravdu, dok pomažemo drugima u njihovim trenutnim i prolaznim potrebama, uputimo, takođe, na razlog »za naše nadanje« (1. Petrova 3,15), a to je obećanje o večnom životu u Hristu?

Isus je isceljivao bolesne, vraćao vid slepima, oslobađao obolele od gube, čak i mrtve podizao. Međutim, svi oni kojima je pomagao pre ili kasnije su svakako umrli, zar ne? Prema tome, gledano na duže staze, kakvo god dobro da je učinio za njih i njihove trenutne potrebe, činio je i nešto više. Da, služio je nevoljnima, a onda im uputio poziv: »Sledi Me.« I upravo je to razlog zašto mi, takođe, treba da služimo nevoljnima i da im upućujemo poziv: »Sledi Ga.«

Nema sumnje, težeći pravdi i dobroti u svetu, prikazujemo Božje carstvo (vidi: Luka 4,18.19) na način koji je u najmanju ruku isto toliko istinit, verodostojan i uspešan kao i propovedanje o Njemu. Kada se staramo o siromašnima i potlačenima, mi zapravo Bogu odajemo slavu i čast (vidi: Isaija 58,6-10). Međutim, ako ne služimo nevoljnima, napaćenima i slomljenima, mi Ga pogrešno predstavljamo (vidi: Priče 14,31).

Prema tome, ovog tromesečja videćemo šta Božja reč kaže (a kaže mnogo) o našoj dužnosti da služimo potrebama ljudi oko sebe. »Zabadava ste dobili, zabadava i dajite.« (Matej 10,8). Ove reči sve govore.

Džonatan Dafi radi kao direktor ADRE Internacional od 2012. godine. Pre nego što se pridružio ADRI u Australiji 2008, Dafi je radio kao sekretar Zdravstvenog odeljenja pri Južno-pacifičkoj diviziji, u kome je stekao veliko icksutvo u promociji i razvoju zdravlja u zajednici.

I STVORI BOG...

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 1-3; Dela 17,28; Psalam 148; Psalam 24,1; 1. Mojsijeva 4,1-9; Matej 22,37-39; Otkrivenje 14,7.

Tekst za pamćenje: »Ko čini krivo ubogome, sramoti Stvoritelja njegova; a poštuje Ga ko je milostiv siromahu.« (Priče 14,31).

Da li ste ikada nešto stvarali ili pravili, umetničko delo, neki predmet, obrok, ili se bavili nekim drugim stvaralačkim radom – da bi na kraju to delo bilo uništeno ili odbačeno od strane osobe kojoj je to delo poklonjeno? Ako jeste, možda imate samo mali uvid u to šta je Bog doživeo kada je stvorio ovaj svet i podario život ljudskim bićima, da bi na kraju to što je stvorio bilo uništeno grehom.

Biblija kaže da je svet stvoren pažljivo i »veoma dobro«. Kako se Bog osećao zbog dela stvaranja očigledno je u izveštajima o stvaranju u 1. i 2. poglavlju 1. Mojsijeve. U tom okviru treba da čitamo izveštaj o padu u 3. poglavlju 1. Mojsijeve i Božjem slomljenom srcu kada se suočava sa ljudima koje je stvorio.

Izuzetno je to što naš svet nastavlja da bude predmet Božje ljubavi, čak i uprkos hiljadama godina greha, nasilja, nepravde i otvorene pobune. Što je još izuzetnije, iako je Bog započeo svoj plan otkupljenja i ponovnog stvaranja sveta, poverio nam je, kao vernicima, određenu ulogu u ispunjenju svojih većih planova. Da, mi smo primaoci Njegove blagodati; ali, pored blagodati koja nam je data, povereno nam je da obavljamo posao sa našim Gospodom. Kakva je to uzvišena, sveta odgovornost!

BOG: BRZ POGLED NA STVARANJE

Ovaj svet i sav život na njemu, naš lični život i sve što činimo sa njim, životi ljudi oko nas i kako uspostavljamo odnos sa njima, život i kako da ga živimo na najbolji mogući način – sve ovo počinje sa Bogom, »jer kroz Njega živimo, i mičemo se, i jesmo«. (Dela 17,28) Ovako počinje biblijski izveštaj: »U početku stvori Bog nebo i Zemlju.« (1. Mojsijeva 1,1) Činjenica da je stvarao rečju ukazuje na silu i proces koji ne možemo ni zamisliti.

Pa ipak, Bog nije stvarao sa određene udaljenosti; bio je lično uključen, naročito kada je nastupio trenutak da stvori prvo ljudsko biće (vidi: 1. Mojsijeva 2,7).

Pročitajte izveštaj o stvaranju prvih ljudskih bića u tekstu 1. Mojsijeva 1,26-31. Kakve važne pojedinosti ovaj izveštaj iznosi o Bogu? Kakve važne pojedinosti govori o ljudima?

Često kažemo da možemo mnogo da naučimo o Bogu ukoliko provodimo vreme u prirodi, posmatramo Njegova dela stvaranja i iz njih dobijamo uvid u Stvoriteljev karakter. Međutim, možemo, takođe, steći uvid u to kako je Bog stvorio svet na osnovu našeg shvatanja Boga. Na primer, ako je Bog Bog reda, treba da očekujemo da pronađemo red u Njegovim delima stvaranja. Ili ako verujemo da je Bog Bog stvaralačkog rada, ne treba da budemo iznenađeni ukoliko uočimo neverovatne primere stvaralaštva u svetu koji je stvorio. Slično tome, verujemo da je Bog Bog odnosa, pa prema tome, uviđamo da su odnosi suštinski činilac u tome kako je Bog objedinio svet. On je stvorio svaki element sveta u odnosu na ostala dela stvaranja. On je stvorio životinje u skladnom odnosu. Stvorio je ljudska bića koja stupaju u zajednicu sa Njim, jedni sa drugima i sa ostalim delima stvaranja. Iako je naše razumevanje Boga ograničeno na mnogo načina, ono što možemo zapaziti u vezi sa Njegovim karakterom treba da nas podstakne da ponovo razmotrimo kakav bi svet trebalo da bude.

Koliko je korisno za vaše razumevanje sveta da ga zapažate kao odraz Božjeg karaktera, čak i kad su razaranja zbog greha toliko očigledna?

Lako je osetiti čežnju za Edemskim vrtom. Ima nečega u kratkom opisu vrta, doma koji je Bog stvorio Adamu i Evi, što budi čežnju u našem srcu. Možda ne shvatamo kako je život u takvom svetu tekao, ali osećamo da bismo voleli to da iskusimo.

Čini se da je i Bog razvio osećanje zadovoljstva i celovitosti: »Tada pogleda Bog sve što je stvorio, i gle, dobro bješe veoma.« (1. Mojsijeva 1,31) Bog je stvorio svet koji je bio i lep i svrsishodan. Bio je izuzetno osmišljen, i po izgledu i po praktičnosti. Bio je pun života i boja, i ispunjen svime što je neophodno za bujanje života. Ne čudi zato što je Bog stalno zastajao razmišljajući da je svet koji stvara dobar.

Pročitajte 1. poglavlje 1. Mojsijeve. Šta mislite šta se podrazumeva pod ponovljenim izjavama da »vidje Bog da je dobro«? Vidite: 1. Mojsijeva 1,4.10.12.18.25.31.

Iako je u celosti napisana posle pada, u Bibliji se na mnogo mesta proslavlja prirodni svet, kao u tekstovima O Jovu 38-41 i Psalam 148. Ne smemo zaboraviti da ovi tekstovi nisu napisani kao osvrt na to kako je svet izgledao kada je stvoren, pre greha; napisani su u sadašnjem vremenu, slaveći dobre osobine koje su još uvek očigledne u našem svetu.

Isus je, takođe, iz sveta prirode uzimao primere o Božjoj dobroti i staranju (na primer: Matej 6,26.28-30), pohvaljujući naše oslanjanje na Boga i to što sa divljenjem cenimo jednostavne darove koji nas okružuju. Ako otvorimo oči i pogledamo čuda stvaranja, videćemo da smo uistinu primaoci izuzetnih darova našeg Stvoritelja. Čak i usred iskušenja naš odgovor treba da bude prožet zahvalnošću, zahvaljivanjem i poniznim pokoravanjem Darodavcu.

Kao adventistički hrišćani – oni koji veličaju stvaranje i očekuju dolazak Božjeg carstva – treba da shvatimo da nam lepota, radost i dobra koja vidimo i doživljavamo u svetu daju uvid u to kakav je naš svet nekada bio i kakav će ponovo biti.

Šta u svom iskustvu sveta prirode posebno cenite kao čudo stvaranja? Kako u svom svakodnevnom životu možete bolje upoznati Gospoda preko čuda iz sveta prirode?

PRISTAVI NA ZEMLJI

Prema biblijskom izveštaju, Edemski vrt i novostvorena Zemlja bili su mesta izobilja, stvorena da u njima život buja i da ljudska bića naročito uživaju.

Međutim, Bog je prvom čoveku i ženi – i svim njihovim potomcima – takođe dao određenu ulogu u stvaranju. Brzo postaje očigledno – i ne samo na osnovu Njegovog načina stvaranja – da Adam i Eva zauzimaju poseban položaj u ovom novom svetu. Adamu je prvo bio poveren zadatak da nadane imena svim životinjama i pticama (vidi: 1. Mojsijeva 2,19). Zatim mu je data još jedna uloga, koju je Bog lično predstavio kao blagoslov: »I blagoslovi ih Bog, i reče im Bog: Rađajte se i množite se, i napunite Zemlju, i vladajte njom, i budite gospodari od riba morskih i od ptica nebeskih i od svega zvjerinja što se miče po zemlji.« (1. Mojsijeva 1,28)

Pročitajte i uporedite sledeće tekstove: 1. Mojsijeva 1,28. i 1. Mojsijeva 2,15. Kako biste u jednoj ili dve rečenice opisali čovekov posao?

Prečesto su pojedinci u hrišćanskoj istoriji koristili tekst 1. Mojsijeva 1,28. kao odobrenje da besomučno iskorišćavaju prirodni svet, čak od tačke njegovog uništenja. Da, svet je očigledno bio stvoren radi čovekovog života, dobra i uživanja. Međutim, prema rečima zabeleženim u tekstu 1. Mojsijeva 2,15, čovekova odgovornost je »da ga radi i da ga čuva«.

Kada govorimo o pristavskoj službi, često je prva naša misao novac, ali prva zapovest u vezi sa pristavskom službom u Bibliji jeste da vodimo računa o Zemlji koju je Bog stvorio i poverio nama. Nalog upućen Adamu i Evi predviđa, takođe, da će Zemlju deliti sa svojom decom i budućim naraštajima. Prema prvobitnom planu, stvoreni svet trebalo je da bude izvor života, dobrote i lepote za sva ljudska bića, a Adam i Eva imali su veliku ulogu u staranju o njemu.

Zemlja je i dalje Gospodnja (vidi: Psalam 24,1), a mi smo i dalje pozvani da budemo pristavi svega što nam je Bog podario. Možda bismo mogli zaključiti da je u palom svetu naša odgovornost kao pristava još veća.

Šta za vas danas znači biti pristav Zemlje u palom svetu? Kako shvaćanje ove odgovornosti utiče na vaš svakodnevni život?

Jedino što je Bog dao samo Adamu i Evi i nijednom drugom stvorenju na Zemlji bila je *moralna* sloboda. Za razliku od biljaka i životinja, oni su bili moralna bića. Bog je toliko vrednovao ovu moralnu slobodu da je dozvolio mogućnost da ljudi odluče da Mu budu neposlušni. Čineći tako rizikovao je sve što je stvorio radi višeg cilja, odnosa sa ljudskim bićima utemeljenom na ljubavi i slobodnoj volji.

Međutim, postojao je uništitelj (ova moralna sloboda postojala je i među anđelima), onaj koji je želeo da poremeti dobar i celovit svet koji je Bog stvorio i koji je težio da iskoristi Božje posebno delo stvaranja na Zemlji – ljudska bića – da to ostvari. Progovarajući kroz zmiju, đavo je doveo u pitanje savršenost i dovoljnost onoga što je Bog podario (1. Mojsijeva 3,1-5). Prvo iskušenje bilo je to što su poželeti više nego što im je Bog dao, što su posumnjali u Božju dobrotu i oslonili se na sebe.

Takvim odlukama i postupcima uništeni su odnosi koji su prema Božjoj zamisli bili celoviti prilikom stvaranja. Adam i Eva više nisu uživali odnos sa svojim Stvoriteljem za kakav su stvoreni (vidi: 1. Mojsijeva 3,8-10). Ova dva ljudska bića iznenada su shvatila da su naga i da ih je sramota, a njihov međusoban odnos bio je skoro nepopravljivo izmenjen. Njihov odnos sa ostalim delima stvaranja na Zemlji postao je, takođe, napregnut i narušen.

Pročitajte: 1. Mojsijeva 3,16-19. Šta ovi stihovi govore o promenjenim odnosima između ljudi i sveta prirode?

Zbog stvarnosti greha, život je iznenada postao mnogo teži za Adama, Evu i ostala dela stvaranja. Posledice greha su stvarne, naročito u smislu kako utiču na ljudski rod i naše odnose. Na određeni način, udaljili smo se i od Boga, našeg Stvoritelja. Porodice su, takođe, na mnogo načina pogođene, a naši odnosi sa drugima često predstavljaju izazov. Borimo se čak i u odnosu sa prirodnim okruženjem i svetom u kome živimo. Svi oblici našeg života i sveta pokazuju slomljenost prouzrokovanu grehom.

Međutim, Bog nije stvorio takav svet. »Kletve« iz 3. poglavlja 1. Mojsijeve date su sa obećanjem da će Bog pronaći način da ponovo stvori naš svet i popravi odnose narušene grehom. Dok nastavljamo da se borimo sa grehom i njegovim uticajem na naš život, pozvani smo da podržimo to što je prvobitno bilo dobro u svetu i da nastojimo da u svom životu prikažemo plan kakav Bog ima za ovaj svet.

Nakon pojave greha nije bilo potrebno mnogo vremena da se svet još više pokvari. Podstaknuto ljubomorom, nerazumevanjem i gnevom, prvo ubistvo dogodilo se među prvom braćom. Kada je Bog upitao Kaina o njegovom grehu, on je dao ironičan i retorički odgovor: »Zar sam ja čuvar brata svojega?« (1. Mojsijeva 4,9) Odgovor nagovešten Božjim početnim pitanjem glasilo je: »Da, ti si čuvar svoga brata.«

Pročitajte Priče 22,2. Šta nagoveštava ova naizgled jednostavna izjava? Šta govori o našem odnosu prema drugim ljudima?

Svako koga sretnemo je Božje stvorenje, stvoreno prema Njegovom obličju, i deo mreže odnosa koja nas sve povezuje kao Božja dela stvaranja, iako slomljena i slaba. »Mi smo svi utkani u tkivo čovečanstva. Zlo koje zadesi bilo koji deo velikog ljudskog bratstva donosi pogibao svima.« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 345. original) Svidelo nam se to ili ne, imamo Bogom danu odgovornost prema Bogu i jedni prema drugima (vidi: Matej 22,37-39).

U celoj Bibliji ponavlja se tvrdnja da je Bog naš Stvoritelj. Na primer, ta tvrdnja je jedan od navedenih razloga zašto treba da se sećamo Subote (vidi: 2. Mojsijeva 20,11) i da se klanjamo Bogu na kraju vremena (vidi: Otkrivenje 14,7). Ona je, takođe, glavni podsticaj da brinemo jedni o drugima i da se interesujemo za one koji imaju manje sreće od nas.

Svi smo povezani zajedničkim poreklom u Bogu. Ko god »čini krivo ubogome, sramoti Stvoritelja njegovog; a poštuje Ga ko je milostiv siromahu.« (Priče 14,31) Može li ova veza biti jasnija?

Bog kao naš Stvoritelj polaže pravo na nas i zahteva ceo naš život, uključujući i naše bogoslužjenje i naše staranje za druge. Ma koliko ponekad teško, razočaravajuće i neugodno, mi smo zaista »čuvari svoje braće«.

Šta mislite zašto se u Bibliji Božje tvrdnje da je Stvoritelj stalno ponavljaju? Zašto je to toliko važno, i kako ova činjenica treba da utiče na to kako se ophodimo prema drugima?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Stvaranje«, str. 44-51. original, u knjizi Elen Vajt *Stvaranje, patrijarsi i proroci*.

»Bog je ljubav'... Ljubav je Njegova priroda, Njegov zakon. Tako je uvek bilo i tako će uvek biti. 'Visoki i uzvišeni, koji živi u večnosti', čiji su 'putevi... večni', ne menja se. Kod Njega 'nema promenjivanja ni menjanja videla i mraka'... Svako pokazivanje stvaralačke sile je izraz beskrajne ljubavi. Božja vrhovna vlast donosi izobilje blagoslova svim stvorenim bićima.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 33. original)

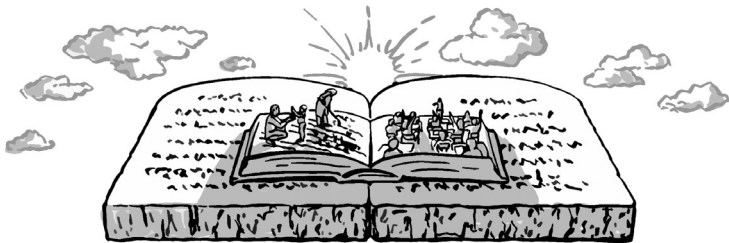
»Kada bi ljudi izvršavali svoju dužnost kao verni pristavi Gospodnjih dobara, ne bi bilo plaća za hlebom, nikoga ko bi patio u oskudici, nikoga bez odeće ili u nevolji. Upravo je nevernost ljudi dovela svet u ovo stanje patnji u kome se čovečanstvo nalazi... Bog je ljude učinio pristavima i Njega ne treba kriviti zbog patnje, jada, siromaštva i potrebe za čovečnošću. Gospod je na sve izlio obilje dobara.« (Elen Vajt, *Welfare Ministry*, str. 16)

ZA RAZGOVOR:

1. Pažljivo pročitajte poslednju izjavu Elen Vajt u prethodnom tekstu. O čemu ona govori? Ko je krajnje odgovoran za toliko siromaštvo? Šta nam to govori o važnosti verne pristavske službe?
2. Posle nekoliko hiljada godina narušenih odnosa izazvanih grehom, kako je moguće da još uvek zapažamo da je sve dobro stvoreno? Kao ljudi koji veruju u Boga Stvoritelja, šta možemo učiniti da pomognemo drugima da uvide da je Bog sve dobro stvorio?
3. Kako shvatate izraz *pristavska služba*? Da li je nešto u lekciji za ovu sedmicu proširilo vaše razmišljanje o tome šta znači biti pristav, naročito zato što smo pozvani od Boga?
4. Kako bi se način na koji se odnosimo i ophodimo prema drugima promenio da na svakoj osobi koju sretnemo vidimo znak koji nas podseća da je ta osoba »stvorena prema Njegovom obličju i da je On voli«?

Zaključak: Bog je stvorio dobar i celovit svet, i poverio ga ljudskim bićima, stvorenim po Njegovom obličju, »da se staraju« o Njegovim delima stvaranja. Iako je greh narušio odnose kakve nam je Bog prvobitno namenio, mi i dalje imamo ulogu pristava svemu dobrom što je Bog stvorio i čuvara svojih bližnjih. Ispunjavanje ove uloge jedan je od načina na koji možemo proslaviti Boga kao svog Stvoritelja.

PLAN ZA BOLJI SVET

Tekstovi za proučavanje u toke sedmice: 2. Mojsijeva 3,7; Matej 22,37-40; 2. Mojsijeva 22,21-23; 5. Mojsijeva 14,22-29; 5. Mojsijeva 26,1-11; 3. Mojsijeva 25,9-23.

Tekst za pamćenje: »Ne budi osvetljiv, i ne nosi srdnje na sinove naroda svojega; nego ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga; Ja sam Gospod.« (3. Mojsijeva 19,18)

U svojoj milosti Bog je uvek imao ljude sa kojima je održavao poseban odnos. U izveštajima o Enohu, Noju, Avramu, Isaku i Jakovu – između ostalih – vidimo da Bog čezne da ponovo izgradi narušen odnos sa čovekom. Međutim, to nije bilo samo radi dobra ovih nekoliko pojedinaca i njihovih porodica. Kada su bili u zajednici sa Bogom i kada ih je Bog blagosiljao, bio je to deo većeg plana da se taj odnos obnovi i podele blagoslovi sa drugima. Kao što je Bog rekao Avramu: »I učiniću od tebe velik narod, i blagosloviću te, i ime tvoje proslaviću, i ti ćeš biti blagoslov... i u tebi će biti blagoslovena sva plemena na Zemlji.« (1. Mojsijeva 12,2.3) Kada je on bio blagosloven, mogao je postati blagoslov drugima.

Ovaj blagoslov trebalo je da dođe kroz izrailjski narod i na kraju Mesiju, koji je potekao iz tog naroda. Stvaranjem Izrailja, Bog je sada delovao preko čitavog naroda. Prema tome, dao im je zakone, propise, praznike i običaje da žive prema njima i da bi oni koje je Bog blagoslovio mogli blagosloviti druge.

Nema sumnje da ovo načelo i danas postoji.

BOG KOJI ČUJE

»Dobro vidjeh nevolju naroda svojega u Misiru, i čuh viku njegovu od zla koje mu čine nastojnici, jer poznah muku njegovu.« (2. Mojsijeva 3,7) Dugo je čekati četiri stotine godina, naročito kada se čeka u uslovima sve surovijeg ropstva. Bog je obećao da će se vratiti svom narodu i izvesti ga iz Egipta, ali iz naraštaja u naraštaj bili su ostavljeni u toj zemlji da stiču bogatstvo i grade ugled svojim idolopokloničkim tlačiteljima dok se činilo da Bog čuti.

Tada se Bog pokazao na jedinstven način. Pojavio se u grmu koji gori u dalekoj pustinji neočekivanom vođi, princu izgnaniku i poniznom pastiru po imenu Mojsije. On je nevoljnom Mojsiju poverio jedan zadatak, a prvi deo tog zadatka sastojao se u tome da se vrati izrailjskom narodu u Egiptu sa porukom da je Bog čuo i video ugnjetavanje koje su doživeli – i da Mu je stalo. U stvari, On je nameravao da učini nešto što će korenito promeniti njihove prilike.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 3,16.17. Zašto je bilo važno da Bog ovom posebnom porukom započne otkrivanje plana svom narodu? Šta privlači vašu pažnju u ovoj Božjoj izjavi?

Međutim, Bog se tu ne zaustavlja. Ne samo da je imao plan da ih povede u bolju zemlju, već nije želeo da Njegov narod napusti Egipat siromašan. Stotinama godina doprinosili su bogatstvu Egipatskog carstva. Bog je predvideo da će faraon u početku pružati otpor, ali je uverio Mojsija da će Izrailjcima biti nadoknađeno za sve godine mukotrpnog rada: »I učiniću da narod nađe ljubav u Misiraca, pa kad pođete, nećete poći prazni.« (2. Mojsijeva 3,21)

Posle mnogo godina ugnjetavanja, Bog je iskoristio priliku da sa ovim nekadašnjim robovima uspostavi novi oblik društva. Želeo je da žive drugačije i osnuju društvo koje će biti održivo i ostvarivo. Njegov plan je bio da ovaj novi društveni oblik postane uzor okolnim narodima i da blagoslovi koje prime od Boga, kao i u Avramovom slučaju, budu blagoslov čitavom svetu.

Koliko vam je važno da je Bog Bog koji vidi patnju svoga naroda u svetu i čuje njihov vapaj za pomoć? Šta vam to govori o Bogu? Razmotrite tekst: 2. Mojsijeva 4,31.

DESET ZAPOVESTI

Pročitajte sledeće tekstove: Matej 22,37-40; 2. Mojsijeva 20,1-17. Kako vam Isusov kratak pregled Deset zapovesti pomaže u razumevanju dok čitate svaku od njih?

Deset zapovesti su poput ustava. Nakon kratke preambule koja postavlja temelj na kome se grade ove izjave – u ovom slučaju, činjenice da je Bog izbavio svoj narod – u dokumentu se navode suštinska načela na kojima je osnovan život naroda. U ovom slučaju, date su posebne zapovesti o tome kako ljudi u svom životu na najbolji način mogu pokazati ljubav prema Bogu i jedni prema drugima. Ne čudi zato što su mnogi narodi sa hrišćanskim nasleđem temelje svojih zakona izgradili iz ovih vodećih načela.

Iako su mnoge ove izjave kratke, ne treba potceniti širinu njihovog uticaja i sveobuhvatnost Deset zapovesti kao zakona života. Na primer, šesta zapovest: »Ne ubij« (2. Mojsijeva 20,13) – sažima i obuhvata »svako nepravedno ponašanje koje skraćuje život« kao i »sebično zanemarivanje potreba siromašnih i napaćenih«. (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 308. original) Slično tome, zabrana krađe (vidi: 2. Mojsijeva 20,15) osuđuje »trgovinu robljem i osvajačke ratove«. Ona »zahteva vraćanje zakonitih dugova i isplaćivanje plata«, kao i zabranu »svakog pokušaja korišćenja prednosti koju nam pružaju neznanje, slabost ili nesreća bližnjega«. (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 309. original)

Lako možemo reći o sebi da nismo rđavi ljudi. Na primer, ako nismo neposredno uključeni u ubistvo ili očiglednu krađu, može izgledati da je sve što činimo u redu. Međutim, kada je Isus govorio o zapovestima, jasno je stavio do znanja da se zapovesti ne ispunjavaju jednostavno time što činimo nekoliko naročitih dela. Svojim mislima, pobudama, čak i propustima da učinimo ono što znamo da treba kršimo Božji zakon (vidi: Matej 5,21-30).

Zamislite društvo u kome se svaka od Deset zapovesti ozbiljno shvata i potpuno primenjuje u životu. Bilo bi to aktivno, živo društvo u kome svako sa oduševljenjem postupa u skladu sa ljubavlju prema Bogu, voleći i starajući se jedni za druge.

Zašto smo skloni da čitamo Deset zapovesti »usko ih primenjujući«, često zanemarujući širu primenu ovih važnih načela u svom životu? Zašto je u praksi lakše slediti užu primenu?

ROBOVI, UDOVICE, SIROČAD, STRANCI

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 23,9. Kakvu poruku Bog upućuje Izraelju u ovom tekstu?

Kao tek oslobođeni robovi, Izraeljci su znali šta znači biti potlačen, izrabljiv i ponižavan. Dok su slavili svoju slobodu, Bog se postarao da ne zaborave odakle su došli, šta znači biti odbačen i šta je On učinio da ih oslobodi. Uspostavio je Pashu u znak sećanja i pružio im priliku da prepričavaju taj događaj: »Rukom krjepkom izvede nas Gospod iz Misira, iz doma ropskoga.« (2. Mojsijeva 13,14)

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 22,21-23. Koliko je sećanje na njihovo ropstvo bilo važno u vezi sa uputstvima kako narod treba da se opohodi prema onima koji u njihovoj novoj zajednici imaju najmanje mogućnosti?

Posle dobijanja Deset zapovesti uzvici jedva da su utihnuli, kada je Mojsije pozvan da provede više vremena sa Bogom, koji mu daje detaljne naloge o tome kako ove uzvišene zapovesti treba primeniti u životu izrailjske zajednice. Čak i pre uputstava za izgradnju Šatora od sastanka, Bog daje tri poglavlja zakona o prikladnom ophođenju prema robovima, zakone koji su bili u oštroj suprotnosti sa ophođenjem kakvo su mnogi Izraeljci doživeli. Dati su zakoni koji se bave zločinima, imovinom, svakodnevnim životom i načelima za osnivanje sudova koji će sprovoditi ove zakone i izvršavati pravdu (vidi: 2. Mojsijeva 21-23).

Među ovim zakonima bila je istaknuta briga prema sunarodnicima u novoj zajednici, kao i briga prema tuđinima i najranjivijima. Ovi ljudi nisu smeli biti izrabljivani; čak su im data prava da dođu do hrane na način na koji će njihovo dostojanstvo biti ispoštovano, kao što je pabirčenje ostataka od useva sa požnjevenih polja. Takvo ophođenje prema »tuđinima« i strancima nije bilo uobičajeno u drevnom svetu. Čak i danas čini se da pojedinci zaboravljaju važna moralna načela koja pronalazimo ovde u vezi sa ophođenjem prema drugima.

Kakva sećanja na lična iskustva vas čine saosećajnijima i zabrinutijima, kada je reč o nepravdi ili patnji drugih?

Mnogi hrišćani prepoznaju i slede biblijska uputstva u vezi sa davanjem – ili vraćanjem – desetka. Obično se navodi tekst Malahija 3,10. koji predstavlja jednostavno pravilo, prema kome vernici daju 10 posto od svog prihoda da bi podržali crkveni rad na širenju Jevanđelja. Pošto su im povereni deseci, crkve obično imaju stroge smernice o korišćenju ovih novčanih sredstava, prvenstveno za podršku neposredne službe i evangelizma.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 14,22-29. Šta je u ovim uputstvima glavna svrha desetka?

Ponekad se nađemo u iskušenju da pomislimo da smo ispunili svoju obavezu davanja, kada damo tih deset procenata. Međutim, uputstva data Izrailjcima ukazuju da je deset procenata polazna tačka. Proučavanja nagoveštavaju da bi tadašnji Izrailjac koji je živeo i davao prema uputstvima datim u Levitskim zakonima za delo Gospodnje redovno davao između jedne četvrtine i jedne trećine godišnjih prihoda, podupirući sveštenike i Svetilište, i pomažući siromašnima.

Pojedini proučavaoci Biblije opisuju ovo davanje – naročito kada se pomažu stranci, siročad i udovice – kao drugi desetak. Jasno je da je narod trebalo da uživa u rezultatima svoga rada i da proslavama obeležava žetvu. Bog je obećao da će ih blagosloviti, naročito u novoj zemlji, ali taj blagoslov nije trebalo da uzmu olako ili da zaborave na one koji nisu bili toliko blagosloveni.

U vreme redovnih godina, ovaj deo žetve trebalo je doneti u Svetilište i odatle ga deliti. Međutim, svake treće godine, posebno su bili usredsređeni na deljenje blagoslova u svojoj zajednici. U vreme tih proslava žetve, posebnu pažnju su upućivali onima koji su lako mogli biti zanemareni ili zaboravljeni: »I daš Levitu, došljaku, siroti i udovici da jedu u mjestima tvojim i nasite se.« (5. Mojsijeva 26,12)

Prema Božjim uputstvima, makar jedan deo izrailjskih darova trebalo je usmeriti na pružanje novčane i praktične pomoći onima kojima je pomoć bila najpotrebnija. Da ponovimo, ta praksa se zasnivala na sećanju naroda i na tome što su cenili kako je Bog bio milostiv i pravedan prema njima.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 26,1-11. Šta im Gospod govori? Kako ove reči treba da primenimo na svoj stav prema davanju onima kojima je pomoć potrebna?

Sabirajući Izraeljce kao narod koji nije imao svoj dom i koji je čekao da stigne u Obećanu zemlju, Bog je znao koliku će važnost zemlja dobiti kada osnuju svoju zajednicu u Hananu. Pod vođstvom Isusa Navina, Bog je nadgledao podelu zemlje po plemenima i porodicama.

Međutim, takođe je znao da će se vremenom bogatstvo, prilike i sredstva povezana sa posedovanjem zemlje sticati u rukama nekolicine. Porođične poteškoće, rđavo zdravlje, pogrešne odluke i druge nesreće mogu navesti vlasnike zemlje da prodaju svoju zemlju radi kratkoročnog dobitka ili jednostavno da bi preživeli, ali to je značilo da će porodica biti lišena imovine u budućim naraštajima.

Bog je dao rešenje koje je sprečavalo ovakvu pojavu, proglašivši da zemlja nikada ne može biti u potpunosti otuđena. Umesto toga, zemlja je mogla biti prodana samo do sledeće »jubilarne godine«, kada bi bila vraćena porodici kojoj je bila dodeljena. Svaka prodana zemlja mogla je biti otkupljena od strane prodavca ili drugog člana prodavčeve porodice u bilo kom trenutku. Da ponovimo, Bog podseća narod na njihov odnos sa Njim i kako ta zajednica utiče na odnose sa drugim ljudima: »Ali da se zemlja ne prodaje zasvagda, jer je Moja zemlja, a vi ste došljaci i ukućani kod Mene.« (3. Mojsijeva 25,23)

Pročitajte tekst 3. Mojsijeva 25,8-23. Šta mislite koliko bi društvo bilo drugačije da su se ova načela primenjivana, naročito reči »zato ne varajte jedan drugoga«?

»Pravila koja je Gospod propisao trebalo je da osiguraju društvenu jednakost među ljudima. Odredbe o subotnoj i jubilarnoj godini svakako bi, bar u velikoj meri, ispravile zla koja su se u proteklom razdoblju nagomilala na društvenom i političkom području narodnog života.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 534. original)

Biblijski istoričari nisu sigurni da li su se ovi ekonomski i društveni ciklusi ikada u potpunosti poštovali određeni vremenski period (vidi: 2. Dnevnika 36,21). Čak i da nisu, ova pravila pružaju zanimljiv uvid u to kako bi svet izgledao da se Božji zakoni u celosti poštuju. Štaviše, oni ističu Božju naročitu brigu prema siromašnima i odbačenima, kao i staranje da se u našem svetu na praktičan način pokaže poštenje.

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Stvaranje, patrijarsi i proroci* pročitajte poglavlja »Izrael dobija Zakon«, str. 303-314. original; »Božje staranje za siromašne«, str. 530-536. original.

»Najistaknutija odlika Mojsijevih zakona, osim priznavanja Božjih zahteva, bila je njegovo velikodušno, nežno i gostoljubivo staranje o potrebama siromašnih. Iako je Bog obećao da će obilno blagosloviti svoj narod, nije planirao da siromaštvo potpuno ukloni iz njegove sredine. On je čak izjavio da zemlja nikad neće ostati bez siromaha. Trebalo je da ih uvek bude među pripadnicima Božjeg naroda da bi se učili da budu sažaljivi, nežni i velikodušni. I tada, kao i sada, mnogi su zapadali u težak položaj zbog nezgoda, bolesti i gubitka imanja; ali sve dok narod bude sledio Božja uputstva, neće biti prosjaka ni gladnih među njima.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 530.531. original)

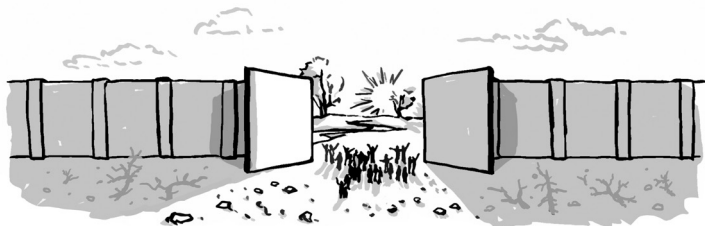
»Ove mere trebalo je da donesu bogatima ništa manji blagoslov od onoga koji će biti dodeljen siromašnima. One su suzbile lakomost i želju za samouzvišenjem, razvile plemeniti duh velikodušnosti; svojim širenjem dobre volje i poverenja među svim slojevima one bi štatile društveni rad i stabilnost vlasti. Svi smo zajednički utkani u veliko tkanje čovečanstva i sve što činimo da unapredimo i uzdigemo druge, vraća nam se kao blagoslov.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 534.535. original)

ZA RAZGOVOR:

1. **Koja odlika, zakon ili propis najviše privlači vašu pažnju u nacrtu koji je Bog dao Mojsiju i Izrailjcima u vezi sa društvom kakvo je trebalo da osnuju (bilo da je posebno spomenuto u lekciji za ovu sedmicu ili na osnovu vašeg opširnijeg proučavanja)?**
2. **Šta mislite zašto je Bog u zakonima koje je dao svom narodu toliko usredsređen prema najranjivijima?**
3. **Kako treba da shvatimo ove zakone danas i kako treba da se odnosimo prema njima? Na osnovu čega biramo koji od njih su primenjivi i važeći za nas danas? Šta je najvažnija pojedinost koju možemo naučiti iz ovih detaljnih uputstava o tome kako Izrailjci treba da uredi svoje društvo i život?**

Zaključak: Bog je čuo vapaj napaćenog izrailjskog naroda u Egiptu i umešao se da ih izbavi. Težio je da izgradi poseban zavetni odnos sa njima i osnuje novo društvo koje će biti blagoslov svima, čak i zaboravljenima, odbačenima i ranjivima.

SUBOTA: DAN SLOBODE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 16,16-18; 2. Mojsijeva 20,8-11; 5. Mojsijeva 5,12-15; Matej 12,9-13; 3. Mojsijeva 25,1-7.

Tekst za pamćenje: »I govoraše im: Subota je načinjena čovjeka radi, a nije čovjek Subote radi.« (Marko 2,27)

Bog je stvorio Subotu kao poslednji čin u sedmici stvaranja. Rečeno je da se Bog sedmog dana nije samo odmarao, već da je stvorio odmor kao sastavni deo života sveta kakav je osmislio. Subota je bila pokazatelj da smo stvoreni da stupimo u zajednicu sa Bogom i jedni sa drugima.

Prema tome, ne iznenađuje nas što se Subota, kao jedna od zapovesti u Božjem planu za Njegov narod, spominje na samom početku osnivanja nove izrailjske nacije. Trebalo je da ima središnju ulogu u životu Jevreja.

Kada govorimo o Suboti, razgovor često brzo pređe na pitanje o tome kako da je držimo, šta ne bi trebalo da radimo i slično. Ma koliko ova pitanja bila važna, treba da shvatimo celovitu ulogu kakvu Subota treba da ima u svetu i životu Božjeg naroda kao simbol Božje blagodati i staranja.

Isus je rekao da je sedmi dan, Subota, stvorena za celo čovečanstvo. Kada se istinski »sećamo Subotnog dana«, on će nas menjati svakoga dana u sedmici i – kao što je Isus pokazao – on može postati izvor blagoslova za druge.

Posle mnogih naraštaja u ropstvu i društvenoj degradaciji do koje su takvi uslovi doveli Njegov potlačen narod, Bog je nastojao da podigne novooslobođeni Izrailj, upućujući ih na bolji način života, dajući im zakone kako bi na najbolji mogući način uredili svoje novo društvo. Jedan od prvih koraka u ovom procesu sastojao se od praktične i očigledne pouke.

Posle punih 40 godina lutanja pustinjom, ovakav ritam života, vidljivi dokaz Božjeg staranja i pokazane nesebičnosti, trebalo je da postane deo kulture izrailjskog društva. Javio se u obliku mane, hrane koja se svakog jutra nalazila na tlu oko izrailjskog logora.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 16,16-18. Šta mislite šta predstavlja posebna mera naglašena u ovim stihovima određena za jednu osobu?

U 2. Korinćanima 8,10-15. Pavle navodi ovaj izveštaj kao primer kako hrišćani treba da daju: »Da u sadašnje vrijeme vaš suvišak bude za njihov nedostatak, da i njihov suvišak bude za vaš nedostatak; da bude jednakost.« (14. stih)

Pouka upućena Izrailjcima, i nama, bila je da je Bog obezbedio dovoljno za svoj narod i dela stvaranja. Ako uzmemo samo ono što nam je potrebno i spremni smo da delimo svoj suvišak sa drugima, svi će biti zbrinuti i obezbeđeni. Prikupljanje samo onoliko koliko je dovoljno za određeni dan iziskivalo je od naroda veru da će sledećeg dana biti još hrane. Potlačeni narod, kao što su bili izrailjski robovi, sklon je da se usredsredi na sopstveni opstanak, ali Bog je želeo da im otkrije život poverenja, velikodušnosti i deljenja.

Međutim, postojala je još jedna, još izuzetnija, veličina ove prakse. Svakog petka dvostruka mera mane izlivala se na zemlju, i tog dana – i samo tog dana – narod je trebalo da skuplja dodatnu manu u okviru pripremanja za Subotu. Posebno snabdevanje za Subotu pomoglo im je da na još jedan način nauče da se oslanjaju na Gospoda za sve svoje potrebe. Ova dodatna količina mane, čin Božje blagodati, omogućila im je da se još potpunije raduju odmoru koji im je Bog obećao sedmog dana u Subotu.

Šta možemo činiti petkom što će nam pomoći da više uživamo u onome što nam Bog nudi Subotom?

DVA RAZLOGA ZA SVETKOVANJE SUBOTE

Pročitajte sledeće tekstove: 2. Mojsijeva 20,8-11. i 5. Mojsijeva 5,12-15. Kako ove dve verzije četvrte zapovesti dopunjavaju jedna drugu?

Sećanje je važan deo odnosa koji Bog teži da ponovo uspostavi sa svojim narodom, odnosa koji se temelji na činjenici da je Bog naš Stvoritelj i Otkupitelj. Obe uloge se javljaju u ove dve verzije četvrte zapovesti i prema tome su tesno povezane sa Subotom i njenim svetkovanjem.

Izašavši iz zemlje u kojoj je prevladavalo toliko mnogo lažnih bogova, Izrailjci su trebalo da se podsete prave Božje uloge kao Stvoritelja. Subota je u tome bila ključna. Učinjena je još značajnijom u okviru sedmičnog ciklusa izlivanja dodatne mane petkom, što je bio snažan primer Njegove stvaralačke sile. U četvrtoj zapovesti u 20. poglavlju 2. Mojsijeve, Bog je najjasnije otkriven kao naš Stvoritelj.

Za razliku od toga, njihovo izbavljenje, otkupljenje i spasenje središte su četvrte zapovesti kao u 5. poglavlju 5. Mojsijeve. To je bio izveštaj koji su Izrailjci trebalo redovno da prepričavaju; naročito su svake Subote mogli da ga se podsete. U početku izveštaj se odnosio na stvarno, fizičko izbavljenje iz egipatskog ropstva, ali kako se njihovo shvatanje Boga i Njegovog spasenja razvijalo, Subota je, takođe, postala sedmični simbol proslavljanja njihovog duhovnog spasenja.

Oba razloga za svetkovanje Subote odnosila su se na obnavljanje odnosa između Boga i Njegovog naroda: »I Subote svoje dadoh im da su znak između Mene i njih da bi znali da sam Ja Gospod koji ih posvećujem.« (Jezekilj 20,12) Kao što smo videli, to se nije odnosilo samo na ovu grupu ljudi. Na temelju ovog odnosa, trebalo je da osnuju novi oblik društva, ono koje je bilo ljubavno prema odbačenima i koje je predstavljalo blagoslov široj zajednici.

»Zato ti je Gospod Bog tvoj zapovjedio da svetkuješ dan od odmora.« (5. Mojsijeva 5,15) Ako svetkujemo Subotu tako da se sećamo i proslavljamo i svoje stvaranje i svoje otkupljenje, možemo nastaviti da razvijamo odnose, ne samo sa Gospodom, već i sa ljudima oko sebe. Bog je milostiv prema nama; prema tome, mi treba da budemo milostivi prema drugima.

Na koje načine svetkovanje Subote treba da nas učini boljim, ljubavnijim, brižnijim i saosećajnijim prema ljudima?

DAN JEDNAKOSTI

Jedna od pojedinosti koju zapažamo letimičnim čitanjem Deset zapovesti u 2. Mojsijevoj 20. poglavlju i 5. Mojsijevoj 5. poglavlju jeste da je četvrta zapovest najdetaljnija. Dok su neke zapovesti zabeležene u samo nekoliko reči, odnosno u tri reči u pojedinim prevodima (u jevrejskom neke su izražene samo dvema rečima), četvrta zapovest daje prostora pitanjima zašto, kako i ko treba da se seća Subotnog dana.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 20,8-11. Šta govori o slugama i strancima, čak i o životinjama, i na šta ukazuje?

Ono što je primetno među ovim pojedinostima o Suboti jeste usredneđenost na druge. Sigve K. Tonstad tvrdi da je ovakva vrsta zapovesti jedinstvena među svim kulturama sveta. Zapovest o Suboti, objašnjava on, »postavlja prioritete od dna ka vrhu, a ne od vrha ka dnu, ukazujući prvo uvažavanje najslabijima i najranjivijim članovima društva. Oni kojima je odmor najviše potreban – robovi, stranci koji tu borave i teretne životinje – izdvojeni su i posebno spomenuti. U odmoru sedmog dana nepovlašćeni, čak i neme životinje, pronalaze saveznika.« (*The Lost Meaning of the Seventh Day* [Michigan: Andrews University Press, 2009], str. 126, 127)

Zapovest posebno naglašava da je Subota dan kome svi treba da se raduju. U svetlosti Subote, svi smo jednaki. Ako ste poslodavac u toku sedmice nemate pravo da primorate svoje radnike da rade Subotom. Razlog tome je što je Bog i njima dao dan odmora. Ako ste radnik – ili čak i rob – celog svog života, Subota vas podseća da je Bog i vas stvorio i otkupio. Bog vas poziva da to proslavite na način koji se razlikuje od vaših uobičajenih dužnosti. Čak i oni koji ne pripadaju narodu koji svetkuje Subotu, »stranac koji je među vratima tvojim« (2. Mojsijeva 20,10) – treba da imaju koristi od Subote.

Ovakva misao predstavljala je izuzetnu promenu gledišta izrailjskog naroda. Bila je nova u odnosu na njihovo iskustvo ropstva i odbačenosti. Sada kada je trebalo da se utvrde u novoj zemlji, Bog nije želeo da usvoje navike svojih nekadašnjih tlačitelja. Pored toga što je dao detaljne zakone za uređenje njihovog društva, na snažan način im je dao (svima nama, zapravo) sedmični podsetnik o tome koliko smo svi jednaki pred Bogom.

Kako možete širiti istinu o Suboti u svojoj zajednici, odnosno kako drugi u vašoj zajednici mogu doživeti prednosti vašeg svetkovanja Subote?

DAN ISCELJENJA

Iako je prvobitna vizija o Suboti i svetkovanju Subote bila široka i sveobuhvatna, ona se za mnoge verske vođe pretvorila u nešto sasvim drugo do trenutka kada je Isus došao na Zemlju. Umesto da bude dan slobode i jednakosti, postala je dan ljudskih tradicionalnih pravila i ograničenja. Isus je upravo toga dana ustao protiv takvih stavova, naročito kada su bili nametani drugima.

Zanimljivo je što je On to u najvećoj meri činio vršeći brojna izlečenja Subotom. Čini se da je Isus namerno činio ova čuda Subotom, a ne nekim drugim danima, da bi pokazao šta bi ona trebalo da predstavlja. Isus je često u ovim izveštajima govorio o tome zašto je prikladno lečiti Subotom, a fariseji su koristili Njegove izjave kao izgovor da nastave svoje zavereničke planove da Ga ubiju.

Pročitajte izveštaje o Isusovim izlečenjima u Subotu: Matej 12,9-13; Marko 1,21-26; Marko 3,1-6; Jovan 9,1-16. Koje najznačajnije pojedivosti ste zapazili u ovim izveštajima?

Isus je potvrdio da je Subota važna. Treba da postavimo granice oko subotnog vremena da bismo ga sačuvali posebnim i da bismo dozvolili ovom sedmičnom vremenu da nam omogući da izgrađujemo svoj odnos sa Bogom, svojom porodicom, Crkvom i zajednicom. Međutim, svetkovanje Subote ne treba da bude sebično i vezano samo za nas. Kao što je Isus rekao: »Valja u Subotu dobro činiti.« (Matej 12,12)

Mnogi vernici obavljaju dobar posao starajući se o drugima. Međutim, mnogi od nas smatraju da treba više da pomazemo. Znamo da Bog brine o nevoljnima, potlačenima i zaboravljenima, i da i mi treba da brinemo o njima. Pošto nam je naloženo da se ne bavimo svojim uobičajenim poslovima i pošto smo oslobođeni pritiska koji osećamo u toku sedmice, Subotom nam je dato vreme da se usredsredimo na staranje o drugima, što je jedan od načina pravog i aktivnog svetkovanja Subote: »Prema četvrtoj zapovesti Subota je posvećena odmoru i bogoslužnju. Svi svetovni poslovi bili su prekidani, ali su dela milosti i velikodušnosti bila u skladu s Gospodnjom namerom... Olakšati patnje ranjenima, utešiti ožalošćene, predstavlja delo ljubavi koje čini čast Gospodnjem svetom danu.« (Elen Vajt, *Welfare Ministry*, str. 77)

Šta činite Subotom za dobro drugih?

SUBOTNI ODMOR ZA ZEMLJU

Kao što smo videli, Subota je bila ukorenjena u životni ciklus izrailjskog naroda. Međutim, načelo o Suboti nije se ticalo samo jednog sedmičnog dana. Obuhvatalo je, takođe, poseban odmor svake sedme godine, dostižući vrhunac u godini jubileja nakon sedam puta po sedam godina, što znači svake 50. godine.

Pročitajte tekst: 3. Mojsijeva 25,1-7. Šta je izuzetno u vezi sa ovim uputstvom? Na koje moguće načine možete uvrstiti ovo načelo u svoj život i rad?

Subotna godina pružala je mogućnost da njive jedne godine ostanu neobrađene. To je izvanredan čin upravljanja zemljom, a mudrost ove poljoprivredne prakse široko je priznata.

Sedma godina je, takođe, bila značajna za robove (vidi: 2. Mojsijeva 21,1-11). Ukoliko bi se bilo koji Izrailjac toliko zadužio da je bio primoran da proda sebe u ropstvo, bivao je oslobođen sedme godine. Slično tome, na kraju sedme godine bili su otpisivani i neotplaćeni dugovi (vidi: 5. Mojsijeva 15,1-11).

Poput mane koju je Bog obezbeđivao Izrailjcima u pustinji, izostavljanje setve jedne godine bilo je delo poverenja da će im Bog dati dovoljno u godini koja prethodi i od onoga što će zemlja sama roditi u subotnoj godini. Slično tome, oslobađanje robova ili opraštanje dugova bio je čin milosti, ali i poverenja u Božju silu da će zadovoljiti njihove potrebe. U određenom smislu, narod je trebalo da nauči da nisu morali da tlače druge da bi obezbedili dovoljno za svoj život.

Načela i obrazac Subote trebalo je da budu tesno povezani sa strukturom izrailjskog društva kao celine. Slično tome, savremeno svetkovanje Subote treba da bude duhovna disciplina koja utiče na sve ostale naše dane. U praktičnom smislu, Subota je jedan od načina da u svom životu primenimo Isusova uputstva da prvo tražimo Božje carstvo: »Zna i Otac vaš nebeski da vama treba sve ovo... i ovo će vam se sve dodati.« (Matej 6,32.33)

Kako svetkovanje Subote treba da utiče na ostalih šest dana u sedmici? Uostalom, ako ste pohlepni, sebični i nemarni od nedelje do petka, da li je zaista važno ako niste takvi Subotom? (Da li zaista niste takvi Subotom ukoliko se ponašate na taj način čitave sedmice?)

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće: Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci* »Od Crvenog mora do Sinaja«, str. 295-297. original; *Čežnja vekova*, »Subota«, str. 281-289. original.

»Isus im je saopštio da je delo izlečenja bolesnih u skladu sa zakonom o Suboti. Ono je bilo u skladu sa radom Božjih anđela, koji neprekidno silaze i penju se između Neba i Zemlje, služeći čovečanstvu koje pati... Toga dana i čovek treba da obavi posao. Životnim potrebama mora se udovoljiti, bolesni se moraju negovati, oskudica siromašnih mora se ublažiti. Neće biti bez krivice onaj ko u Subotu zanemari da pomogne u nevolji. Božji sveti odmor načinjen je za čoveka i dela milosrđa su u savršenom skladu sa njenim ciljem. Bog ne želi da Njegova stvorenja ijedan čas podnose bol koji se može otkloniti u Subotu ili u bilo koji drugi dan.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 206.207. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Na koje načine ste doživeli Subotu kao prikaz svog poverenja u Boga? Da li ste u svom životu doživeli iskustvo koje podseća na iskustvo sa manom, kada se Bog postarao za vaše potrebe kao odgovor na vaše poverenje u Njega? Ako jeste, ispričajte ga u razredu i recite šta ste naučili.**
- 2. Kao što smo videli u četvrtoj zapovesti zabeleženoj u tekstovima 2. Mojsijeva 20,8-11. i 5. Mojsijeva 5,12-15, Bog je naglasio različite vidove Subote. Koji vid Subote najviše cenite?**
- 3. U razredu ili pojedinačno, razmislite kako možete podeliti blagoslove i koristi od Subote u svojoj zajednici?**
- 4. Na koje načine je Subota promenila vaš život? Postoje li oblasti vašeg života u kojima načela i obrasci Subote treba da imaju snažniji uticaj?**

Zaključak: Bog je dao Subotu da se sećamo stvaranja i otkupljenja, ali ona donosi i mnoge praktične koristi. Uči nas da se oslonimo na Božje stvaranje o nama; uči nas da negujemo jednakost; predstavlja duhovnu disciplinu koja može promeniti sve naše odnose. Isus je pokazao svoj ideal za Subotu lečeći bolesne i ističući Subotu kao dan koji treba da bude na korist onima kojima je potrebna pomoć.

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MILOST I PRAVDA U PSALMIMA I PRIČAMA SOLOMUNOVIM

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Psalam 9,7-9.13-20; Psalam 82; Psalam 101; Psalam 146; Priče 10,4; Priče 13,23.25; Priče 30,7-9.

Tekst za pamćenje: »Sudite ubogome i siroti, onoga koga gone i ništega pravdajte. Izbavljajte ubogoga i ništega, iz ruke bezbožničke otimajte.« (Psalam 82,3.4)

Psalmi i Priče Solomunove opisuju iskustvo života sa Bogom u običnim životnim prilikama, ne samo u trenucima bogoslužnja ili verskih aktivnosti. Iako Priče Solomunove pružaju čitavu lepezu praktične mudrosti – od odnosa i porodice do posla i vlasti – Psalmi su zbirka pesama koje obuhvataju raznolika osećanja i duhovna iskustva, od jadikovanja do oduševljenog veličanja. Lako je zapaziti da naša vera treba da utiče na svako životno iskustvo, jer Bog brine o svakoj oblasti našeg života.

Međutim, bilo kakvo razmišljanje o životu u ovom palom svetu teško da može da pređe preko nepravde koja toliko prožima čovekove prilike. U stvari, nepravda se stalno opisuje kao nešto o čemu Gospod brine i šta nastoji da ublaži. Upravo je On nada beznadežnima. Iako se samo letimično možemo osvrnuti na ono što ove knjige govore o ovoj temi, možda ova lekcija može da vas nadahne da budete aktivniji u služenju potrebama siromašnih, potlačenih i zaboravljenih, koji žive oko nas i kojima smo dužni da pomognemo.

Kao što smo već spomenuli, Bog vidi i čuje ljude koji doživljavaju muku i nevolju. U Psalmima najčešće čujemo vapaje onih ljudi koji se oslanjaju na Boga, ali još uvek nisu doživeli da pravda bude izvršena. Može se činiti da su potvrde Božje dobrote, pravde i sile nadvladane nepravdom i tlačenjem koje su osobe u ovim pesmama doživele ili posmatrale.

Ipak, to su pesme onih koji još uvek pevaju. Ni njihov život ni vera nisu ugušeni. Nada još uvek postoji; i potrebno je da Bog deluje dok nije prekasno, pre nego što zlo pobedi, pre nego što su nevoljni uništeni težinom zla koje se obrušava na njih. Pisci Psalama na ovaj način pokušavaju da premoste jaz između potvrda njihove vere i iskušenja i tragedija u životu.

Pročitajte Psalam 9,7-9.13-20. Možete li da zamislite prilike u kojima se David, pisac Psalama, nalazio? Možete li osetiti napetost između njegove vere u Božju dobrotu i njegovog trenutnog iskustva? Kako ste se izborili borbom vere u Boga u trenucima velikih poteškoća?

Odgovor koji se u knjizi Psalama ponavlja u vezi sa ovom napetošću odnosi se na nadu i obećanje o Božjem dobrom i pravednom sudu. Može se činiti da zlo i nepravda za sada pobeđuju, ali Bog će suditi zločincima i nepravednima. Oni će biti kažnjeni, dok će osobe koje su povredili i tlačili biti obnovljene i ponovo podignute.

U knjizi *Razmišljanja o Psalmima (Reflections on the Psalms)*, K. S. Luis opisuje svoje prvobitno iznenađenje kada je zapazio uzbuđenje i čežnju za Božjim sudom, koji su više puta izraženi u Psalmima. S obzirom da mnogi biblijski čitaoci danas smatraju sud nečim čega se treba plašiti, on razmatra prvobitno jevrejsko gledište i piše: »Hiljade ljudi kojima je bilo oduzeto sve što su posedovali i na čijoj strani je pravda bila u potpunosti, najzad će biti saslušani. Naravno, oni se ne plaše suda. Znaju da je njihov slučaj neosporan – kad bi samo neko mogao da ga sasluša. Kada Bog dođe da sudi, to će se najzad ostvariti.« (K. S. Luis, *Reflections on the Psalms* [New York: Harcourt, Brace and Company, 1958], str. 11)

U Psalmima zapažamo nadu za potlačene, čak i sada, čak i usred njihovih trenutnih patnji i razočarenja.

Kakve razloge imamo da ideju o sudu posmatramo kao nešto pozitivno, a ne nečega čega treba da se plašimo?

Pročitajte Psalam 82. Kakvu poruku pronalazimo u njemu?

Uprkos naredbama i društvenim propisima koje im je Bog dao, izrailjski narod u različitim vremenima u svojoj istoriji nije uspeo da ispuni ovaj plan. Isuviše lako su postali nalik narodima iz svog okruženja, živeći po obrascu nepravde i ugnjetavanja. Vođe i sudije vodili su brigu samo o sebi, a njihova naklonost mogla je biti kupljena mitom. Bez sudova koji bi ih štitili, običan narod, naročito siromašni, bili su predmet iskorišćavanja.

Psalam 82. predstavlja odgovor na takve prilike. On prikazuje Božju ulogu kao Vrhovnog sudije, i opisuje prizor u kome Bog sudi vođama i narodnim sudijama. Ovaj Psalam naglašava da su oni koji ispunjavaju takve uloge u društvu »postavljeni da deluju kao sudije pod Njegovom upravom«. (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 198. original) Oni zauzimaju svoj položaj i obavljaju svoj posao kao Božji predstavnici i oni koji su podređeni Bogu. Prema psalmistinom gledištu, Božja pravda je primer kako zemaljska pravda treba da deluje. Ona, takođe, predstavlja merilo prema kome će pravdi ili nepravdi – i onima koji je dele – biti suđeno.

Psalam se završava posebnim pozivom upućenim Bogu da deluje (Psalam 82,8), da se umeša i zaustavi nepravdu koja je toliko rasprostranjena u narodu. Poput mnogih Psalama, ovaj daje glas onima koji su nemi i ugnjetavani, onima čiji su glasovi učutkani nepravednim sistemom u kome žive i rade.

Osamdeset i drugi Psalam upućuje poziv Bogu koji zauzima položaj Vrhovnog Sudije i Suverenog Vladara univerzuma i svih naroda. Ne postoji viši sud ili autoritet kome bi takav poziv bio upućen. Imamo sigurnost da još uvek postoji jasna prilika da se uputi poziv za pomoć kada zemaljski sudovi ne čuju ili ne podupiru vapaj siromašnih i potlačenih, što je često slučaj.

U različitim trenucima u svom životu možemo postati žrtve nepravde, ali sa druge strane, možemo biti oni koji čine nepravdu ili imaju koristi od nje. U tekstovima kao što je 82. Psalam, pronalazimo pronicljive i mudre reči, bilo da smo ugnjetavani ili ugnjetači. Bog se, takođe, brine o nepravednim sudijama, opisujući ih kao svoju decu i izražavajući želju da izaberu bolji život (vidi: Psalam 82,6). Prema tome, nada postoji čak i za one koji su na pogrešnoj strani kad je ugnjetavanje u pitanju, ako dozvole da budu promenjeni.

CAREVA OBEĆANJA

Pročitajte Psalam 101. Iako napisan za vođe, kakav važan savet možemo usvojiti u kakvom god položaju da se nalazimo?

Psalam 101. je tekst namenjen vođama. Smatra se da je ove stihove sastavio David kao izrailjski car u ranim danima svoje vladavine. Možda su prilagođeni iz zaveta koje je dao u vreme kada je stupao na presto. U svojim iskustvima kao Saulov ratnik, a zatim i kao begunac koji se krio od Saula, bio je svedok kako car koji gubi svoj put može naneti štetu narodu i svojoj porodici. David je odlučio da bude drugačiji vođa.

Malo ko od nas može biti politički ili nacionalni vođa, ali svi imamo određene uloge u životu zahvaljujući kojima imamo priliku da utičemo na druge i da ih ohrabrimo. Taj uticaj možemo vršiti na svom radnom mestu, u zajednici, porodici ili crkvi. Elen Vajt objašnjava jednu od tih strana vođstva na sledeći način: »Davidov zavet zapisan u 101. Psalmu treba da bude zavet svih onih na kojima počivaju odgovornosti čuvanja uticaja doma«. (Elen Vajt, *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, str. 119)

Kada imamo priliku, treba da budemo spremni da podržimo ova načela i ukažemo na njih onima koji zauzimaju položaj vođe u odnosu na nas. I mi, kada smo u ulozi vođe ili na svom mestu uticaja, imamo priliku da primenimo Davidova načela vođstva da bismo postali blagoslov drugima.

Davidova polazna tačka je ukazivanje časti Bogu zbog Njegove milosti i pravde (Psalam 101,1), što je postalo temelj svega što je David težio da podupre svojim vođstvom. Nastojao je da nauči i primeni ove iste osobine u svom životu i radu. Da bi to ostvario, morao se odupreti iskušenju da rdavo postupa, da podlegne podmićivanju i nepoštenju, što naročito predstavlja zamku za one koji su na vlasti i rukovodećim položajima.

Imajući na umu koliko su važnu ulogu imali dobri savetnici koji su mu pomogli da učini ono što je ispravno, David se zalaže da pronade poverljive savetnike i odredi poštene zvaničnike. Pravda i milost treba da obeleže njegovo vođstvo, čak i među onima koji su radili sa njim i za njega.

Mi možda nismo u položaju da imamo savetnike i zvaničnike, ali kako možemo ispuniti svoj život uticajima koji nam pomažu da u svom životu i vođstvu pokažemo pravdu i milost onima kojima je to potrebno?

HODANJE SA GOSPODOM

Kako se bližimo kraju Knjige Psalama, uzvici hvale čini se da su sve glasnije. Poslednjih pet Psalama počinju jednostavnim i neposrednim nalogom »Hvalite Gospoda!«, ali prvi od njih – Psalam 146 – posebno navodi Božju brigu prema siromašnima i potlačenima kao glavni razlog takve hvale.

Pročitajte Psalam 146. Kakvu poruku nam upućuje? Šta Bog govori, naročito u tekstu Psalam 146,5-9?

Kao što je sigurno da je Bog Stvoritelj ovoga sveta (vidi: Psalam 146,6), ovaj Psalam opisuje Božji neprestani rad u svetu kao rad Sudije, Darodavca, Oslobodioca, Iscelitelja, Pomagača i Branioca – i sav taj rad usredsređen je na ljude kojima je potrebna ova vrsta pomoći. To je nadahnjujuće viđenje o tome šta Bog ostvaruje i šta teži da ostvari u našem životu, zajednici i svetu.

Ponekad o brizi o nevoljnima razmišljamo kao o nečemu što treba da radimo jer je Bog tako naložio. Međutim, u Psalmu 146. rečeno je da Bog već to čini – a mi smo pozvani da Mu se pridružimo. Kada se borimo protiv siromaštva, ugnjetavanja, bolesti, mi zaista radimo sa Bogom i u skladu sa Njegovim namerama. Kakvu veću prednost možemo imati nego da sarađujemo sa Bogom u ispunjavanju onoga što je isto tako nadahnjujuće kao i Psalam 146?

Međutim, u tome se kriju prednosti i za nas. Hrišćani često govore o svojoj potrazi za Bogom i željom da uspostave blisku zajednicu sa Njim. Ipak, stihovi poput teksta Psalam 146,7-9, i mnogi drugi u Bibliji, ukazuju nam da je jedan od načina da pronađemo Boga da Mu se pridružimo u onome što On čini. Dakle, ako On nastoji da podigne siromašne, bolesne i potlačene, kao što je zabeleženo u 146. Psalmu, treba da radimo sa Njim. »Hristos je došao na ovu Zemlju da hodi i radi među siromašnima i patnicima. Njima je posvećivao najveći deo svoje pažnje. I danas, u licu svoje dece, Hristos posećuje siromahe i bednike, ublažavajući jad i otklanjajući patnje.

Ako bi nestalo nje i bede, ne bismo imali načina da shvatimo milost i ljubav Božju, ne bismo imali načina da upoznamo sažaljivog, milosrdnog nebeskog Oca. Evanđeoski rad nikad ne otkriva toliku ljubav kao kad se vrši u najsiromašnijim i najbednijim oblastima.« (Elen Vaajt, *Testimonies for the Church*, 7. sveska, str. 226)

Kako ste se približili Bogu služeći drugima?

PRIČE SOLOMUNOVE: MILOST NEVOLJNIMA

Kao zbirka mudrih izreka, Priče Solomunove iznose raznoliku lepezu tema i životnih iskustava. Među njima su razmišljanja o siromaštvu, bogatstvu, zadovoljstvu, pravdi i nepravdi – ponekad iz različitih uglova. Život nije uvek jednostavan i lak, a Priče Solomunove nas upućuju na različite okolnosti i izbore koji utiču na način života, čak i među onima koji su verni Bogu.

Pročitajte i uporedite sledeće tekstove: Priče 10,4; Priče 13,23.25; Priče 14,31; Priče 15,15.16; Priče 19,15.17; Priče 30,7-9. Šta ovi tekstovi govore o bogatstvu, siromaštvu, pomaganju nevoljnima?

Priče naglašavaju Božju brigu i pažnju prema siromašnima i ranjivima. Ponekad su ljudi siromašni zbog okolnosti, loših izbora, iskorišćavanja, ali ma šta bio uzrok njihovih prilika, Gospod se i dalje opisuje kao njihov Stvoritelj (vidi: Priče 22,2) i Branilac (vidi: Priče 22,22.23). Ove ljude ne treba ugnjetavati ili iskorišćavati kakve god da su greške počinili.

Iako Priče nude bolji život ukoliko izaberemo mudrost i poslušnost Bogu, bogatstvo nije uvek rezultat Božjih blagoslova. Vernost Bogu se uvek smatra važnijom i u krajnjem smislu vrednijom od materijalne dobiti: »Bolja je malo s pravdom nego mnogo dohodaka s nepravdom.« (Priče 16,8)

Još jedno pitanje u Pričama jeste čestitost i pošteno upravljanje, vođenje poslova i primenjivanje pravde (Priče 14,5.25; Priče 16,11-13; Priče 17,15; Priče 20,23; Priče 21,28; Priče 28,14-16). Priče se ne bave samo životima pojedinaca, već nude uvid i u to kako društvo kao celina treba da deluje u korist svih, naročito onih kojima je potrebna zaštita. Ponovo se podsećamo da oni koji vladaju i koji se nalaze u ulozi vođe uz Božju pomoć treba upravo tako da postupaju (vidi: Priče 8,15.16), kao oruđa Njegove blagodati i saosećanja prema onima kojima je potrebna pomoć.

Svatom je lako da oseti sažaljenje prema onima koji su u teškoj situaciji. Međutim, kako možemo iskoristiti to osećanje tuge i preduzeti nešto?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Stvaranje, patrijarsi i proroci* pročitajte poglavlje »Davide poslednje godine«, str. 746-755. original.

»Davidovi psalmi prikazuju široku lepezu iskustava, od dubine svesti o krivici i samoosuđivanja pa sve do najčvršće vere i najuzvišenije veze sa Bogom. Izveštaj o njegovom životu objavljuje da greh donosi samo sramotu i muku, ali i da Božja ljubav i milost mogu dopreti do najvećih dubina, da će vera uzdići pokajničku dušu i učiniti je posinjenim Božjim detetom. Od svih obećanja koje sadrži Njegova reč, to je jedno od najsnažnijih sve-dočanstava o Božjoj vernosti, pravednosti i zavetnoj milosti.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 754. original)

Kad je reč o mudrosti u Pričama Solomunovim: »Na ovim načelima počiva blagostanje društva, bilo da se radi o svetovnim ili verskim zajednicama. Ova načela daju sigurnost imovini i životu. Na svemu što omogućava međusobno poverenje i saradnju, svet može zahvaliti Božjem zakonu koji je zapisan u Njegovoj reči, i koji još postoji u ljudskom srcu, upisan često nejasnim i gotovo izbrisanim slovima.« (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 137. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. U kom smislu sebe možete smatrati vođom ili osobom na uticajnom položaju? Kako možete biti oruđe pravednosti u toj oblasti svog života?**
- 2. Razmišljajte o kulturi i društvenim strukturama mesta u kome živite? Na koji način možete raditi unutar postojećeg sistema da poboljšate život nevoljnih?**
- 3. Zašto su načela pravde i pravednosti toliko važna za izgradnju snažnog društva?**
- 4. Priče Solomunove usredsređene su na mudre savete kako da živimo boljim životom. Šta nam to govori o Božjem karakteru?**

Zaključak: Psalmi i Priče Solomunove su dve knjige koje se naročito bave izazovima vernog života usred uobičajenih životnih iskustava i iskušenja. Obe pružaju uvid u Božje viđenje društva i Njegovu posebnu brigu o siromašnima i potlačenima. Ono na što snažno upućuje vapaj u Psalmima i mudrost u Pričama Solomunovim je da Bog zaista vidi i da će se umešati da zaštiti one koje često zanemaruju i iskorišćavaju. Ako se Bog time bavi, onda treba i mi da se bavimo.

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PLAČ PROROKA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Samuilova 8,10-18; Amos 5,10-15; Mihej 6,8; 1. Mojsijeva 19,1-13; Jezekilj 16,49; Isaija 1,15-23.

Tekst za pamćenje: »Pokazao ti je, čovječe, šta je dobro; i šta Gospod ište od tebe osim da činiš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojim?« (Mihej 6,8)

Starozavetni proroci su među najzanimljivijim ličnostima u Bibliji. Njihovi gromki glasovi, odvažne poruke, bol, gnev, ozlojeđenost i povremeno slikovito prikazivanje poruka koje su objavljivali, učinili su ih ljudima koji se ne mogu izbjeći, iako možda nije uvek bilo ugodno biti u njihovoj blizini.

Poslati prvenstveno Izrailju i Judi, pozivali su izabrani narod da se vrati dužnosti koju im je Bog poverio. Narod i njihove vođe veoma lako su prihvatili idole i način života okolnih naroda. Nezahvalan zadatak proroka bio je da ih podstakne da se pokaju. Ponekad su to činili podsećajući ih na Božju ljubav prema njima i na sve što je učinio za njih u prošlosti, a ponekad upozoravajući ih na posledice ukoliko nastave da se udaljavaju od Boga.

Kao što ćemo videti, među gresima i rdavim delima na koje su upozoravali narod i vođe, jedno od najvećih bilo je tlačenje siromašnih, nevoljnih i bespomoćnih. Obožavanje idola bilo je pogrešno; izvršavanje lažnih verskih obreda bilo je pogrešno; ali iskorišćavanje slabih i siromašnih bilo je, takođe, vredno osude.

STALNI POZIV DA SE TEŽI PRAVDI

Uprkos Božjem jasno razrađenom planu za izrailjski narod, Izrailjci su retko živeli u skladu sa tim pozivom. Nije prošlo mnogo naraštaja otkako su se nastanili u svojoj zemlji kada su od Samuila, proroka i sudije, zatražili da im imenuje cara koji će ih voditi, »kao što je u svjag naroda«.

Pročitajte: 1 Samuilova 8,10-18. Kako je glasila Samuilova opomena upućena narodu kao odgovor na njihov zahtev da dobiju cara?

Samuilo je prepoznao da narod time čini korak da i na drugi način postane kao i drugi narodi. Iako je Samuilo nastojao da savetuje prvog cara, Saula, nije prošlo mnogo pre nego što se njegovo proročanstvo počelo ostvarivati. Čak i kada je Izrailjsko carstvo dostiglo svoj vrhunac, David i Solomun nisu izbegli iskušenja, iskvarenost i prekomerno primenjivanje svoje moći.

U vreme vladavine izrailjskih i Judinih careva, Bog je odgovarao tako što je slao proroke da iskažu Njegovu volju i podsete izrailjske vođe i narod na od Boga određene odgovornosti prema zaboravljenim članovima njihove zajednice.

U spisima jevrejskih proroka uočavamo poziv upućen narodu, koji se neprestano ponavlja, da žive pravedno i čine pravdu u društvu. Suočavajući se sa nevernošću Izrailja i njegovih vođa, proroci su redovno i uporno podizali glas u korist onih koji nemaju pravo glasa, a naročito onih koji su bili pogodeni neuspehom Izrailja da sledi Božju volju.

Razmišljajući o žaru starozavetnih proroka, Abraham Džoša Hešel upoređuje naše samozadovoljstvo sa njihovim hitnim pozivima da teže pravdi: »Prilike koje su užasavale proroke čak su i danas svakodnevna pojava širom sveta... Njihovo nestrpljenje od koga zastaje dah, kad je nepravda u pitanju, može nas snažno pogoditi. Mi lično stalno smo svedoci nepravednih dela, ispoljavanja licemerstva, laži, gneva, jada, ali retko kad postanemo ozlojeđeni ili veoma uzbuđeni. Za proroke su čak i manje nepravde imale kosmičke razmere.« (*The Prophets* [New York: Jewish Publication Society of America, 1962], str. 3.4)

Ono što nam ovi proroci nude je uvid u Božje srce i um. Govoreći u Božje ime, pomažu nam da zapazimo nepravdu i patnju u svetu kroz Božje oči ispunjene suzama. Međutim, ovaj žar je, takođe, poziv na delovanje, poziv da saradujemo sa Bogom u nastojanju da olakša i pomogne potlačenima i žalosnima koji su oko nas.

Kako ponekad težimo da budemo »kao što je u svjag naroda« na načine koji mogu biti štetni i za nas i za druge?

»Ne bjeħ prorok ni proročki sin, nego bjeħ govedar i brah dudove, a Gospod me uze od stada i reče mi Gospod: Idi, prorokuj narodu mojemu Izrailju.« (Amos 7,14,15)

Amos je bio sasvim iskren priznajući da mu nedostaju veštine proroka, ali kada je iznosio poruku izrailjskom narodu, pokazao je očiglednu sposobnost da usmeri pažnju svojih slušalaca na ono što želi da im kaħe.

On započinje izveštajem u kome navodi okolne narode – Sirce, Filisteje, Feničane, Edomce, Amonce i Moavce – i detaljno opisuje njihove zločine, nasilje i zverstva za koja će ih Bog kazniti (vidi: Amos 1,3-2,3). Lako je zamisliti Izrailjce kako pozdravljaju ove optuħbe iznete na račun njihovih neprijatelja, naročito zato što su mnogi zločini ovih naroda bili usmereni samo protiv Izrailjaca.

Amos se zatim osvrće na prilike koje vladaju bliħe njegovom domu, objavljujući Boħje sudove protiv Jude, izrailjskog suseda na jugu, sada već u odvojenom carstvu. Govoreći u Boħje ime, Amos navodi njihovo odbacivanje Boga, njihovu neposlušnost Njegovim zapovestima i kazne koje će ih zadesiti (vidi: Amos 2,4,5). Ponovo moħemo zamisliti narod Severnog carstva kako odobrava, kada Amos ukazuje na rđava dela suseda.

Međutim, Amos se tada okreće svojim slušaocima. Ostatak knjige bavi se izrailjskim zlim delima, idolopoklonstvom, nepravdom i stalnim padovima u Boħjim očima.

Pročitajte sledeće tekstove: Amos 3,9-11; Amos 4,1.2; Amos 5,10-15; Amos 8,4-6. Na kakve greħe Amos upozorava?

Iako Amosove reči nisu taktične, iako njegove opomene ukazuju na propast, njegova poruka je proħeta molbama da se vrate svom Bogu. To je obuhvatalo obnavljanje njihovog osećanja za pravdu i brigu o siromašnima koji su među njima: »Nego pravda neka teče kao voda i pravednost kao silan potok.« (Amos 5,24). Nekoliko poslednjih stihova Amosovog proročanstva upućuju na buduće obnovljenje Boħjeg naroda (vidi: Amos 9,11-15). »U vreme njihovog najdubljeg otpada i najveće potrebe, Bog im je poslao vest oprostjenja i nade.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 283. original)

Da li postoje trenuci kada treba da budemo spremni da oħtro govorimo da bismo ispravili ono što je pogreħno? Kako prepoznajemo kada takav jezik moħe biti prikladan?

»Pokazao ti je, čovječe, šta je dobro; i šta Gospod ište od tebe osim da činiš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojim?« (Mihej 6,8) Na koje načine upravo sada možete primeniti ove reči u svom životu?

Tekst Mihej 6,8. možda je jedan od najpoznatijih tekstova u Pismu. Ipak, poput mnogih stihova koje pretvorimo u slogane ili »proglase«, verovatno smo manje upoznati sa okvirom ovog teksta nego što priznajemo.

Pročitajte: Mihej 2,8-11; Mihej 3,8-12. Kakve postupke je Mihej osudio?

Božji narod je za vreme Ahazove vladavine u Judi doživio novi duhovni pad u svojoj istoriji. Idolopoklonstvo i njegovi različiti izopačeni običaji sve više su se širili. U isto vreme, kao što su drugi proroci tog vremena zabeležili, siromašni su i dalje bili izrabljivani i pljačkani.

Mihej nije ništa manje prorok koji najavljuje propast nego što su to bili njegovi savremenici. Njegova prva tri poglavlja velikim delom izražavaju Božji gnev i tugu zbog zala koja je Njegov narod počinio, kao i zbog uništenja koje im se bližilo.

Međutim, Bog nije odustao od svog naroda. Čak i gromki glasovi i oštre poruke proroka bili su pokazatelj Božjeg neprestanog zanimanja za narod. Upućivao im je opomene iz ljubavi i želje da se stara o njima. Čeznuo je da im oprost i da ih obnovi. Nije želeo zauvek da zadrži svoj gnev (vidi: Mihej 7,18-20).

Takav je okvir poznatog »pravila« – postupaj pravedno, voli milost, budi ponizan. Ovo pravilo može zvučati jednostavno, ali pokazati takvu veru na praktičan način mnogo je veći izazov, naročito kada je takvo postupanje u raskoraku sa društvom koje nas okružuje. Kada drugi stiču korist od nepravde, ismejavaju milost i hodaju ponosito, pravedno postupanje, ljubav prema milosti i poniznost zahtevaju hrabrost i istrajnost. Ipak, to ne činimo sami; kada postupamo na taj način, hodamo sa Bogom.

Kakva veza postoji između činjenja pravde, ljubavi prema milosti i poniznosti pred Bogom?

Ako bismo upitali grupu hrišćana o »gresima Sodoma«, velika je verovatnoća da bi mnogi započeli opis različitih seksualnih grehova i drugih oblika nemoralnosti. Uostalom, tekst 1. Mojsijeva 19,1-13. zaista prikazuje da je pokvareno i izopačeno društvo više nego sazrelo za uništenje. Zanimljivo je da je odgovor ipak složeniji. Razmotrite Jezekiljev opis: »Evo, ovo bješe bezakonje sestre tvoje Sodoma: U ponosu, u izobilju hljeba i bezbrižnom miru bješe ona i kćeri njezine, a ne pomagahu siromahu i ubogome.« (Jezekilj 16,49) Iako je jasno da Gospod nije prevideo druge oblike izopačenosti u gradu, Jezekilj se u ovom tekstu usredsredio na ekonomsku nepravdu i nebrigu o ubogima.

Da li je moguće da su u Božjim očima ovi gresi vezani za uskraćivanje materijalnih dobara bili isto toliko rđavi kao i seksualni?

Objavljena posle vremena proroka Amosa, Miheja i Isaije, Jezekiljeva rana proročanstva sadrže sličnu opomenu o nadolazećem uništenju. Međutim, nakon što je Jerusalim pao Vavilonjanima u ruke, a Božji narod odveden u zarobljeništvo, Jezekiljeva pažnja više se pomera prema Božjim obećanjima o obnovljenju.

Pročitajte tekst Jezekilj 34,2-4.7-16. Uporedite Božji prikaz iskvarenih izrailjskih vođa sa Njegovom ulogom pastira? Kako se njihovo ophođenje prema najslabijim »ovcima« ralikuje od Njegovih metoda?

Iako su bili rđavi, toliko da se porede sa Sodomom, Gospod im se i dalje približavao u nadi da ih vrati sa zlog puta. Prema Božjem obnovljenom planu narod je trebalo da se vrati u svoju zemlju, Jerusalim da bude obnovljen, a hram ponovo izgrađen. Praznici koje im je Bog dao ponovo bi se slavili, a zemlja bi opet bila podjednako podeljena među narodom kao njihovo nasledstvo (vidi: Jezekilj 47,13-48,29). Očigledno je da je Božja namera bila da Njegov plan za narod, koji je prvi put dat Mojsiju i izrailjskom narodu posle oslobođenja iz Egipta, ponovo počne da se ostvaruje povratkom naroda iz ropstva. To je obuhvatalo staranje o najslabijim članovima društva, kao i onima koji su smatrani tuđinima.

Koliko vam je važno da je naš Bog, Bog koji daje drugu priliku – i više od toga – čak i svom narodu koji je zašao sa pravog puta pošto je imao priliku da načini bolje izbore?

Pročitajte sledeće tekstove: Isaija 1,15-23; Isaija 3,13-15; Isaija 5,7.8. Kako biste opisali prorokovu reakciju na ono što zapaža u društvu oko sebe?

Isajijina uvodna propoved – prvih pet poglavlja – predstavlja mešavinu oštre kritike društva u kakvo se Božji narod pretvorio, upozorenja o sudu koji se bliži kao odgovor na njihovo odbacivanje Boga i reforme njihovog života i društva. Međutim, možda najsnažnije osećanje koje prožima Njegovе reči je osećanje bola. Na temelju razumevanja ko je Bog i šta želi za svoj narod, prorok žali za onim što je izgubljeno, zbog mnoštva zaboravljenih i povređenih ljudi, i suda koji se bliži narodu. Isaija nastavlja ovaj obrazac kroz svoju proročku službu. On podstiče narod da se seća šta je Bog učinio za njih. On, takođe, nudi nadu u to šta Bog želi da učini za njih u budućnosti. Prema tome, treba da potraže Gospoda sada, jer će taj obnovljeni odnos sa Njim uključivati pokajanje zbog trenutnih rđavih dela i promenu ophođenja prema drugima.

U 58. i 59. poglavlju, Isaija se naročito osvrće na pitanje pravde. On ponovo opisuje društvo u kome »pravda stoji daleko; jer istina pade na ulici i pravda ne može da prođe«. (Isaija 59,14) Međutim, on takođe potvrđuje da je Bog toga svestan i da će spasiti svoj narod: »doći će Izvavitelj«. (Isaija 59,20)

U Knjizi proroka Isaije znatan deo prorokove pažnje posvećen je objavljivanju Mesijinog dolaska, koji će konačno ponovo uspostaviti Božju vladavinu na Zemlji i doneti pravdu, milost, isceljenje i obnovenje.

Pročitajte: Isaija 9,6.7; Isaija 11,1-5; Isaija 42,1-7; Isaija 53,4-6. Kako se ova proročanstva slažu sa vašim razumevanjem Isusovog života, službe i smrti? Šta ova proročanstva govore o svrsi Njegovog dolaska na ovaj svet?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće: Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, »Robovanje u Asiriji«, str. 279-292. original; »Pozivanje Isaije«, str. 303-310. original.

»Protiv sveopšteg izrabljivanja, očiglednih nepravdi, besprimernog luksuza i nastranosti, besramnog žderanja i pijanstva, neograničene raskalašnosti i pokvarenosti svoga vremena, proroci su podizali svoj glas; ali, uzaludni su bili njihovi protesti, uzaludno njihovo ukazivanje na greh.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 282. original)

Za Isaiju »izgledi bi bili još porazniji kad bi se razmotrilo društveno stanje naroda. U svojoj želji za dobitkom, ljudi su sticali kuću za kućom i polje za poljem... Pravda se izopacila, a prema siromašnima nije bilo samilosti... Čak su i sudovi, čija je dužnost bila da štite bespomoćne, bili gluvi za vapaje siromašnih i napaćenih, udovica i siročadi...

Nije ništa neobično što se Isaija, suočen s takvim okolnostima i pozvan poslednjih godina Ozijine vladavine da odnese Judi Božju poruku opomena i ukora, ustručavao da prihvati tu odgovornost. Dobro je znao da će naići na tvrdoglavi otpor« (str. 306.307. original)

»Ove jasne izjave proroka... treba da primimo kao Božji glas koji se obraća svakoj duši. Mi ne smemo da propustimo nijednu priliku u kojoj možemo da činimo dela milosrđa, nežnog staranja i hrišćanske ljubaznosti onima koji su umorni i natovareni.« (str. 327. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Obično smatramo da je uloga proročanstva da predvidi budućnost. Kako je vaše razumevanje usredsređenosti starozavetnih proroka na svet u kome su živeli promenilo vaše shvatanje uloge proroka?**
- 2. Život i poruka proroka pokazuje koliko je teško i opasno stajati na strani istine. Šta mislite zašto su činili to što su činili i govorili na način na koji su govorili?**
- 3. U proročkim spisima, čini se da Bog naizmenično pokazuje gnev i duboko staranje za svoj narod. Kako se ova dva vida Božjeg karaktera uklapaju?**

Zaključak: Starozavetni proroci bili su revni i često gnevni i zabrinuti branioci Gospodnjeg puta i Gospodnje volje za njihov narod. Odražavajući Božju brigu lično, ova revnost obuhvatala je snažnu usredsređenost prema pravdi za siromašne i potlačene. Poziv proroka da se vrate Bogu sadržao je poziv da zaustave nepravdu, što je Bog, takođe, obećao da će učiniti u svojim vizijama za bolju budućnost svog naroda.

KLANJANJE STVORITELJU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Psalam 115,1-8; 5. Mojsijeva 10,17-22; Psalam 101,1; Isaija 1,10-17; Isaija 58; Marko 12,38-40.

Tekst za pamćenje: »A nije li ovo post što izabrah: Da razvežeš sveze bezbožnosti, da razdriješ remenje od bremena, da otpustiš potlačene, i da izlomite svaki jaram? Nije li da prelamaš hljeb svoj gladnome, i siromahe prognane da uvedeš u kuću? Kad vidiš gola, da ga odjeneš, i da se ne kriješ od svoga tijela?« (Isaija 58,6.7)

Čak i letimičnim čitanjem knjiga starozavetnih proroka uočavamo njihovu zabrinutost zbog lošeg postupanja prema siromašnima i potlačenima. Proroci i Bog u čije ime su govorili bili su ispunjeni gnevom zbog onoga što su videli da se čini u svim okolnim narodima (vidi, na primer, Amos 1; 2). Međutim, gajili su, takođe, naročito osećanje ljutnje i žalosti zbog nepravde koju je činio Božji narod, oni koji su primili toliko mnogo božanskih blagoslova. S obzirom na njihovu istoriju, i zakone koje im je Bog dao, ovaj narod trebalo je da bolje postupa. Nažalost, to nije uvek bio slučaj, pa su proroci mnogo govorili o tim turobnim događajima.

Zanimljivo je zapaziti da su mnoge od najpoznatijih izjava u vezi sa pravdom i nepravdom od strane starozavetnih proroka zapravo date u okviru uputstava o bogosluženju. Kao što ćemo videti, pravo bogosluženje nije samo ono što se događa u toku verske službe. Pravo bogosluženje odnosi se, takođe, na život u kome delimo Božje zanimanje za dobro drugih i nastojimo da uzdignemo one koji su ugnjeteni i zaboravljeni.

IDOLOPOKLONSTVO I UGNJETAVANJE

Uskoro nakon što je Bog izveo izrailjski narod iz Egipta, susreo ih je na gori Sinaj gde im je dao Deset zapovesti u pisanom obliku, uključujući i prve dve zapovesti koje nalažu da se ne treba klanjati drugim bogovima i praviti idole (vidi: 2. Mojsijeva 20,2-6). Kao odgovor, narod je obećao da će učiniti sve što im je zapovedeno i da će živeti kao Njegov narod (vidi: 2. Mojsijeva 24,1-13).

Međutim, Mojsije tada odlazi na goru i narod se posle skoro šest sedmica počeo pitati šta mu se dogodilo. Pod pritiskom mnoštva, Aron je napravio zlatno tele i poveo narod da mu prinesu žrtve, nakon čega »posjeda narod, te jedoše i piše, a poslije ustaše da igraju«. (2. Mojsijeva 32,6) I Gospod i Mojsije su se razgnevili, jer je narod brzo napustio Boga i okrenuo se idolopoklonstvu – i činilo se da je samo Mojsijevo posredovanje spasilo Izrailj od zaslužene kazne (vidi: 2. Mojsijeva 32,30-34).

Idolopoklonstvo je bilo iskušenje na kome je Božji narod previše padao. Istorija careva Izrailjskog i Judinog carstva obeležena je razdobljima idolopoklonstva, koja obuhvataju nečuvena dela na koja su pojedini carevi naveli svoj narod da počine prilikom obožavanja tih bogova. Njihova nevernost stalno je bila u središtu pažnje proroka, koje je Bog slao upućujući poziv narodu da Mu se vrati. Često su se među pozivima na obnovljenje i reformaciju nalazili pozivi da se bolje ophode prema siromašnima, nevoljnima i bespomoćnima koji su živeli među njima.

Pročitajte: Psalam 115,1-8. Kakvu ključnu pojedinost pisac ovde naglašava?

Čovek je sklon da postane poput stvari ili osobe koju ceni ili na koju je usredsređen. Prema tome, bilo je prirodno da će briga o drugima i težnja za pravdom oslabiti kada je Božji narod prestao da se klanja Bogu pravde i okrenuo se klanjanju lažnim bogovima susednih naroda, koji su često smatrani bićima rata i plodnosti. Kada je izabrao druge bogove, narod je promenio svoj stav prema mnogim pitanjima, uključujući i to kako se ophodi prema bližnjima. Da su ostali verni Gospodu, oni bi delili Njegovu brigu o nevoljnima koji su živeli među njima.

Razmišljajte više o toj ideji da postajemo poput onoga što obožavamo. Kako izgleda savremeno ispoljavanje ovog načela?

RAZLOG OBOŽAVANJA

Cela Biblija podstiče Božji narod da se klanja Bogu, ali se, takođe, stalno navode razlozi za to. Rečeno nam je da Mu se klanjamo zbog onoga ko je On, šta je učinio, i mnogih Njegovih osobina. Među njima su dobrota, pravda i milost. Kada se podsetimo kakav je Bog, šta je učinio za nas (naročito Hristos na krstu), i šta obećava da će učiniti, niko od nas nikada ne bi trebalo da se klanja Bogu i da Ga slavi, a da ne zna zašto to čini.

Pročitajte sledeće tekstone: 5. Mojsijeva 10,17-22; Psalam 101,1; Psalam 146,5-10; Isaija 5,16; Isaija 61,11. Iz kakvih pobuda se u ovim stihovima obožava i slavi Bog?

Božjem narodu ovakvi razlozi za obožavanje Boga nisu bili novi. Jedan od trenutaka kada su se oslobođeni Izrailjci sa najvećim oduševljenjem klanjali Bogu, bio je odgovor na Božje očigledno delovanje u njihovu korist. Na primer, kada su izašli iz Egipta i prešli Crveno more, Mojsije i Marija poveli su narod u pesmi hvala upućene Bogu zbog onog što su upravo videli i od čega su bili spaseni (vidi: 2. Mojsijeva 15).

Božju pravdu i milost, otkrivene u takvim događajima, nije trebalo zaboraviti. Narod je ove izveštaje održavao živim redovno ih pripovedajući i godinama kasnije Božja dela i pravda i dalje su bili nadahnuće sledećim naraštajima u njihovom bogoslužjenju. Jedan primer takvog pripovedanja i bogoslužjenja zabeležen je u tekstu 5. Mojsijeva 10,17-22.

Božja pravda je, najpre, deo Njegove ličnosti, suštinski činilac Njegovog karaktera. »Doista Bog ne radi zlo i Svemogućí ne izvrće pravdu.« (O Jovu 34,12) Bog je pravedan i tiče Ga se pravda – to je razlog da Mu služimo i da Ga slavimo.

Drugo, Božju pravdu zapažamo u Njegovim pravednim delima u korist naroda i u korist siromašnih i potlačenih. Njegova pravda nikada nije samo opis Njegovog karaktera. Biblija prikazuje Boga koji »ču viku nevoljnijeh« (O Jovu 34,28) i koji je spreman i željan da ispravi nepravde koje su toliko očigledne u svetu. Konačno, to će biti u potpunosti shvaćeno prilikom Božjeg konačnog suda i ponovnog stvaranja sveta.

Ako je stari Irailj imao razloga da slavi Gospoda, koliko više mi, posle krsta, imamo razloga da to činimo?

U toku boljih vremena Izrailjskog i Judinog carstva, narod se vraćao u Hram i obožavanju Boga, mada je i tada njihovo bogoslužjenje bilo pomešano sa elementima idolopoklonstva i religijom susednih naroda. Međutim, prema rečima proroka, čak i njihovi najbolji pokušaji kad je religija u pitanju nisu bili dovoljni da ih odvrata od zala koja su se događala u zemlji u svakodnevnom životu. I ma koliko se trudili da budu pobožni u bogoslužbenim obredima, muzika njihovih himni nije mogla da uguši plač siromašnih i potlačenih.

Amos je opisao narod svog vremena kao one koji »proždiru uboge i satiru siromahe u zemlji«. (Amos 8,4) Video je njihovu želju da okončaju obrede da bi mogli da nastave svoje nepoštene poslove, da »kupuju siromahe za novce i ubogoga za jedne sandale«. (Amos 8,6)

Pročitajte sledeće tekstove: Isaija 1,10-17; Amos 5,21-24; Mihej 6,6-8. Šta je Gospod rekao ovim religioznim ljudima o njihovim obredima?

Bog preko svojih proroka snažnim jezikom izlaže podsmehu religiju i bogoslužjenje koji nemaju nikakve dodirne tačke sa napaćenima i potlačenima i u suprotnosti su sa njima. U tekstu Amos 5,21-24. čitamo o Bogu koji kaže da »mrzi«, »odbacuje« njihovo bogoslužjenje i uopšteno je zgrožen njime. Opisujući njihove svetkovine kaže da imaju »neprijatan miris«, a njihove žrtve i muziku odbacuje kao bezvredne.

U 6. poglavlju Knjige proroka Miheja vidimo niz preteranih, čak i podsmesljivih predloga kako na najprikladniji način mogu služiti Bogu. Prorok na podsmesljiv način daje predloge u vezi sa žrtvama paljenicama, zatim uvećava žrtvu na »tisuću ovnova, desetine tisuća potoka ulja« (Mihej 6,7) pre nego što pređe na zastrašujuću – ali ne i nepoznatu – krajnost žrtvovanja prvorodenog deteta da bi zadobili Božju naklonost i oproštenje.

Na kraju, šta je Gospod zaista želeo od njih »da čine što je pravo i da ljube milost i da hode smerno s Bogom svojim«. (Mihej 6,8)

Da li ste ikada osetili krivicu jer ste bili više zaokupljeni verskom formom i obredima, nego pomaganjem nevoljnima oko sebe? Šta ste naučili iz tog iskustva?

NAČIN BOGOSLUŽENJA

U svom objašnjenju odnosa između bogoslužjenja i pravde, proroci su podsticali na još jedan korak – aktivno zanimanje da se siromašnima i potlačenicima olakšaju prilike i ukaže da pomoć nevoljnima treba da postane važan deo samog bogoslužjenja. Pedeset i osmo poglavlje Knjige proroka Isaije je poglavlje koje ovu vezu čini očiglednom.

Pročitajte tekst Isaija 58. Šta je krenulo pogrešno u odnosu između Boga i Njegovog naroda prema izveštaju u prvom delu poglavlja?

Kao što smo prethodno videli, kritika je upućena ljudima koji su religiozni. Čini se da iskreno traže Boga, ali očigledno im ne uspeva. Dakle, Bog kaže da treba da promene način bogoslužjenja, da pokušaju da Mu služe na drugačiji način. Ako On bira kako će Mu služiti, to bi bilo na sledeći način, da »razvežu sveze bezbožnosti, da razdreše remenje od bremena«. (Isaija 58,6) Takođe, da nahrane gladne, pruže utočište onima koji nemaju svoj dom, i pomognu onima kojima je potrebna pomoć.

Ovakva dela nisu predstavljena kao jedini način službe Bogu, ali Bog ih podstiče kao način bogoslužjenja – i oblik bogoslužjenja koji ima prvenstvo u odnosu na pojedine tradicionalne bogoslužbene obrede. Kao takvo, bogoslužjenje nije samo okrenuto unutra, već donosi blagoslov svima koji su u blizini onih koji se klanjaju Bogu. »Prava svrha religije je da ljude oslobodi tereta greha, da ukloni netrpeljivost i tlačjenje, i da širi pravdu, slobodu i mir.« (*The SDA Bible Commentary*, 4. sveska, str. 306).

U tekstu Isaija 58,8-12, Bog obećava blagoslove kao odgovor na ovakav oblik bogoslužjenja. U stvari, da su ljudi manje usredsređeni na sebe, Bog bi radio sa njima i preko njih donosio isceljenje i obnovljenje.

Zanimljivo je da ovo poglavlje takođe povezuje ovakav način bogoslužjenja sa obnovom svetkovanja Subote i prozivanjem Subote milinom. Već smo razmotrili neke od snažnih veza između Subote i službe, ali u ovim stihovima obe ove aktivnosti uključene su u poziv da narod oživi svoje bogoslužjenje i otkrije Božji blagoslov. Razmišljajući o ovim stihovima, Elen Vajt je izjavila: »Na one koji drže Gospodnju Subotu položena je odgovornost da čine dela milosrđa i velikodušnosti.« (*Welfare Ministry*, str. 121)

Kada se Isus suočio sa pojedinim verskim vođama svog vremena koji su Ga kritikovali što jede sa »grešnicima«, naveo je reči proroka Osije, govoreći im da pogledaju u svoje knjige i otkriju šta je Bog stvarno mislio kada je rekao: »Milosti hoću, a ne priloga.«(Matej 9,13; Osija 6,6)

Kao što ćemo videti, Isus je živio životom staranja i službe. Njegov odnos prema drugima, čuda izlečenja i mnoge priče koje je kazivao pokazale su da se takvim životom na najbolji način izražava posvećenost Bogu. Verske vođe bili su Njegovi najveći kritičari, ali su bili i meta Njegovih najoštrijih kritika. Poput religioznih ljudi Isaijinog vremena, verovali su da su zahvaljujući svojim verskim obredima osigurali poseban odnos sa Bogom, dok su u isto vreme izrabljivali siromašne i zanemarivali nevoljne. Njihovo bogoslužjenje nije bilo u skladu sa njihovim delima i Isus se nije uzdržavao da osudi takvo licemerstvo.

Pročitajte tekst: Marko 12,38-40. Da li se čini da Isusov komentar da oni »jedu kuće udovičke« tu ne pripada, ili predstavlja suštinu koju Isus želi da naglasi? Kako biste vi objasnili zašto će oni biti »još većma osuđeni«?

Možda je Isusova najstroža propoved – naročito religioznim ljudima – ona koju nalazimo u 23. poglavlju Jevanđelja po Mateju. Ne samo da je Isus rekao da njihova religija ne pomaže ubogim ljudima, već je smatrao da takva religija predstavlja dodatni teret. Svojim delima ili ponekad svojom pasivnošću i nebrigom, oni prema Isusovim rečima »zatvaraju Carstvo nebesko od ljudi«. (Matej 23,13)

Međutim, ponavljajući reči proroka koji su živeli vekovima ranije, Isus je, takođe, neposredno ukazivao na jaz između njihove svečane verske prakse i nepravde na koju su pristajali i od koje su sticali korist. »Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što dajete desetak od metvice i od kopriva i od kima, a ostaviste što je najpretežnije u zakonu: Pravdu i milost i vjeru.« (Matej 23,23) Isus je brzo dodao da verski običaji i obredi nisu rđavi sami po sebi, već da ne treba da zauzmu mesto poštenom ophođenju prema drugima.

Kako možemo izbeći zamku da pomislimo da je dovoljno samo imati istinu i poznavati je?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Čežnja vekova* pročitajte poglavlje »Isus kori fariseje«, str. 610-620. original.

»Uzdižući vrednost praktične pobožnosti, prorok je ponovio savet koji je Izraelj dobio pre mnogo vekova... Gospodnje sluge, iz stoleća u stoleće, ponavljale su ove savete onima koji su bili u opasnosti da prihvate formalizam običaja i da zaborave da budu milostivi.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 326.327. original)

»Bila sam poučena da pažnju našeg naroda usmerim na pedeset i osmu glavu iz Knjige proroka Isaije. Čitajte pažljivo ovu glavu i upoznajte vrstu službe koja će doprineti životu Crkve. Delo Jevandelja treba da se prenosi preko naše velikodušnosti, kao i kroz naš rad. Kad sretnete dušu koja pati, koja očekuje pomoć, učinite joj. Kad nađete gladne, nahranite ih. Obavljajući to, vi ćete raditi u redovima Hristove službe. Učiteljev sveti rad bio je milosrdan rad. Ohrabrimo narod gde god da se nalazi da učestvuje u tom radu.« (Elen Vajt, *Welfare Ministry*, str. 29)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Da li ste ikada o delima pravde i ljubavi prema milosti razmišljali kao o činu bogoslužjenja? Kako ovakvo razmišljanje može promeniti vaš pristup staranju o drugima? Kako može promeniti vaš stav prema bogoslužjenju?**
- 2. Kako se u hrišćanskom životu, i ličnom i životu crkvene zajednice, možemo sačuvati od zanemarivanja onoga »što je najpretežnije u Zakonu« (Matej 23,23)? Možete li u svom iskustvu prepoznati neke primere kada ste možda »cedili komarca i kamilu proždimali«? (Matej 23,24)**
- 3. Zašto se licemerstvo smatra velikim grehom? Zar nije bolje da makar pokušamo da izgledamo kao da činimo dobro?**
- 4. Kako Božje viđenje siromašnih i nevoljnih i revnost prema njima, izraženi preko proroka, menjaju vaš pogled na svet? Da li biste drugačije razumeli lokalne vesti i izveštaje da ih čitate i slušate očima i ušima proroka?**

Zaključak: Dok su proroci bili zabrinuti zbog zla u zemlji, naročito su bili usredsređeni na zla koja je činio narod koji je tvrdio da služi Bogu. I proroci i Isus smatrali su da bogoslužjenje nije u skladu sa pravdom i da takva religija predstavlja licemerje. Pravo bogoslužjenje kakvo Bog traži obuhvata borbu protiv ugnjetavanja i staranje o siromašnima i nevoljnim.

ISUS I ONI KOJIMA JE POTREBNA POMOĆ

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 1,46-55; Luka 4,16-21; Luka 7,18-23; Matej 12,15-21; Matej 21,12-16; Marko 11,15-19; Isaija 53,3-6.

Tekst za pamćenje: »Duh je Gospodnji na Meni; zato Me pomaza da javim Jevanđelje siromasima; posla Me da iscijelim skrušene u srcu; da propovjedim zarobljenima da će se otpustiti, i slijepima da će progledati; da otpustim sužnje; i da propovijedam prijatnu godinu Gospodnju.« (Luka 4,18.19)

Između ostalih razloga svoga utelovljenja, Isus je došao na nam pokaže kakav je Bog. To je činio svojim poučavanjem, žrtvom i životom; odnosno, načinom kako se ophodio prema običnim ljudima. Mnoga Njegova dela izvršila su trenutne, stvarne promene u životu ljudi.

Ovu stranu Mesijine službe predvideli su starozavetni proroci, Isusova majka Marija, čak i Isus lično kada je u prvoj zabeleženoj propovedi odredio svoju misiju (Luka 4). Pored toga, pisci Jevanđelja često su govoreći o Isusovom životu koristili jezik starozavetnih proroka u nastojanju da objasne Njegova dela. Na ovaj način, Isusov život jasno se video u delima ovih proroka, kao i njihovo saosećanje prema siromašnima i potlačenima.

Verske vođe, međutim, smatrale su Isusa pretnjom. Strašan primer nepravde i surovosti predstavlja trenutak u kome su uhapsili Isusa, nepravедno Mu sudili i razapeli Ga. Bog nas je preko Isusa upoznao šta znači nepravda, a u Njegovoj smrti razotkrio je užas zla. U Njegovom vaskrsenju, izvojevao je pobjedu za život, dobrotu i spasenje.

MARIJINA PESMA

Zamislite prizor: Marija je primila vest od anđela Gavrila pre samo nekoliko dana. Rekao joj je da će postati Isusova majka, majka Sina Višnjega. Ona to još nikome nije kazala, ali se spremala za posetu Jelisaveti, starijoj rođaki, koja, takođe, očekivala posebno dete. Duhovnim očima Jelisaveta sagledava Marijinu vest i pre nego što je Marija imala priliku da nešto kaže. One zajedno slave Božja obećanja i dobrotu.

Pročitajte tekst Luka 1,46-55. Zapazite da hvala započinje onim što je za nju mnogo značilo – »što mi učini veličinu Silni, i Sveto ime Njegovo« (Luka 1,49), ali da kasnije dobija opšte odlike. Zašto naša hvala Bogu treba da ima i lični i opšti naglasak?

Ovo je izuzetna pesma koja bi mogla dobro da se uklopi među psalme ili spise jevrejskih proroka. Marija je prožeta čuđenjem i osećanjem zahvalnosti Bogu. Očigledno je primetila da Bog deluje u njenom životu, ali je, takođe, svesna šireg značenja Božjeg plana za njen narod i ljudski rod.

Međutim, prema Marijinom shvatanju, Bog nije samo silan i dostojan hvale, On je i milostiv i pokazuje posebnu brigu prema poniznima, ugnjetenima i siromašnima. Anđeo tek što je otišao posle objavljivanja »Radosne vesti« o predstojećem rođenju Deteta, kada je Marija zapevala: »Zbaci silne s prijestola, i podiže ponižene. Gladne napuni blaga, i bogate otpusti prazne.« (Luka 1,52.53)

Na samom početku izveštaja o Isusovom životu na Zemlji, On je predstavljen kao Vladar (vidi: Luka 1,43), ali kao Vladar drugačijeg carstva. Kao što su mnogi komentatori opisali, Božje carstvo koje je Isus došao da osnuje i utvrdi trebalo je da bude »obrnuto carstvo« u poređenju sa uobičajenim društvenim poretkom carstava ovoga sveta. U opisima Isusovog carstva moćni i bogati ovoga sveta su najmanji, a siromašni i potlačeni su slobodni, »ispunjeni« i uzdignuti.

Ako Crkva treba da bude odraz Božjeg carstva, koliko je dobra u oblikovanju »obrnutog carstva« koje je Marija opisala? Kako se ovakvo carstvo može osnovati, a da pri tom niko ne bude nepošten prema bogatima i moćnima koji, takođe, primaju Hristovu ljubav?

SVRHA I CILJ ISUSOVE MISIJE

Možda je taj tekst bio određen za čitanje toga dana ili je Isus namerno pro-našao odgovarajuće stihove (Isaija 61,1.2) u svitku koji Mu je dat da pročita, nije bilo slučajno što su upravo ovi tekstovi bili deo Njegove prve javne propovedi. Nije slučajnost što izveštajem o Isusovoj kratkoj propovedi u tekstu Luka 4,16-21 – »danas se izvrši ovo Pismo u ušima vašima« (Luka 4,21) – započinje Lukin izveštaj o Isusovoj javnoj službi.

Izгледало је као да је Исус преузео Маријину песму о »обрнутом царству« i počeo da ga ostvaruje u svojoj službi. Isus – i Luka u pripovedanju o Isusovom životu – upotrebio je Isaijino proročanstvo koje objašnjava šta Isus čini i šta će učiniti. To je bio još jedan način da se izrazi ono što je Marija opisala pre trideset godina. Siromašni, ranjeni i potlačeni su poseban predmet Božje pažnje i primaoci Radosne vesti koju Isus donosi.

Isus je usvojio ove stihove iz 61. poglavlja Knjige proroka Isaije kao svrhu i cilj svoje misije. Njegova služba i misija treba da budu i duhovne i praktične, i On je pokazao da duhovno i praktično nije toliko udaljeno jedno od drugog kao što mi ponekad pretpostavljamo. Za Isusa i Njegove učenike, briga o ljudima u fizičkom i praktičnom smislu bila je u najmanju ruku deo duhovnog staranja.

Pročitajte i uporedite sledeće tekstove: Luka 4,16-21; Luka 7,18-23. Šta mislite zašto je Isus odgovorio na ovaj način? Kako biste odgovorili na slična pitanja o Isusovoj božanskoj prirodi i ulozi Mesije?

Kada je Isus poslao svoje učenike, nalog koji im je dao bio je, takođe, u skladu sa Njegovom misijom. Iako je trebalo da objave »da se približilo Carstvo Božje« (Matej 10,7), Isusova dalja uputstva učenicima glasila su: »Bolesne iscjeljujte, gubave čistite, mrtve dižite, đavole izgonite; zabadava ste dobili, zabadava i dajite.« (Matej 10,8) Služba koju su obavljali u Njegovo ime trebalo je da odražava i sprovodi u delo vrednosti i načela Isusove službe i carstva u koje je pozivao narod. Učenici su, takođe, trebalo da se pridruže Isusu u Njegovoj misiji da uzdigne odbačene, najmanje i izgubljene.

Kako ovaj rad možemo da uskladimo sa ključnom porukom propovedanja Trostruke anđeoske vesti izgubljenom svetu? Zašto sve što činimo mora biti povezano, na ovaj ili onaj način, sa objavljivanjem »sadašnje istine«?

Jevandelja su puna izveštaja o Isusovim čudima, naročito čudima izlečenja. Kao što je Isaija prorokovao, On je isceljivao slepe i oslobađao one koji su bili pogođeni bolešću, ponekad posle mnogo godina patnje (vidi, na primer: Marko 5,24-34; Jovan 5,1-15). Međutim, On je činio i više od toga: hromom je pomogao da prohoda; lečio je gubavce – ne samo rečju, već i dodirom, iako su bili »nečisti«; suočavao se sa zlim duhovima koji su zaposedali čovekov um i telo; podizao je čak i mrtve.

Možemo pomisliti da su ova čuda mogla da privuku mnoštvo i dokažu Njegovu silu mnogima koji su sumnjali i upućivali kritike. Međutim, nije uvek bilo tako. Umesto toga, Isus je često davao uputstva izlečenoj osobi da nikome ne govori šta se dogodilo. Iako je malo verovatno da su isceljeni ljudi sledili ove naloge i zadržavali divne vesti samo za sebe, Isus je pokušavao da pokaže da su Njegova čuda ukazivala na nešto značajnije od samih čudesnih događaja. Konačni cilj, naravno, bio je da narod primi spasenje u Njemu.

Ipak, Isusova čuda isceljenja bila su izraz Njegovog saosećanja. Na primer, pre nego što je nahranio pet hiljada ljudi, Matej beleži: »I izišavši Isus vidje mnogi narod, i sažali Mu se za njih, i iscijeli bolesnike njihove.« (Matej 14,14) Isus je osećao bol ranjenih i činio je što je mogao da ljudima sa kojima je dolazio u dodir pomogne i da ih uzdigne.

Pročitajte Isaijino proročanstvo u tekstu Matej 12,15-21. Na koje načine Isaija i Matej prepoznaju da je ono što Isus čini uzvišenije nego što je samo izlečenje nekolicine – ili čak i nekoliko stotina – bolesnih ljudi?

»Svako čudo koje je Hristos učinio bilo je znak Njegovog božanstva. On je vršio upravo onaj posao koji je predskazan kao Mesijin; ali za fariseje ova dela milosrđa bila su izričita sablazan. Jevrejske vođe gledale su bezdušnom ravnodušnošću ljudske patnje. U mnogim slučajevima njihova sebičnost i ugnjetavanje prouzrokovali su patnje koje je Hristos otklonio. Tako su Njegova čuda postala prekora za njih.« (Elen Vajt, *Čeznja vekova*, str. 406. original)

Isusova čuda izlečenja bila su dela saosećanja i pravde. Međutim, u svakom slučaju, nisu bila cilj sama po sebi. Konačna svrha svega što je Hristos činio bila je da povede ljude u večni život (vidi: Jovan 17,3).

ČIŠĆENJE HRAMA

Kada u Jevanđeljima čitamo izveštaje o Isusu, često smo privučeni nežnim slikama – Njegovoj brizi prema bolesnima i deci, Njegovim pričama o traženju izgubljenih, i Njegovim rečima o Božjem carstvu. To može biti razlog zašto nas drugi izveštaji u kojima Ga vidimo da deluje snažno i oštro – naročito protiv verskih vođa Njegovog vremena i pojedinih njihovih običaja – mogu iznenaditi.

Pročitajte sledeće tekstove: Matej 21,12-16; Marko 11,15-19; Luka 19,45-48; Jovan 2,13-17. Zašto je značajna činjenica da su slični izveštaji zabeleženi u svakom od Jevanđelja?

Ne iznenađuje što je ovaj događaj spomenut u svim Jevanđeljima. U pitanju je izveštaj ispunjen dramom, akcijom i žarom. Isus je očigledno zabrinut zbog upotrebe hrama na ovakav način i zamenom pravog bogoslužjenja prodajom žrtvenih životinja. Kakvo oskrvrnuće svega što su te žrtve trebalo da predstavljaju, Njegovu zamensku smrt za grehe sveta!

Takvo neposredno delovanje odgovaralo je tradiciji jevrejskih proroka. Ovaj trenutak je spomenut u svakom Jevanđelju ili od strane Isusa ili od strane pisaca Jevanđelja koji su navodili tekst iz Knjige proroka Isaije, Jeremije ili Psalama u nameri da objasne šta se događa u izveštaju. Ljudi su prepoznali Isusa kao proroka (vidi: Matej 21,11). Prišli su Mu kada je lečio i poučavao u dvorštu hrama nakon što je isterao trgovce i menjače novca. Dok su slušali Njegove pouke, ljudi su u Njegovom dodiru pronalazili izlečenje, a u svom srcu gajili su nadu.

Verske vođe takođe su prepoznale Isusa kao proroka, kao nekoga ko je mogao da ugrozi njihovu moć i stabilnost društvenog poretka. Skovali su zaveru da Ga ubiju, na isti način kao što su njihovi preci u prethodnim vekovima kovali plan protiv proroka (pronadite ovaj kontrast u tekstu Luka 19,47.48).

Šta kao vernici možemo učiniti sa svoje strane da budemo sigurni da naše mesne crkve nikada neće postati mesta kojima je potrebno ono što je hramu bilo potrebno u Isusovo vreme? Kako možemo izbeći ove duhovne opasnosti? Šta neke od njih zapravo mogu biti?

Utešno je što Bog vidi i čuje vapaj siromašnih i nevoljnih. Zadivljujuće je to što je Bog u Isusu doživio i podneo najgori oblik ovozemaljske nečovječnosti, tlačenja i nepravde. Uprkos saosećanju i dobroti koju je Isus pokazao u svom životu i službi, Njegova smrt bila je kao rezultat mržnje, zavisti i nepravde.

Od trenutka kada je Isus izgovorio molitve u Getsimanskom vrtu, u kojima se ogledala Njegova velika patnja, do trenutka Njegovog hapšenja, »suđenja«, mučenja, ismejavanja, raspeća i smrti, podneo je teško iskušenje bola, okrutnosti, zla i tlačiteljske sile. Sve ovo bilo je pogoršano zbog nevinosti, čistote i dobrote Onoga koji je sve to podneo: »Nego je ponizio sam Sebe uzevši obličje sluga, postavši kao i drugi ljudi i na oči nađe se kao čovjek. Ponizio je sam Sebe postavši poslušan do same smrti, a smrti krstove.« (Filibljanima 2,7.8) Gledajući kroz prizmu izveštaja o spasenju, zapažamo uzvišenost Isusove žrtve podnete radi nas, ali ne treba da zaboravimo strahotu patnje i nepravde koje je doživio.

Pročitajte tekst Isaija 53,3-6. Šta ovaj tekst govori o tome šta se dogodilo Isusu, Nevinome koji je stradao zbog grešnika? Kako nam pomaže da shvatimo kroz šta je prošao radi nas?

Bog u Isusu zna šta znači biti žrtva zla i nepravde. Pogubljenje nevinog čoveka je zločin; odbacivanje Boga još je u većoj meri. Bog se toliko poistovetio sa nama u našem slabom i palom stanju da ne možemo da sumnjamo u Njegovo uživljavanje, saosećanje i vernost: »Jer nemamo poglavara svešteničkoga koji ne može postradati s našijem slabostima, nego koji je u svačemu iskušan kao i mi, osim grujeha.« (Jevrejima 4,15) Kakvo otkrivenje Božjeg karaktera! Kako zaokupljamo svoje misli radosnom veću o Bogu koju predstavlja krst?

Zašto u središtu svoje misije i cilja i svemu što činimo za Gospoda, naročito u približavanju nevoljnima, moramo uvek imati na umu smrt Isusa kao naše Zamene – ne samo zbog sebe, već i zbog onih kojima pomažemo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće: »Dani službe«, str. 29-50. original, u knjizi Elen Vajt *U potrazi za boljim životom*; »Ponovno očišćenje hrama«, str. 589-600. original, i »U Pilatovoj sudnici«, str. 723-740. original, u knjizi *Čežnja vekova*.

»Bog je u svojoj Reči dao jasne dokaze da će kazniti prestupnike svoga Zakona. Oni koji se teše mislju da je Bog suviše milostiv da bi svoju pravdu izvršio nad grešnikom, treba samo da pogledaju na krst na Golgoti. Smrt bezgrešnog Božjeg Sina svedoči da je 'plata za greh smrt', da svako kršenje Božjeg zakona mora da dobije svoju pravednu kaznu. Bezgrešni Hristos uzeo je čovekove grehe na Sebe. Uzeo je na Sebe krivicu za prestup, pretrpeo da Otac sakrije svoje lice od Njega, sve dok Mu srce nije prepuklo, i Njegov život se prekinuo. Ova Žrtva bila je prinesena da bi grešnik mogao da dobije otkupljenje. Ni na koji drugi način čovek nije mogao da bude oslobođen kazne za greh. Svaka duša koja odbije da učestvuje u tako skupo plaćenom pomirenju, moraće sama da snosi i krivicu i kaznu za prestup.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 539.540. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte prethodnu izjavu Elen Vajt. Razgovarajte o stvarnosti nepravde: Hristos, Nevini, podneo je kaznu umesto grešnika. Zašto je važno da ovu ključnu istinu imamo na umu?
2. Isus nikada nije zastupao političku reformu da bi uspostavio »carstvo« na koje je ukazivao. Uostalom, istorija je puna veoma žalosnih izveštaja o ljudima koji su u ime pomaganja ugnjetenima i potlačenicima koristili nasilje i vršili pritisak. Često sve što je bilo postignuto jeste promena jedne tlačiteljske grupe drugom. Iako hrišćni mogu i treba da saraduju sa vlastima da bi pomogli nevoljnima, zašto uvek moraju biti obazrivi kad je u pitanju korišćenje politike radi postizanja ovih ciljeva?
3. Razmislite šta obuhvata plan spasenja. Isus, Pravedni, stradao je radi nepravednih, što znači za svakoga od nas. Zašto ova uzvišena žrtva podneta radi nas treba da nas učini novim ljudima u Hristu?

Zaključak: Isusova služba je u Jevanđeljima predstavljena i objašnjena u odnosu na rad starozavetnih proroka. Radosna vest za siromašne, sloboda za potlačene, i isceljenje za slabe objavljivani su kao obeležja Mesije – i nešto što je Isus pokazao u svojoj službi. Ipak, kada je doživeo smrt, podneo je udarac nepravde, ali je na kraju pobeđio ono najgore u palom ljudskom rodu i nečovečnosti. Zahvaljujući Njegovoj nepravednoj smrti u našu korist, gresi nam mogu biti oprošteni, a mi imati obećanje o večnom životu.

»JEDNOME OD OVE MOJE NAJMANJE BRAĆE...«

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 5,2-16.38-48; Rimljanima 12,20.21; Luka 16,19-31; Luka 12,13-21; Matej 25,31-46.

Tekst za pamćenje: »I odgovarajući Car reći će im: Zaista vam kažem: kad učiniste jednome od ove Moje najmanje braće, Meni učiniste.« (Matej 25,40)

Nakon što smo videli da je Isusov život bio posvećen staranju o drugima, naročito o napaćenima i izgubljenima, očekujemo da je Isus mnogo govorio o brizi o drugim ljudima. I jeste govorio.

Isusove pouke su praktične, usredsređene na pitanje šta znači živeti kao Božji sledbenik. Zapažamo da nas Isus upućuje na dela pravde, ljubaznosti i milosrđa, koja je i On činio dok je bio na Zemlji. Ukoliko sledimo Njegov primer, služićemo drugima kao i On što je služio.

Isus je, takođe, govorio o nebeskom carstvu. Prema Isusovom opisu, nebesko carstvo je stvarnost čiji deo možemo biti već sada. Ona predstavlja način života u kome vladaju drugačiji prioriteti, vrednosti i vrline u odnosu na one koje nalazimo u zemaljskim carstvima. Isus je u svojim učenjima objasnio uređenje ovog carstva, koje obuhvata čvrstu usredsređenost na to kako služimo Bogu i kako se, služeći Mu, odnosimo prema drugima. Takođe, otkrivamo da služenje drugima – staranje o njihovim potrebama i pružanje podrške – predstavlja način na koji neposredno možemo ponuditi svoju službu Bogu.

PROPOVED NA GORI

Isusova najduža propoved – ili zbirka učenja – jeste Propoved na Gori. Njegov pregled života u Božjem carstvu, dat u tri poglavlja, započinje izjavom o vrednostima poznatim kao Blaženstva.

Pročitajte tekst Matej 5,2-16. Koje su zajedničke odlike ovih devet vrednosti ili ljudi koje je Isus opisao kao »blagoslovene«?

Pored duboke duhovne primene ovih reči, ne smemo zanemariti njihovo praktično značenje. Isus je govorio o prepoznavanju siromaštva u nama lično i našem svetu. Takođe je govorio o pravednosti (u pojedinim prevodima glasi »pravda«), poniznosti, milosti, građenju mira i čistoti srca. Treba da zapazimo kakvu će praktičnu razliku ove osobine uneti u naš život i svet kada živimo u skladu sa njima. Takvo praktično značenje naglašeno je u sledećim Isusovim izjavama u kojima podstiče svoje učenike da budu so i svetlost svetu (Matej 5,13-16).

Kada se upotrebe na odgovarajući način, so i svetlost treba da unesu promenu u određenim okvirima. So doprinosi ukusu i čuva hranu u koju je dodata; simbolički predstavlja dobro koje treba da činimo ljudima oko sebe. Slično tome, svetlost razgoni tamu, otkriva prepreke i opasnosti, čini dom ili grad sigurnijim i predstavlja tačku prema kojoj se možemo upravljati, čak i ako smo udaljeni od nje. Poput svetlosti u mračnoj noći, Isus je rekao: »Tako da se svijetli vaše vidjelo pred ljudima, da vide vaša dobra djela, i slave Oca vašega koji je na nebesima.« (Matej 5,16)

Oba simbola, i so i svetlost, ukazuju na odgovornost učenika da vrše uticaj i poboljšaju život ljudi oko sebe. Mi smo so i svetlost kada živimo životom u kome iskazujemo žalost na odgovarajući način, imamo čiste srce, pokazujemo poniznost, činimo dela milosrđa, gradimo mir i podnosimo rđavo postupanje prema sebi. Dakle, Isus počinje ovu propoved pozivom da utelovimo ove ponekad »potcenjene vrednosti« Njegovog carstva.

Na koji način vaša crkvena zajednica deluje kao so i svetlost u društvu? U kome smislu je vaša zajednica bolje mesto zato što Crkva deluje u njoj? Sa druge strane, da se ona raspusti, kako bi to uticalo na vašu zajednicu?

POBEDA NAD ZLOM SA BOGOM

Kada razmišljamo o Isusovim učenjima, važno je da imamo na umu ljude kojima se obraćao i okolnosti u kojima su živeli. Isus je privlačio mnoštvo ljudi u oblastima u kojima je služio (vidi: Matej 4,25; Matej 5,1). Uglavnom su to bili obični ljudi, koji su živeli pod upravom Rimskog carstva, ali bilo je među njima i jevrejskih starešima i verskih vođa. Život običnog naroda bio je težak. Natovareni teškim nametima i opterećeni verskim običajima imali su malo izbora kad je njihov lični život bio u pitanju.

Poučavajući ove ljude, Isus je očigledno nastojao da im ponudi da žive dobrim životom, da žive dostojanstveno i hrabro, u kakvim god okolnostima da se nalaze. Jedan takav primer pronalazimo u tekstu Matej 5,38-48. Ovi nalozi »obrni mu i drugi obraz«, »podaj mu i haljinu«, »idi s njime dva sahata«, toliko su poznati da su postali kliše. Međutim, samo poznavanje ovih naloga ne ispunjava dela i stavove o kojima Isus ovde poučava.

Prizori koje je Isus opisao bili su uobičajeno iskustvo mnogih Njegovih slušalaca. Njihovi »nadređeni« ili gospodari često su se osiono ophodili prema njima. Često su bili u dugovima ili su gubili svoju imovinu koja bi pripala gospodarima i zajmodavcima. Često su bili prisiljeni na rad od strane okupatorskih rimskih vojnika. Isus je učio narod da odgovori čuvajući svoju čestitost, da se ophodi prema tlačiteljima bolje nego što su zaslužili i, čineći tako, da se odupre gubitku čovečnosti. Iako su tlačitelji pokušavali da primene silu, narod je uvek imao slobodu da bira kako će odgovoriti. Odupirući se bez nasilja i velikodušno, razotkrivali su zlo ugnjetavanja i nepravde.

**Uporedite sledeće tekstove: Matej 5,38-48; Rimljanima 12,20.21.
Kako možemo primeniti ova radikalna načela u svom životu?**

Isus je sazeo sav »Zakon i Proroke« – sve svete spise koje nazivamo Starim zavetom – u jednostavno načelo poznato kao Zlatno pravilo: »Sve, dakle, što hoćete da čine vama ljudi, činite i vi njima: Jer je to Zakon i Proroci.« (Matej 7,12) Kako upravo sada možete uložiti napor da učinite ono što On nalaže u ovom tekstu, bez obzira na cenu?

MILOSTIVI SAMARJANIN

Pročitajte tekst Luka 10,25-27. Zakonik koji je uputio pitanje Isusu dao je uobičajeni sažetak starozavetnih zapovesti o životu prihvatljivom Bogu. Kako su ove dve zapovesti povezane?

Kada bi Isusu bilo upućeno pitanje, Njegovi odgovori često bi bili potpuno drugačiji od onoga čemu je težila osoba koja je postavila pitanje. Čini se da su zbog naloga »ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga«, iz teksta 3. Mojsijeva 19,18, mnoge tadašnje verske vođe provele mnogo vremena i utrošile dosta energije raspravljajući o obimu i granicama ovog načela o bližnjima.

Isus je već nastojao da proširi razumevanje ovog izraza kod svojih učenika, napominjući da ne samo da treba da vole svoje bližnje, već i da svakome čine dobro: »A Ja vam kažem: Ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu, činite dobro onima koji na vas mrze i molite se Bogu za one koji vas gone; da budete sinovi Oca svojega koji je na Nebesima; jer On zapovijeda svome Suncu, te obasjava i zle i dobre, i daje dažd pravednima i nepravednima.« (Matej 5,44.45)

Međutim, kada poznavalac verskog zakona želi da iskuša Isusa, on se vraća na pitanje o kome se mnogo raspravljalo: »Ko je bližnji moj?« (Luka 10,29). Dajući odgovor, Isus je ispričao priču o milostivom Samarjaninu, ali konačan odgovor na zakonikovo pitanje nije trebalo da odredi šta znači izraz »bližnji«. Umesto toga, Isus je zapravo rekao: »Idi i budi bližnji svakome kome je potrebna tvoja pomoć.« (vidi: Luka 10,36.37)

Pročitajte tekst Luka 10,30-37. Kakav je značaj Isusovog poređenja tri osobe koje sreću čoveka pokraj puta kome je potrebna njihova pomoć?

Kao što je bilo uobičajeno kada je Isus poučavao, Njegove najoštrije kritike bile su usmerene onima koji su tvrdili da su religiozni, ali su pokazivali slabo zanimanje prema patnjama drugih. »U priči o Milostivom Samarjaninu, Hristos je prikazao prirodu prave vere. Pokazao je da se ona ne sastoji od sistema, simbola vere ili obreda, već u vršenju dela ljubavi, u donošenju najvećeg dobra drugima, u pravoj dobroti.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 497. original)

Isus je poučavajući ukazivao na odbačene, one koji su smatrani nevernima Bogu, u nameri da pokaže svima koji tvrde da su Njegovi sledbenici kakav je Božji poziv. Kada dođemo Isusu pitajući Ga šta treba da učinimo da bismo nasledili večni život, On nam, kao i svojim prvim slušaocima, nalaže da idemo i budemo bližnji svima kojima je potrebna pomoć.

BOGATAŠ I SIROMAŠNI LAZAR

U priči o bogatašu i siromašnom Lazaru (vidi: Luka 16,19-31), Isus upoređuje život dva čoveka – jednog bogatog i drugog izuzetno siromašnog. Pošto nije bilo socijalne zaštite, državnih bolnica ili narodnih kuhinja, bio je običaj da nevoljni, onesposobljeni ili ubogi iz nekog drugog razloga, proše ispred domova bogatih ljudi. Očekivalo se da će bogati biti velikodušni dajući mali deo svog bogatstva da bi ublažili tuđu patnju. Međutim, u ovoj priči, bogati čovek bio je »sebično ravnodušan prema potrebama svog napćenog brata«. (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 261. original) U životu njihove prilike ostale su nepromenjene; ali posle smrti, kada im je Bog sudio, prilike su se dramatično preokrenule.

Uporedite sledeće tekstove: Luka 16,19-31; Luka 12,13-21. Kakve su sličnosti i razlike između ove dve priče, i čemu nas zajedno uče?

Ni u jednoj od ovih priča nema dokaza da su se ljudi obogatili na nepošten način. Možda su obojica naporno radili, pažljivo upravljali poslovima i primili Božje blagoslove. Međutim, nešto je pošlo naopako u njihovom stavu prema životu, Bogu, novcu i drugim ljudima, i to ih je znatno koštalo, za svu večnost.

Utemeljena na opšteprihvaćenoj slici života posle smrti u Isusovo vreme, priča o bogatašu i Lazaru uči da izbori koje donosimo u ovom životu utiču na budući život. Naša reakcija prema onima kojima je pomoć potrebna jedan je od pokazatelja naših odluka i najviših vrednosti. Kao što je »Avram« ukazao bogatom čoveku koji je patio, Biblija pruža više nego odgovarajuće smernice da napravimo bolji izbor: »Oni imaju Mojsija i proke, neka njih slušaju.« (Luka 16,29)

Isus je učio da nas iskušenja bogatstva – bilo da ga posedujemo, čuvamo ili mu težimo – mogu odvojiti od Njegovog carstva i drugih ljudi, i okrenuti sebičnosti i oslanjanju na samog sebe. Isus nas je pozvao da prvo tražimo Njegovo carstvo i da sa ljudima oko sebe, naročito nevoljnima, delimo blagoslove koje smo primili.

Kakve god da su vaše novčane prilike, kako možete biti pažljivi da ne dozvolite da novac i ljubav prema novcu izopači vaše gledište o tome na šta hrišćani treba da se usredsrede u životu?

NAJMANJIMA OD MOJE BRAĆE

Još jedan događaj kada je Isusu postavljeno pitanje na koje je On dao prilično drugačiji odgovor od onoga što se očekivalo pronalazimo u propovedi zabeleženoj u 24. i 25. poglavlju Jevanđelja po Mateju. Učenici su došli Isusu i pitali Ga o uništenju Hrama u Jerusalimu i vremenu Njegovog povratka (vidi: Matej 24,1-3). Zaključak Isusovog proširenog odgovora na ovo pitanje odnosi se na hranjenje gladnih, pojenje žednih, ukazivanje dobrodošlice strancima, oblačenje golih, staranje o bolesnima i posećivanje utamničanih. Uveravao ih je: »Kad učiniste – ili ne učiniste – jednome od ove Moje najmanje braće, Meni učiniste.« (Matej 25,40.45)

Ovo je povezano sa slikom konačnog suda. U 24. poglavlju Jevanđelja po Mateju, Isus je dao više neposrednih odgovora na učenička pitanja, navodeći znake i dajući upozorenja o uništenju Jerusalima i kraju vremena, ali je naglasio potrebu za straženjem i životom u svetlosti obećanja o Njegovom drugom dolasku. U prvom delu 25. poglavlja Jevanđelja po Mateju priča o mudrim i ludim devojkama ukazuje na potrebu za pripremom za neočekivani ili odloženi dolazak; priča o trojici slugu govori o potrebi da živimo dobrim i korisnim životom dok čekamo; dok priča o ovcama i kozama mnogo određenije govori o zadacima kojima Božji narod treba da se bavi.

Pročitajte tekst Matej 25,31-46. Šta Isus ovde govori? Zašto nije reč o spasenju delima? Međutim, šta Njegove reči u ovom tekstu uče o tome šta stvarno znači imati spasonosnu veru?

Isusova izjava da kada služimo drugima, služimo zapravo Njemu, treba da preobrazi sve odnose i stavove. Zamislite da možete da pozovete Isusa na obrok ili da Ga posetite u bolnici ili zatvoru. Isus je rekao da mi to činimo kada služimo ljudima u svojoj zajednici. Kakva je neverovatna prilika koju nam nudi na ovaj način!

Uz molitvu pročitajte šta je Isus rekao u ovim stihovima. Kako shvatamo ideju da je On poistovetio Sebe sa gladnima, golima, onima koji su u tamnici? Kakvu snažnu obavezu to stavlja na nas i na to kako živimo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće: Elen Vajt, *Čežnja vekova*, »Milostivi Samarjanin«, str. 497-505. original; »Jednome od ove moje najmanje braće«, str. 637-641. original; *Pouke velikog Učitelja*, »Premošćena provalija«, str. 260-271. original; »Ko je moj bližnji?«, str. 376-389. original.

»Hristos ruši zid razdvajanja, samoljublja, nacionalnih predrasuda i propoveda ljubav prema svim pripadnicima ljudske porodice. On uzdiže ljude iz uskog kruga u koji ih je zatvorila njihova sebičnost; On uklanja sve teritorijalne granice i veštački stvorene razlike u društvu. Ne pravi nikakve razlike između suseda i stranaca, prijatelja i neprijatelja. On nas uči da svaku dušu, kojoj je potrebna pomoć, smatramo bližnjim, a ceo svet svojim poljem rada.« (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 42. original)

»Merilo zlatnog pravila je merilo hrišćanstva; sve što je manje od toga je prevara. Religija, koja navodi ljude da malo cene ljudska bića, koja je Hristos toliko cenio da je svoj život dao za njih; religija, koja nas navodi da budemo nemarni prema ljudskim potrebama, patnjama ili pravima, lažna je religija. Ako omalovažavamo prava siromašnih, napaćenih i grešnih, pokazujemo da smo izdali Hrista. Hrišćanstvo u svetu ima tako malo sile zato što ljudi samo nose Hristovo ime, dok se životom odriču Njegovog karaktera.« (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 136.137. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Koji je vaš omiljeni tekst koji smo proučavali ove sedmice? Zašto?
2. Pogledajte šta je Elen Vajt napisala o tome kako je vera koja »navodi da budemo nemarni prema ljudskim potrebama, patnjama ili pravima, lažna religija«. Zašto moramo biti pažljivi da bismo izbegli laku zamku da pomislimo da ništa drugo nije važno zato što imamo »istinu« (šta je tačno)?
3. Kako stihovi u odeljku od četvrtka pokazuju šta posedovanje »istine« obuhvata?

Zaključak: Isusova učenja predstavila su drugačiji način života za one koji su stanovnici i pripadnici Božjeg carstva. Gradeći na temelju Starog zaveta, On je ponovio i proširio pouke usredsređene na staranje o siromašnima i potlačenicima, naglašavajući da će Njegovi sledbenici živeti kao ljudi saosećanja i milosrđa, dok čekaju Njegov povratak.

SLUŽBA U NOVOZAVETNOJ CRKVI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Dela 2,42-47; Dela 4,32-37; Matej 25,38,40; Dela 9,36; 2. Korinćanima 8,7-15; Rimljanima 12; Jakov 2,1-9.

Tekst za pamćenje: »Jer vjera čista i bez mane pred Bogom i Ocem jest ova: Obilaziti sirote i udovice u njihovijem nevoljama, i držati sebe neopoganjena od svijeta.« (Jakov 1,27)

Stihovi koji govore o Velikom nalogu (Matej 28,18-20) jedni su od najpoznatijih u Bibliji, makar među hrišćanima. Često se prikazuju kao izjava o našoj misiji i predstavljaju nadahnuće različitim misionским i evanđeoskim projektima. Nadahnuti ovim stihovima, hrišćani su zaista otišli širom sveta, ponekad po cenu velikih ličnih poteškoća, da bi širili Jevanđelje.

Šta je Isus rekao u Velikom nalogu? Da stvaraju učenike, da krštavaju, da poučavaju ljude »da sve drže što sam vam zapovijedao«. (Matej 28,20) Kao što smo videli, veliki deo onoga što nam je Isus naložio odnosi se na staranje o onima kojima je potrebna pomoć, koji ne mogu da se brinu o sebi. Ne treba da zaboravimo da ovi nalozi upućeni Isusovim prvim učenicima nisu bili nova dužnost, nešto što ranije nisu čuli ili videli, već pre nastavak Isusove misije, koja je već delovala među njima. Iz tog razloga, ova strana Isusovih pouka jasno se može zapaziti u životu nove crkvene zajednice kao deo ispunjavanja Velikog naloga.

Posle Isusovog vaznesenja i izlivanja Svetog Duha na dan Pedesetnice, grupa vernika, čiji je broj brzo rastao, osnovala je Ranu crkvu, novu vrstu zajednice među Isusovim sledbenicima, koju su u početku vodili Isusovi prvi učenici. Međutim, ova nova zajednica nije bila njihova tvorevina; ona je izgrađena na temelju Isusovih učenja i službe i duge istorije jevrejskog Pisma i njihovih proroka.

Pročitajte: Dela 2,42-47; Dela 4,32-37. Šta prepoznajete kao ključne činioce u ovim opisima zajednice Rane crkve?

Dok se čini da Izrailjci nikada nisu u potpunosti uspeali da ostvare plan kad je reč o pravednom i velikodušnom društvu, rana crkvena zajednica ozbiljno je shvatila nalog »da ne bi bilo siromaha među vama«. (5. Mojsijeva 15,4) Jedan od praktičnih izraza njihove vere bilo je deljenje materijalnih dobara – prodavali su čak i svoja imanja i tako doprinosili rastu novčanih sredstava (videti: Dela 4,34-5,2) – da bi zadovoljili potrebe drugih vernika, kao i da bi postali blagoslov onima koji nisu pripadali mladoj zajednici, naročito preko službe izlečenja (videti: Dela 3,1-11; Dela 5,12-16).

Ova zajednica ni na koji način nije bila utopijsko društvo. Kako se broj vernika povećavao, rasla je napetost oko upravljanja ovim sredstvima, naročito oko svakodnevnog deljenja hrane udovicama (videti: Dela 6,1). Učenici, koji su prirodno bili vođe grupe, želeli su da se usredsrede na propovedanje Jevanđelja. Da bi rešili nastalu situaciju, bilo je potrebno da izvrše reorganizaciju. Prema tome, sedam ljudi je određeno da se bave praktičnim pitanjima crkvene zajednice. Ovo je možda bilo prvo prepoznavanje različitih službi i sposobnosti potrebnih u Crkvi; u isto vreme, to je bio pokazatelj koliko je važna praktična služba u crkvenom životu i svedočenju. »Ista načela pobožnosti i pravednosti kojima je trebalo da se rukovode starešine Božjeg naroda u Mojsijevo i Davidovo vreme, trebalo je da slede oni kojima je poveren nadzor nad tek organizovanom Božjom crkvom u vreme Jevanđelja.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 95. original)

Pokušajte da zamislite kakve su prilike vladale u toj ranoj zajednici. Kako mi danas možemo odražavati ta ista načela?

SRNINA SLUŽBA I SVEDOČENJE

Kada je Crkva počela da se širi – kako je Isus predskazao – »u Jerusalimu i po svoj Judeji i Samariji i tja do kraja Zemlje«, (Dela 1,8) novi vernici usvajali su Isusovu veru i službu. Među njima je bila i Srna – poznata i kao Tavita – iz grada Jope. Ona je očigledno ozbiljno shvatila Isusov naročit nalog da kada odeva gole, ona to čini Isusu lično (videti: Matej 25,38.40).

Pročitajte izveštaj o Srni i njenoj službi u tekstu Dela 9,36. Kako vaš život i služba mogu biti opisani na sličan način? Kako biste voleli da budu opisani?

Izgleda da je Srnina služba bila takva da je njena uloga »učenika« (videti: Dela 9,36), njena vernost, energija i usredsređenost na druge bila prepoznata čak i izvan njenog rodnog grada.

Kada je Petar posetio grad nedaleko od Jope, stanovnici Jope su ga zamolili da dođe, jer je Srna prevremeno umrla (videti: Dela 9,37-41). Kada je stigao u Jopu, Petra su susreli mnogi kojima je Srna pomogla svojim zalaganjem za siromašne. Pokazali su mu odeću koju je sašila i rekli kako je mnogima pružila pomoć.

Naravno, to što se Petar tada pomolio za Srnu i što ju je Bog vratio u život nije garancija da će onima koji posvete svoj život službi drugima biti sve dobro u životu. Uostalom, Srna je već podnela bolest i smrt, dok je Stefan, jedan od prvih đakona, određenih da služi udovicama u crkvi, postao prvi mučenik (videti: Dela 7,54-60). Život posvećen službi nije put na kome se sve glatko odvija; ponekad, čak može predstavljati put sa više poteškoća.

Međutim, u ovom izveštaju Bog je koristeći činjenicu da je narod u Srninom životu i smrti prepoznao Njegovu ljubav i silu izvršio snažan uticaj na stanovnike Jope: »I ovo se razglasi po svoj Jopi, i mnogi vjerovaše Gospoda.« (Dela 9,42)

Ukoliko se desi da preminete, da li će ljudi žaliti za onim što ste činili, da li će im vaš rad nedostajati, kao što su se stanovnici Jope sećali Srnine službe i žalili za njom? Kako kao nasledstvo možemo ostaviti bolju službu? Kakve praktične sposobnosti posedujete – poput Srnine veštine da pravi odeću – koje možete upotrebiti u službi drugima?

DAVANJE KAO NAČIN OBJAVLJIVANJA JEVANĐELJA

Apostol Pavle je posle obraćenja prihvatio misiju da odnese Jevanđelja u neznabožački svet. Uspeh koji mu je Bog podario, pokrenuo je značajna pitanja o odnosu između jevrejskih korena nastale hrišćanske vere i novih Isusovih sledbenika iz neznaboštva. Na saboru u Jerusalimu susrele su se hrišćanske vođe iz jevrejstva i neznaboštva da bi razgovarali o tome i tražili Božje vođstvo u vezi sa ovim složenim pitanjima. Izveštaj o tom sastanku i njegovi zaključci zabeleženi su u 15. poglavlju Dela apostolskih.

Međutim, u izveštaju o ovom sastanku u 2. poglavlju Galatima poslanice, Pavle dodaje još jednu važnu pojedinost uputstvima koja je primio nakon Sabora u Jerusalimu za svoju dalju službu među neznabošcima: »Samo da se opominjemo siromašnjih, za koje sam se i starao tako činiti.« (Galatima 2,10)

Pavle je nastavio da teži ovom cilju i lično (videti: na primer, Dela 20,35) i kroz svoju službu. Poput Rane crkve u Jerusalimu, Pavle je proširio viđenje hrišćanske zajednice da prihvati sve vernike.

Pročitajte tekst 2. Korinćanima 8,7-15. Kako Pavle povezuje Jevanđelje i velikodušno davanje?

Pavle, takođe, spominje dva starozavetna teksta u želji da podstakne vernike na velikodušnost i staranje o drugim vernicima u teškim okolnostima. Naveo je izveštaj o Božjem velikodušnom davanju mane izrailjskom narodu u pustinji kao model davanja i deljenja među širom crkvenom zajednicom (videti: 2. Korinćanima 8,15). Takođe je naveo tekst Psalam 112,9: »Prosu, dade siromasima; pravda njegova ostaje dovijeka.« (2. Korinćanima 9,9)

Pavle je podsticao svoje čitaoce da voljno daju, da redovno izdvajaju deo svojih prihoda, jer bi im to olakšalo prikupljanje kada on ili Tit posete njihovu crkvu da skupe darove i odnesu hrišćanima u Jerusalimu kojima je potrebna pomoć. On je koristio primer jedne crkve da bi ohrabrio druge crkve da pokažu sličnu velikodušnost. »Ogledom poreze (službe) ove hvaleći Boga za vaše pokorno priznanje Jevanđelja Hristova, i za prostotu podjele knjima i k svima.« (2. Korinćanima 9,13)

Kako treba da postavimo prioritete u davanju, kada nismo u mogućnosti da damo za svaki izloženi cilj ili potrebu?

PAVLE U ATINI**Pavlove smernice kako da živimo i pokazujemo ljubav na najbolji mogući način.**

Pavlovo pismo Rimljanima je najpoznatije po opširnom objašnjenju važnog učenja o spasenju verom zahvaljujući Hristovoj smrti. Pavle nudi praktične smernice kako najbolje da živimo i pokazujemo ljubav, na temelju Božje blagodati i ljubavi otkrivene u Isusu i Jevanđelju: »Molim vas, dakle, braćo, milosti Božje radi, da date tjelesa svoja u žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu; to da bude vaše duhovno bogomoljstvo.« (Rimljanima 12,1) U stvari, Pavle kaže da treba na taj način da živimo zbog onoga što je Bog učinio za nas u Isusu.

Pročitajte i ukratko iznesite 12. poglavlje Rimljanima poslanice, naročito obraćajući pažnju na uputstva da volimo i brinemo o drugima, posebno nevoljnima.

Dvanaesto poglavlje Rimljanima poslanice u određenom smislu predstavlja sažetak mnogih tema kojima Pavle posvećuje više pažnje u svojim drugim poslanicama. On govori o različitim ulogama i darovima unutar crkvenog tela, među kojima su služenje, pružanje ohrabrenja, velikodušno davanje (videti stihove 3-8). Međutim, to ne samo da treba činiti, već treba činiti na najbolji mogući način, sa oduševljenjem i – iznad svega – ljubavlju (videti stihove 9-11).

Pavle u praktičnom smislu opisuje ovakav način života. On podstiče vernike da budu strpljivi u poteškoćama i progonstvu, da se staraju o nevoljnima, da grade mir kad god i gde god je to moguće, i – kao što smo prethodno videli – da ljubazno odgovaraju na zlo i nepravdu, pobeđujući zlo činjenjem dobra (videti: Rimljanima 12,20.21).

Ovo poglavlje ističe šta znači živeti kao nova osoba, služeći Bogu pojedinačno i kao deo zajednice vernih. Pavle je rekao novim Isusovim sledbenicima da njihovi životi, najviše vrednosti i dela treba da se promene kao odgovor na ono što je Isus učinio za njih svojom smrću na krstu i nadom u večni život. Pošto su živeli u često okrutnom društvu sklonom ugnjetavanju, u srcu Rimskog carstva, Pavle ih poučava da žive drugačije. »I ne vladajte se prema ovome vijeku, nego se promijenite obnovljenjem uma svojega.« (Rimljanima 12,2)

Kakvim stavovima i običajima treba da se oduprete u svojoj zajednici da biste kao Isusov sledbenik danas pokazivali ljubav i živeli dobrim načinom života?

JAKOV »PRAVEDNI«

Prema hrišćanskoj tradiciji Jakov, Isusov brat ili polubrat, postao je vođa Rane crkve u Jerusalimu i upravo je on predsedavao saborom u Jerusalimu (videti: Dela 15; Galatima1; 2). Ako je tako, onda je verovatno on pisac poslanice sačuvane u Bibliji kao Poslanica apostola Jakova.

Ime Jakov bilo je uobičajeno ime u to vreme, ali ako je u pitanju ista osoba, on je, takođe, mogao biti crkveni vođa poznat kao Jakov »pravedni«, što ukazuje na mudrog vođu koji je na pravi način postavio prioritete, kada je u pitanju ophođenje prema drugima i staranje o zaboravljenima i ugnjetenima. Knjiga koja nosi njegovo ime opisana je kao »Novozavetna knjiga poslovice«, jer je usredsređena na praktičnu pobožnost i mudro življenje Božjih sledbenika. Pisac Poslanice apostola Jakova bio je željan da podseti svoje hrišćanske čitaoce da budu »tvorci riječi, a ne samo slušači, varajući sami sebe« (Jakov 1,22), i da se vera koja je bitna – čista i bez mane pred Bogom – bavi brigom o nevoljnima i potlačenima i odupiranjem uticaju društva (videti: Jakov 1,27).

Pročitajte: Jakov 2,1-9; Jakov 5,1-5. Kako se Jakovljevi stav prema bogatima razlikuje od uobičajenog stava u većini društava? Koja su njegova naročita uputstva u vezi sa tim kako se treba odnositi prema bogatima i siromašnima u crkvenoj zajednici?

Jakov tvrdi da ukoliko nekome poželimo sve najbolje – čak i Božji blagoslov – dok on podnosi hladnoću i glad, to mu neće pružiti utehu. Pružanje prave hrane i odeće biće mnogo korisnije u izražavanju i pokazivanju naše brige prema njima od svih plemenitih osećanja i lepih želja (videti: Jakov 2,14-16). Jakov ovo koristi kao primer međusobnog uticaja vere i dela u okviru našeg odnosa sa Bogom. On, takođe, ponavlja (Jakov 2,8) da je Isus učio da volimo bližnje kao sebe, pokazujući kako ovu zapovest treba izvršavati u svakodnevnom životu. To se postiže u službi Bogu i drugima, ne zato da bismo zaradili spasenje već zato što tako ispoljavamo pravu veru.

Zašto je lako, čak i podsvesno, da veću pažnju posvećujemo bogatima u odnosu na siromašne?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Velikodušna crkva«, str. 335-345. original, u knjizi Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*.

»Spasitelj je dao svoj dragoceni život da bi osnovao Crkvu koja će biti sposobna da brine o žalosnim dušama koje su u iskušenju. Zajednica vernih može biti siromašna, neobrazovana i nepoznata, ali u Hristu oni mogu obavljati posao u domu, susedstvu, crkvi, pa čak i u 'drugim krajevima', čiji će ishod biti tako dalekosežan kao večnost.« (Elen vajt, *Čežnja vekova*, str. 640. original)

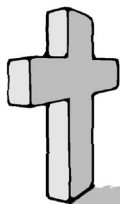
»Nesebično davanje stvorilo je u prvoj Crkvi veliku radost, jer su vernici znali da svojim naporima pomažu da se evanđeoska poruka objavi onima koji su u tami. Njihova darežljivost svedočila je da Gospodnju blagodat nisu uzalud primili. Šta je moglo da pokrene vernike na takvu darežljivost osim posvećenja Duhom? U očima vernika i nevernika to je zaista bilo čudo božanske blagodati.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 344. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Kako vaša crkvena zajednica može postati više nalik onoj opisanoj u prvih nekoliko poglavlja Dela apostolskih? Kakve praktične korake vođstvo vaše crkve može preduzeti da bi ohrabrilu crkvu u tom pravcu?**
- 2. Hrišćanska adventistička crkva širom sveta koristi neka od načela o kojima smo razgovarali u lekciji za ovu sedmicu da odredi kako će se raspodeliti deseci i darovi u različitim delovima sveta. Koje su prednosti ovakvog sistema kada se sredstva dele širom sveta?**
- 3. Da li su uputstva za život, poput onih sažetih u 12. poglavlju Rimljanima poslanice, na primer, realna i praktična da bi se po njima živelo – da li su primenljiva u stvarnom svetu – ili nas više podsećaju na idealizovane slike »svetaca« na vitražu?**
- 4. U tekstu Jakov 5,1-5. upotrebljen je snažan jezik kojim se ponavljaju oštra upozorenja starozavetnih proroka. Zašto je takav snažan izraz prikladan i neophodan?**

Zaključak: Podstaknuti Isusovim nalogom i silom Svetoga Duha, učenici i prvi vernici nastojali su da šire poruku i Isusovu misiju što su dalje mogli. Oslanjajući se na Isusova učenja i jevrejske spise, Rana crkva predstavljala je novu vrstu zajednice, koja je delila šta je imala sa nevoljnima, i unutar zajednice i izvan nje. Svojim primerom i učenjima zabeleženim u njihovim poslanicama upućenim ovim crkvama, prve hrišćanske vođe podsticale su vernike na život vernosti i službe, naročito onima kojima je potrebna pomoć.

ŽIVETI U SKLADU SA JEVANĐELJEM

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Rimljanima 8,20-23; Jovan 3,16.17; Matej 9,36; Efescima 2,8-10; 1. Jovanova 3,16.17; Otkrivenje 14,6.7.

Tekst za pamćenje: »Jer ste blagodaću spaseni kroz vjeru; i to nije od vas, dar je Božij. Ne od djela, da se niko ne pohvali. Jer smo Njegovo djelo, sazdani u Hristu Isusu za djela dobra, koja Bog naprijed pripravi da u njima hodimo.« (Efescima 2,8-10)

Čim govorimo o Božjim zapovestima, zahtevima ili uputstvima, rizikujemo – ili se čak suočavamo sa iskušenjem – da pomislimo da na neki način onim što činimo možemo zaraditi spasenje, tome doprineti ili steći Božju naklonost. Međutim, Biblija ponavlja da smo grešnici spaseni Božjom blagodaću kroz Isusa i Njegovu zamjeničku smrt na krstu. Šta uostalom možemo dodati ovome? Ili, kao što je Elen Vajt zapisala: »Ukoliko biste spojili sve što je dobro, sveto, plemenito i lepo u čoveku, a zatim to predstavili Božjim anđelima kao deo učešća u spasenju ljudske duše ili preuzimanju zasluga, predlog bi bio odbačen kao izdajnički čin.« (*Faith and Works*, str. 24)

Prema tome, čak i naša dela milosrđa i saosećanja prema nevoljnima ne treba da budu shvaćena kao legalistička. Naprotiv, kada rastemo u poznanju i razumevanju spasenja, odnos između Božje ljubavi i Njegove brige o siromašnima i potlačenima biće prenet na nas, primaocem Njegove ljubavi. Pošto smo je primili, onda ćemo je i dati. Kada vidimo koliko nas Bog voli, takođe uvidamo da voli i druge i da nas poziva da i mi pokažemo ljubav prema njima.

»JER BOGU TAKO OMILJE...«

Tekst Jovan 3,16. glasi: »Jer Bogu tako omilje *svijet*...« Originalna grčka reč je *kosmos* i znači »svet kao stvorena, organizovana jedinica«. (*The SDA Bible Commentary*, 5. sveska, str. 929) Ovaj stih govori o spasenju čovečanstva, ali plan spasenja utiče na sva dela stvaranja.

Pročitajte tekst Rimljanima 8,20-23. Šta ovi stihovi uče o opštim pitanjima u planu spasenja?

Naravno, s jedne strane, spasenje se tiče svakoga od nas u našem ličnom odnosu sa Gospodom. Međutim, to nije sve. Opravdanje nije samo primanje oprostjenja greha. U idealnom smislu, trebalo bi, takođe, da se odnosi na to kako, kroz Isusa i silu Svetoga Duha, Gospod stvara Božju porodicu, koja slavi oprostjenje i sigurnost spasenja time što, između ostalog, svedoči svetu svojim dobrim delima.

Pročitajte tekst Jovan 3,16.17. Kako 17. stih doprinosi širem razumevanju 16. stiha?

Možemo prihvatiti da Bog voli i druge ljude, a ne samo nas. On voli one koje mi volimo, i tome se radujemo. On, takođe, voli one koje želimo da dosegnemo, i prepoznavanje ove istine često predstavlja podstrek da im se približimo. Međutim, On takođe voli one u čijem društvu nam nije prijatno ili kojih se plašimo. Bog voli sve ljude, svuda, čak i one koje možda naročito ne volimo.

Ta ljubav je prilikom stvaranja pokazana na delu. Biblija neprestano upućuje na svet oko nas kao na dokaz Božje dobrote: »Jer On zapovijeda svome Suncu, te obasjava i zle i dobre, i daje dažd pravednima i nepravdnima.« (Matej 5,45) Čak je i sam život dar od Boga, i bez obzira kakav odgovor pojedinac da ili kakav stav zauzme prema Bogu, svaka osoba je primalac tog dara.

Kako naš stav prema drugima i njihovim prilikama treba da se promeni kada prepoznamo da su bića koja je Bog stvorio i koja voli?

SAŽALJENJE I POKAJANJE

Isprepleteni izveštaji o spasenju i velikoj borbi pozivaju nas da priznamo istinu o životu koja je suštinska za naše razumevanje sveta i sebe lično, a koja glasi: mi i naš svet smo pali, slabi i grešni. Naš svet nije onakav kakav je stvoren, iako još uvek nosimo obličje Boga koji nas je stvorio, mi smo deo oslabljenog sveta. Greh u našem životu je iste prirode kao zlo koje stvara toliki bol, ugnjetavanje i izrabljivanje širom sveta.

Prema tome, u redu je da osećamo bol, nelagodnost, tugu i nesreću ovoga sveta i života ljudi oko sebe. Trebalo bi da budemo roboti da ne bismo osetili muku života. Jadikovanje u Psalmima, Jeremijina žalost i tuga drugih proroka, Isusove suze i sažaljenje pokazuju da je ovakva reakcija na svet i njegovo zlo odgovarajuća, naročito u slučaju onih koji su često pogodeni tim zlom.

Pročitajte sledeće tekstove: Matej 9,36; Matej 14,14; Luka 19,41.42; Jovan 11,35. Šta je u svakom od ovih stihova pokrenulo Isusovo sažaljenje? Kako naše srce može smekšati prema bolu koji nas okružuje?

Takođe, ne treba da zaboravimo da greh i zlo nisu samo »negde tamo«, posledica pada nekog drugog: »Ako rečemo da grijeha nemamo, sebe varamo, i istine nema u nama.« (1. Jovanova 1,8) Prema shvatanju biblijskih proroka, greh je postao koban ne prvenstveno zato što je neko prekršio »pravila«, već zato što je greh narušio odnos između Boga i Njegovog naroda, i zato što naš greh povređuje druge ljude. Ovo se može dogoditi u užem ili širem obimu, ali u pitanju je isto zlo.

Sebičnost, pohlepa, zloba, predrasude, neznanje i nemarnost koren su svih zala, nepravde, siromaštva i ugnjetavanja u svetu. Priznanje lične grešnosti prvi je korak u suočavanju sa ovim zlom, kao i prvi korak da dozvolimo Božjoj ljubavi da zauzme svoje pravo mesto u našem srcu: »Ako priznajemo grijehe svoje, vjeran je i pravedan da nam oprostí grijehe naše, i očisti nas od svake nepravde.« (1. Jovanova 1,9)

Pogledajte sebe. U kom smislu ste i vi slabi i deo većeg problema? Šta predstavlja jedini odgovor i gde ga jedino možemo potražiti?

BLAGODAT I DOBRA DELA

Svojim rečima ukratko izložite tekst Efescima 2,8-10. Šta ovi stihovi govore o odnosu između blagodati i dobrih dela?

Biblija kaže da smo, između ostalog, stvoreni da se klanjamo Bogu i služimo drugima. Samo u svojoj mašti možemo pokušati da shvatimo kako bi ti postupci izgledali u bezgrešnom okruženju.

Mi za sada, zbog greha, poznajemo samo slab i pali svet. Na našu sreću, Božja blagodat, izražena i ostvarena u Isusovoj žrtvi podnetoj za grehe sveta, otvara put oproštenju i isceljenju. Dakle, čak i usred ove narušene stvarnosti naši životi potpunije postaju Božje delo, a Bog nas koristi kao svoje saradnike u isceljivanju i obnavljanju gubitka i bola u životu drugih ljudi (videti: Efescima 2,10). »Oni koji primaju treba da daju drugima. Pozivi za pomoć stižu sa svih strana. Bog poziva ljude da radosno služe svojim bližnjima.« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 103. original)

Da ponovimo još jednom, mi ne činimo dobra dela – ne staramo se o siromašnima, ne podižemo potlačene, ne hranimo gladne – da bismo zaradili spasenje ili položaj pred Bogom. U Hristu, verom, svi zauzimamo položaj pred Bogom koji će nam ikada biti potreban. Bolje rečeno, mi prepoznajemo sebe i kao grešnike i kao žrtve greha koje Bog uprkos svemu voli i koje je otkupio. Iako se još borimo sa iskušenjima sebičnosti i pohlepe, samopožrtvovana i skromna Božja blagodat nudi nam novi život i ljubav koja će preobraziti naš život.

Kada pogledamo na krst, vidimo uzvišenu i potpunu žrtvu prinetu za nas, i uvidamo da ne možemo dodati ništa onome što nam se nudi u Hristu. Međutim, to ne znači da ne treba da učinimo nešto kao odgovor na to što nam je dato u Hristu. Naprotiv, moramo odgovoriti, a koji je bolji način da odgovorimo na ljubav koja nam je ukazana nego da je i mi ukažemo drugima?

Pročitajte tekst 1. Jovanova 3,16.17. Šta ovi stihovi tako snažno govore o tome kakav naš odgovor prema krstu treba da bude?

Isus je svojom službom i učenjima podsticao potpunu inkluzivnost, odnosno uključenost. Sve koji su iskrenim pobudama tražili Njegovu pažnju – bilo žene na lošem glasu, bilo carinici, gubavci, Samarjani, rimski centurioni, verske vođe ili deca – On je primao istinskom toplinom i brižljivošću. Kao što je Rana crkva trebalo da otkrije, doživljavajući određene promene, dar spasenja je bio obuhvaćen time.

Kada su prvi vernici polako prepoznali obuhvatan karakter Jevandjelja, oni nisu samo uz svoju veru dodavali dobra dela kao nešto »lepo« što treba činiti. Takvo postupanje predstavljalo je suštinu njihovog razumevanja Jevandjelja, kako su ga doživeli u Isusovom životu, službi i smrti. Dok su se borili sa poteškoćama i pitanjima koja su se pojavila, prvo pojedinačno kao u slučaju vođa Pavla i Petra (videti, na primer: Dela 10,9-20), zatim kao crkveno telo na Jerusalimskom saboru (videti: Dela 15), počeli su da shvataju dramatičnu promenu koju je ova radosna vest donela njihovom razumevanju Božje ljubavi i uključenosti i pitanja kako to treba da bude ostvareno u životu onih koji kažu da Ga slede.

Šta sledeći tekstovi uče o našem zajedničkom poreklu? Kako svaka ideja treba da utiče na naš stav prema drugima?

Malahija 2,10. _____

Dela 17,26. _____

Rimljanima 3,23. _____

Galatima 3,28. _____

Tekst Galatima 3,28. teološki je sažetak praktične priče koju je Isus ispričao o dobrom Samarjaninu. Umesto da se prepiremo oko toga kome smo dužni da služimo, jednostavno idite i služite, i možda čak budete spremni da vam služe oni od kojih to možda ne biste očekivali. Zajednički element globalne ljudske porodice ostvaruje se na višem nivou u zajedničkoj porodici onih koji su međusobno povezani Jevandjeljem, spasonosnom Božjom ljubavlju koja nas poziva na jedinstvo u Njemu: »Jer jednjem Duhom mi se svi krstismo u jedno tijelo, bili Jevreji, ili Grci, ili robovi, ili samo svoji.« (1. Korinćanima 12,13)

Preobražavajući poziv Jevanđelja »svakome plemenu i jeziku i koljenu i narodu« (Otkrivenje 14,6) nastavio se kroz hrišćansku istoriju. Međutim, Otkrivenje opisuje da će se objavljivanje ove poruke – Radosne vesti o Isusu i svemu što ona obuhvata – obnoviti na kraju vremena.

Pročitajte: Otkrivenje 14,6.7. Kako je opšte shvatanje Jevanđelja – najčešće sažeto stihom Jovan 3,16 – uključeno u anđeosku posebnu poruku u 7. stihu?

Tekst Otkrivenje 14,7. spaja tri ključna elementa koja smo već zapazili u ovom proučavanju o Božjoj brizi o zlu, siromaštvu i tlačenju u biblijskom izveštaju:

Sud. Poziv na sud – da pravda bude izvršena – poziv je koji ponavljaju oni koji su podnosili ugnjetavanje u toku istorije. Na sreću, Biblija prikazuje Boga kao Onoga koji čuje plač ožalošćenih. Kao što je često izraženo u Psalmima, na primer, oni prema kojima se nepošteno postupalo smatraju sud radosnom veću.

Bogoslužnje. Spisi jevrejskih proroka često povezuju teme bogoslužnja i dobrih dela, naročito kada upoređuju bogoslužnje onih koji tvrde da su Božji narod sa nepravdama koje su počinili i nastavljaju da ih čine. U 58. poglavlju Knjige proroka Isaije, na primer, Bog je jasno rekao da bogoslužnje kakvo najviše želi predstavlja dela ljubaznosti i brige prema siromašnima i nevoljnima (videti: Isaija 58,6.7).

Stvaranje. Kao što smo videli, jedno od osnovnih elemenata Božjeg poziva da činimo pravdu jeste jedinstvena porodica ljudskog roda, činjenica da smo svi stvoreni prema Njegovom obličju i da nas voli, da smo svi vredni u Njegovim očima i da niko ne treba da bude izrabljivan ili potlačen radi nepravednog dobitka ili tuđe pohlepe. Ovakvo objavljivanje Jevanđelja na kraju vremena je širok i dalekosežan poziv da prihvatimo izbavljenje, otkupljenje i obnovljenje koje Bog želi da podari palom čovečanstvu. Otuda, čak i usred pitanja u vezi sa pravim i lažnim bogoslužnjem, i progonstva (videti: Otkrivenje 14,8-12), Bog će imati ljude koji će se čak i usred najvećeg zla zalagati za ono što je pravo, za Božje zapovesti i veru Isusovu.

Kako možemo pronaći načine da služimo onima kojima je potrebna pomoć, deleći sa njima istovremeno i nadu i opomenu koje pronalazimo u Trostrukoj anđeoskoj vesti?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće: Elen Vajt, *Čežnja vekova*, »S nama Bog«, str. 19-26. original; *U potrazi za boljim životom*, »Spasen da služi«, str. 95-107. original.

»Bog ima pravo na celu Zemlju kao na svoj vinograd. Iako je sada u rukama uzurpatora, ona pripada Bogu. Ona je Njegova ne samo stvaranjem, već i otkupljenjem. Hristova žrtva bila je prinesena za svet. 'Jer Bogu tako omilje svijet da je i Sina svojega Jedinorodnoga dao!' (Jovan 3,16) Preko tog izuzetnog dara, upravo su svi ostali darovi bili dati ljudima. Celi svet iz dana u dan prima blagoslov od Boga. Svaka kap kiše, svaki zrak svetlosti, koji je obasjao ovaj naš nezahvalni rod, svaki list, cvet i plod svedoče o Božjoj dugoj strpljivosti i Njegovoj velikoj ljubavi.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 301.302. original)

»Bez obzira na razlike koje postoje u verovanjima i koje nas dele, moramo čuti svaki poziv napaćenih ljudi i na svaki se moramo odazvati...

Svuda oko nas žive jadne, napaćene duše kojima su neophodne reči saosećanja i ruke pomoćnice. Ima udovica kojima je potrebno naše saosećanje i naša pomoć. Ima siročića koje je Hristos preporučio svojim sledbenicima kao svoje štitićenike. Mi ih često zanemarujemo. Oni mogu biti u poderanoj odeći, neuredni, na svaki način neprivaćni, ali ipak predstavljaju Božje vlasništvo. Oni su kupljeni skupo i isto su, kao i mi, dragoceni u Njegovim očima. Oni su pripadnici Božjeg velikog domaćinstva, i hrišćani, kao Božji pristavi, odgovorni su za njih.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 386.387. original)

ZA RAZGOVOR:

1. U nastojanju da činimo dobra dela i pomažemo drugima, kako se možemo odupreti iskušenju da pomislimo da nas to na određeni način čini boljima i da time stičemo zasluge koje Bog treba da prepozna?
2. Da li je vaša crkva zajednica u kojoj »ne vladaju razlike«, već su svi jedno u Hristu? Kako se to može ostvariti u još većoj meri? Koliko je vaša crkva spremna da uključi druge ljude?
3. Kako pronalazimo pravu ravnotežu u činjenju dobra onima kojima je pomoć potrebna, ako ni zbog čega drugog onda zato što su u nevolji, a mi smo u prilici da im pomognemo, dok im se u isto vreme približavamo istinom Jevanđelja? Kako možemo naučiti da činimo oba, i zašto je uvek bolje činiti i jedno i drugo?

Zaključak: Božja ljubav izražena u planu spasenja i ostvarena u Isusovom životu i žrtvi nudi nam oprostjenje, život i nadu. Kao primaoci ove blagodati, nastojimo da je delimo sa drugima, ne da bismo zaradili spasenje, već zato što smo stvoreni da to činimo. Kao takvo, Jevanđelje preobražava odnose i pokreće nas da služimo, naročito onima kojima je pomoć najviše potrebna.

ŽIVETI PREMA ADVENTNOJ NADI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 18,1-8; Matej 24; Matej 25; 1. Korinćanima 15,12-19; Propovednik 8,14; Propovednik 12,13.14; Otkrivenje 21,1-5; Otkrivenje 22,1-5.

Tekst za pamćenje: »Zato, braćo moja ljubazna, budite tvrdi, ne dajte se pomaknuti, i napređujte jednako u djelu Gospodnjemu znajući da trud vaš nije uzalud pred Gospodom.« (1. Korinćanima 15,58)

Isus je objavio da je Božje carstvo sadašnja stvarnost čiji deo možemo već danas biti. On je poslao učenike da objave ovu vest i uspostave Njegovo carstvo propovedanjem Jevanđelja i služenjem drugima; odnosno, besplatnim davanjem, jer su besplatno i primili (videti: Matej 10,5-8).

Međutim, Isus je jasno istakao da je Njegovo carstvo drugačije – da »nije od ovoga svijeta« (Jovan 18,36) – i da će tek doći u punini. Njegovim utelovljenjem, službom, smrću i vaskrsenjem, Božje carstvo je uspostavljeno, ali se Isus, takođe, radovao trenutku kada će Njegovo carstvo u potpunosti zameniti carstva ovoga sveta, a Božja vladavina postati potpuna.

Nesumnjivo, adventistički hrišćani – oni koji čekaju Isusov dolazak i Njegovo carstvo – jesu ljudi nade. Međutim, ta nada se ne odnosi samo na budući novi svet. Iako nada gleda u budućnost, ona preobražava i sadašnjost. Tom nadom živimo u sadašnjosti onako kako očekujemo da ćemo živeti u budućnosti, i počinjemo da unosimo promene koje odgovaraju našim očekivanjima u vezi sa tim kakav će svet biti jednog dana.

»DOKLE, GOSPODARU?«

Kroz ceo biblijski izveštaj pripadnici Božjeg naroda – naročito oni koji su doživeli ropstvo, izgnanstvo, tlačjenje, siromaštvo i druge nepravde i nesreće – iznova upućuju poziv Bogu da deluje. Robovi u Egiptu, Izrailjci u Vavilonu, i mnogi drugi pozivaju Boga da vidi i čuje njihovu patnju i ispravi nepravde. U Bibliji su zabeleženi mnogi primeri Božjeg delovanja sa ciljem da izbavi i obnovi svoj narod, ponekad čak sveteći se njihovim tlačiteljima i neprijateljima.

Međutim, ova izbavljenja obično su bila kratkoročna, i mnogi proroci i dalje su ukazivali na konačno delovanje, kada će Bog uništiti zlo i podići klonule. U isto vreme, vapaj ovih proroka je bio nastavljen: »Dokle, Gospodaru?« Na primer, anđeo Gospodnji upitao je o progonu Izrailjaca: »Gospode nad vojskama, kad ćeš se već smilovati?« (Zaharija 1,12)

U Psalmima zapažamo mnogo tužbalica o očiglednom napretku i sreći zlih, dok pravedni podnose ugnjetavanje, izrabljivanje i siromaštvo. Psalmista neprestano poziva Boga da se umeša, verujući da u svetu trenutno ne vlada poredak kakav je Bog stvorio i kakav želi da vlada, prenoseći vapaj proroka i potlačenih. »Dokle, Gospodaru?« (videti, na primer: Psalm 94,3-7)

U određenom smislu, nepravdu teže podnose oni koji veruju u pravednog Boga koji želi pravdu za sve pripadnike svog naroda. Božji narod uvek će gajiti osećanje nestrpljenja kad je u pitanju zlo u svetu – a Božje prividno nedelovanje još je jedan izvor nestrpljenja. Otuda ponekad oštra pitanja proroka: »Dokle ću, Gospode, vapiti, a Ti nećeš da čuješ? Dokle ću Ti vikati: Nasilje, a Ti nećeš da izbaviš.« (Avakum 1,2)

Sličan vapaj zapažamo u Novom zavetu, u kome je prikazano da čak i dela stvaranja uzdišu da ih Bog izbavi i ponovo stvori (videti: Rimljanima 8,19-22). U tekstu Otkrivenje 6,10, ovaj vapaj – »Dokle, Gospodaru?« – upućen je od strane onih koji su bili mučeni zbog svoje vere u Boga. Ali, to je isti vapaj kojim se poziva Bog da deluje u korist svog potlačenog i progonjenog naroda.

Pročitajte tekst Luka 18,1-8. Šta Isus govori o Božjem odgovoru na stalne vapaje i molitve svog naroda da deluje u njihovu korist? Kako je to povezano sa potrebom za verom?

ODREĐENA NADA

Religija je često bila na meti kritika zbog težnje da vernike odvraća od sadašnjeg ovozemaljskog života i usmerava prema boljem kasnijem životu. Kritika je upućena jer usredsređenost na drugo carstvo postaje oblik posvećenog udaljavanja od stvarnosti i čini da vernik manje doprinosi svetu i društvu. Ponekad su vernici spremni da prime i saslušaju ovakve kritike, a ponekad neguju, propovedaju i primenjuju takve stavove.

Imamo, takođe, neprijatne primere ljudi na vlasti koji govore siromašnima i potlačenima da jednostavno prihvate svoju žalosnu sudbinu, jer će sve biti u redu kada se Isus vrati. Da, naš svet je palo, slabo i tragično mesto – i nije ništa pogrešno ili neumesno ukoliko čeznemo za vremenom, kada će Bog urediti ovaj svet; kada će uništiti nepravdu, bol i tugu; i kada će zameniti trenutni nered svojim slavnim i pravednim carstvom. Uostalom, bez te nade, bez tog obećanja, zaista ne bismo uopšte imali nadu.

U svojoj propovedi o kraju sveta (videti: Matej 24; 25), Isus je prvu polovinu svog izlaganja posvetio obrazlaganju potrebe za bekstvom, došavši do te tačke da kaže: »Da se oni dani ne skrate, niko ne bi ostao.« (Matej 24,22) Međutim, ove reči više predstavljaju uvod u Njegovo objašnjenje Božjih obećanja. Ukoliko se jedino – ili prvenstveno – usredsredimo na pojam »bekstva« u okviru hrišćanske nade za budućnost znači da ćemo propustiti neke dublje zaključke koje je Isus izneo.

Pročitajte 24. i 25. poglavlje Jevanđelja po Mateju. Šta su prema onome što ste pročitali najvažnije pojedinosti iz Isusove propovedi? Kako biste saželi Isusova uputstva o tome kako treba da živimo, dok čekamo Njegov povratak?

Ono što verujemo o budućnosti ima važne sadržaje koji se odnose na naš sadašnji život. Zdravo oslanjanje na Božja obećanja o budućnosti našeg sveta, treba da bude podsticaj za energično učešće, iskrnu plodonosnog i punog života koji vrši uticaj na druge.

Kako nada i obećanje o Isusovom povratku može i treba da utiče na to kako sada živimo, naročito u okviru pomaganja onima kojima je pomoć potrebna?

VASKRSENJE NADE

Hrišćanska nada u Drugi Isusov dolazak ne odnosi se samo na radovanje svetloj budućnosti. Za rane hrišćane, telesno Isusovo vaskrsenje pružilo je čvrstu sigurnost obećanju o Njegovom povratku. Ako može da se vrati iz mrtvih – čemu su i sami bili svedoci – On će se sigurno vratiti da ispuni svoj plan, da ukloni greh i njegov uticaj, i obnovi svet (videti: 1. Korinćanima 15,22.23).

Za apostola Pavla, veskrsenje je bilo ključni element adventne nade. Bio je spreman da verodostojnost svega što je propovedao temelji na tom najuzvišenijem čudu u izveštaju o Isusu: »Ako Hristos ne usta, uzalud vjera vaša.« (1. Korinćanima 15,17) Razmislite o njegovim rečima i o tome koliko je Hristovo vaskrsenje važno za sve čemu se nadamo.

Pročitajte tekst 1. Korinćanima 15,12-19. Kako biste zainteresovanim neverniku objasnili zašto je istina o vaskrsenju osnovna za hrišćansku nadu?

Prisustvo vaskrslog Isusa preobrazilo je prve učenike. Kao što smo videli, Isus ih je prethodno poslao da objave i uspostave Božje carstvo (videti: Matej 10,5-8), ali Njegova smrt je pokolebala njihovu hrabrost i razbila njihove nade. Nalog koji su kasnije dobili (videti: Matej 28,18-20) od vaskrslog Isusa, uz izlivanje Svetog Duha (videti: Dela 2,1-4), postavio ih je na stazu sa koje je trebalo da menjaju svet i ostvare carstvo koje je Isus osnovao.

Oslobođeni sile smrti i straha od nje, prvi vernici hrabro su živeli i objavljivali vest u Isusovo ime (videti: 1. Korinćanima 15,30.31). Zlo koje donosi smrt isto je zlo koje donosi patnju, nepravdu, siromaštvo i tlačenje u svim oblicima. Ipak, zahvaljujući Isusu i Njegovoj pobedi nad smrću, sve će se to jednoga dana završiti. »A posljednji će se neprijatelj ukinuti smrt.« (1. Korinćanima 15,26)

Bez obzira kome sada pomažemo, oni će svakako naposletku umreti. Čemu nas ova surova istina uči o tome koliko je važno da drugima govorimo o nadi koju mogu pronaći u Isusovoj smrti i vaskrsenju?

NADA U SUD

Pročitajte tekst Propovednik 8,14. Na koje načine zapažate jasnu i snažnu stvarnost onoga što je u ovom stihu zapisano?

Iako je samo po sebi teško podnositi patnju, tlačenje i nesreću, povredu ili uvredu još je teže podnositi ako se čini da je besmislena ili neopažena. Moguća besmislenost tuge teža je od prvobitnog tereta. Svet bez konačne pravde odlikuje krajnja surova apsurdnost. Nije čudo što su ateistički pisci u dvadesetom veku jadikovali zbog onog što su verovali da je »apsurdnost« ljudskog stanja. Bez nade u pravdu, bez nade u sud, bez nade da će se se prilike popraviti, naš svet bi zaista bio besmislen.

Međutim, vapaj iz teksta Propovednik 8,14. nije kraj izveštaja. Na kraju svojih prigovora, Solomun čini iznenadni preokret. Usred svog jadikovanja o besmislu, on u osnovi kaže: *Sačekaj malo, Bog će suditi, tako da nije sve besmisleno; u stvari, sve i svako je važan.*

Pročitajte: Propovednik 12,13.14. Šta ovaj tekst govori o tome koliko je važno sve što činimo?

Nada u sud svodi se na nečije verovanje o suštinskoj Božjoj prirodi, životu i svetu u kome živimo. Kao što smo videli, Biblija uporno tvrdi da živimo u svetu koji je Bog stvorio i koji voli, ali svetu koji je pogrešio i u kome Bog zahvaljujući Isusovom životu i smrti ostvaruje svoj plan o ponovnom stvaranju. Božji sud je ključna pojedinost u Njegovom ispravljanju sveta. Za one koji su doživeli toliko mnogo nepravdi u svetu – koji su odbačeni, prema kojima se surovo postupalo, potlačenima i izrabljivanima – obećanje o sudu sigurno je radosna vest.

Šta za vas znači da će jednog dana, na način koji ne možemo zamisliti, pravda za kojom smo toliko čeznuli konačno biti ostvarena? Kako možemo crpsti nadu iz ovog obećanja?

NEMA VIŠE SUZA NI BOLA

Pročitajte sledeće tekstove: Otkrivenje 21,1-5; Otkrivenje 22,1-5. Provedite određeno vreme zamišljajući život opisan u ovim tekstovima. Zašto je teško zamisliti život bez greha, smrti, bola i suza?

Biblijski opisi našeg života posle greha neosporno su uzvišeni i slavni, i bez sumnje jedva predstavljaju ono što nas čeka. Čak i u ovim stihovima, opisi skoro da više govore o tome čega tamo neće biti nego čega hoće. Pošto je ovaj svet sve što poznajemo, teško je zamisliti život bez bola, patnje, smrti, straha, nepravde i siromaštva.

Ne samo da prethodno navedenog tamo više nema, već je u ovom opisu dodat lični dodir: »Bog će otrti svaku suzu od očiju njihovijeh.« (Otkrivenje 21,4) Kad govorimo o spasenima, Božje saosećanje prema onima koji su patili kroz ljudsku istoriju dostiže najvišu tačku u ovoj jednoj rečenici. On ne samo da okončava njihovu patnju, već lično briše njihove suze.

Iako šibani i ranjeni od strane života u grehu, sveta nepravde i tragedije, u Otkrivenju možemo zapaziti nagoveštaje procesa izlečenja svih nas koji smo na različite načine žrtve greha. Opisujući drvo života, Jovan objašnjava da »lišće od Drveta bijaše za isceljivanje narodima« (Otkrivenje 22,2). Uz to, Bog pokazuje razumevanje i saosećanje prema tome šta znači biti čovek, šta znači osetiti, iskusiti, svedočiti, čak i učestvovati u zlu ovoga sveta. Njegov plan ponovnog stvaranja sveta obuhvata obnovljenje i isceljenje svakoga od nas.

Do tog trenutka, težimo da budemo sve što možemo u Hristu, čineći svoj deo, nesiguran i mali, kakav naš deo može biti, da služimo ljudima oko sebe kojima je potrebno ono što imamo da im ponudimo. Šta god da je u pitanju – ljubazne reči, topao obrok, medicinska pomoć, stomatološke usluge, odevanje, savetovanje – šta god možemo učiniti treba da činimo ljubazno, sa ljubavlju prožetom samoodricanjem i samopožrtvovnošću kakvu je Isus pokazao kada je bio ovde na Zemlji. Naravno, svet postaje sve gori, uprkos našim najvećim naporima. Isus je to znao, pa ipak ta istina nije Ga sprečila da služi drugima i ne bi trebalo ni nas da zaustavi.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće tekstove: Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, »Pozvani da prihvate viša duhovna merila«, str. 309-322. original; *Velika borba*, »Pustošenje zemlje«, str. 653-661. original.

»Kada Božji glas bude oslobodio Njegov narod iz ropstva, nastupiće strašno buđenje onih koji su u ovom velikom životnom sukobu sve izgubili. Dok je trajalo vreme milosti bili su zaslepljeni sotonskim obmanama, nalazili su opravdanje za svoje grešne puteve. Bogati su se ponosili svojom nadmoćnošću nad onima koji su imali manje sreće, iako su svoje bogatstvo stekli kršenjem Božjeg zakona! Propuštali su da nahrane gladne, da odenu gole, da postupaju pravedno, da vole milost... Prodali su svoju dušu za zemaljska bogatstva i uživanja, a nisu ni pokušali da se obogate u Bogu. Tako se dogodilo ono što je moralo da se dogodi: život im je postao promašen, njihova zadovoljstva pretvorila su se u gorčinu, njihova blaga propala.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 654. original)

»Velika borba je završena. Greha i grešnika više nema. Ceo svemir je čist. Sklad i radost ispunjavaju beskrajno delo stvaranja. Od Onoga koji je sve stvorio teče život, i svetlost, i radost u sva prostranstva bezgraničnosti. Od najsitnije čestice do najvećeg sveta, sve stvoreno, živo i neživo, u svojoj nepomućenoj lepoti i savršenoj radosti, objavljuje da je Bog Ljubav.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 678. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Objasnite kako ono o čemu ste proučavali ove sedmice pokazuje da je život, ovde i sada, važan. Uporedite to sa verovanjem pojedinih ljudi da ne treba da brinemo o ovom životu i ovom svetu zato što će ga Bog uništiti i ponovo osnovati. Kako, takođe, možemo biti pažljivi da zbog ove istine o obećanju novog života ne zanemarimo nevoljne (uostalom, na kraju, Bog će sve srediti)? Što je još gore, kako možemo biti sigurni da nismo postali jedni od onih koji su iskoristili ovu istinu da izrabljuju druge?

2. Prema adventističkom shvatanju biblijskog proročanstva, zlo, nevolje i patnja uvećaću se kako se bude bližio Isusov drugi dolazak. Kada se takve prilike događaju, obično ukazujemo na 24. poglavlje Jevanđelja po Mateju. Kako treba da sagledamo ove nesreće u svetlosti 25. poglavlja?

Zaključak: Naš Bog neće dozvoliti da zlo večno traje. Uzvišena nada u Bibliji glasi da će Isus kada se vrati uništiti zlo, ispraviti nepravdu i stvoriti nov svet kakav je trebalo da bude. Na temelju Isusovog vaskrsenja, ova nada preobražava nas danas i pruža nam hrabrost da služimo Bogu i bližnjima, dok čekamo Njegov povratak.

LJUBITI MILOST

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 6,25-33; Jakov 1,5-8; Jakov 2,15.16; Isaija 52,7; 1. Jovanova 3,16-18; Isaija 58,1-10.

Tekst za pamćenje: »U tami sjaji vidjelo pravednicima od Dobroga, Milostivoga i Pravednoga. Blago onome koji je milostiv i daje u zajam! On će dati tvrđu riječima svojim na sudu.« (Psalam 112, 4.5)

Kao što smo videli, u Bibliji nalazimo mnogo snažnih prikaza Božjeg staranja o siromašnima i potlačenima, kao i pozive upućene Njegovom narodu da deluje u njihovu korist. Uprkos pažnji posvećenoj ovim pitanjima, ovaj biblijski nalog samo je sporadično i delimično ispunjen, a u potpunosti biće izvršen tek prilikom Hristovog dolaska i natprirodnih događaja koji će uslediti.

Zlo do tada istrajava u mnogim oblicima, podstaknuto mračnim duhovnim uticajima sotone i njegovih anđela. Ovo zlo često je najvidljivije u siromaštvu, nasilju, tlačenju, ropstvu, izrabljivanju, sebičnosti i pohlepi. Naše zajednice, naše crkve i naše porodice u takvom svetu treba da se suprotstave ovom zlu ma koliko bilo teško to ponekad učiniti. Kao odgovor na Božju ljubav i zapovesti, živeći u svetlosti Isusove službe i žrtve, i osnaženi i vođeni Svetim Duhom, moramo biti saosećajni, vešti i hrabri u nastojanju »da činiš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojim«. (Mihej 6,8)

Kao što je jasno rečeno u Isusovim učenjima i spisima novozavetnih pisaca, oni koji odlučuju da žive kao članovi Božjeg carstva žive prema drugačijim vrednostima i prioritetima u odnosu na svet.

Pročitajte tekst: Matej 6,25-33. Kakvo ohrabrenje nam pružaju ovi stihovi i kako ono treba da utiče na naše najviše vrednosti?

Isus je poučavao da je »život pretežniji od hrane, i tijelo od odijela«. (Matej 6,25) Hrana i odeća su, naravno, važni, ali ih moramo posmatrati u svetlosti Božjeg carstva, što znači da ponovo moramo na stvarne i praktične načine postaviti prioritete u svom životu. Kada u Bibliji prepoznamo poziv da podupiremo druge i brinemo se o njima, ovaj poziv postaje, takođe, jedan od naših prioriteta dok težimo da sledimo Isusov primer. Idealno bi bilo kada bi nam ovaj poziv pomogao da budemo manje usredsređeni na sebe, a više na druge.

Ovaj drugačiji skup prioriteta menja, takođe, naš odnos prema onima koji imaju vlast nad nama i prema potlačenima. Iako Biblija nalaže hrišćanima da poštuju vlasti i da im budu poslušni, koliko god je to moguće (videti: Rimljanima 13,1-7), takođe nastupa trenutak kada treba da ponovimo Petrove reči: »Većma se treba Bogu pokoravati negoli ljudima.« (Dela 5,29) Isus je uskladio ova dva načela u svom odgovoru upućenom onima koji su pokušali da Ga prevare u vezi sa ovim pitanjem: »Podajte, dakle, ćesarevo ćesaru, i Božije Bogu.« (Matej 22,21)

Oni koji imaju vlast, bilo državnu ili neki drugi oblik vlasti, često je sprovode i čuvaju pretnjama ili silom. Kao što smo videli u Isusovom životu, život vere ne iziskuje uvek i u svakoj prilici da budemo pasivni kada se suočimo sa zlom. Na primer, u vezi sa ropstvom u Americi Elen Vajt je zapisala: »Kad se ljudski zakoni suprote Božjoj reči i Božjim zakonima, mi treba da poslušamo ove poslednje, bez obzira na posledice. Zakon naše zemlje koji traži da predamo roba njegovom gospodaru ne treba da poslušamo i treba da smo spremni da snosimo posledice prestupanja tog zakona. Rob nije vlasništvo nijednog čoveka. Samo Bog je gospodar ljudi, i čovek nema pravo da Božju svojinu uzme u svoje ruke i tvrdi da je njegova.« (*Testimonies for the Church*, 1. sveska, str. 201.202)

Gde je granica između poslušnosti vlastima i zalaganja za one koji su možda žrtve tlačiteljske vlasti?

UMOR OD SAOSEĆANJA

Dok se odupiremo mogućnosti da naše dobre namere budu nadvladane »nevoljama u svetu«, mnogi od nas bi voleli da više učine i unesu promenu u život napaćenih. Brojni stavovi i postupci mogu nam pomoći da pozitivno odreagujemo kad su u pitanju oni kojima je potrebna pomoć.

Saosećanje: Kao što smo videli, prepoznavanje tuđeg bola i saosećanja prema onima koji pate prvi su koraci koje možemo preduzeti. Treba da negujemo i čuvamo osetljivost prema napaćenima. Danas se govori o »umoru od saosećanja«, o ideji prema kojoj smo toliko izloženi žalosti i nesreći da mnoge od nas umara mnoštvo razloga koji zahtevaju našu emocionalnu snagu i novčanu podršku. Isus je bio potpuno svestan zla i bola oko Sebe; ipak, i dalje je bio saosećajan. Tako i mi moramo činiti.

Učenje: Pošto su mnoge prilike u kojima vlada nepravda i siromaštvo složene, slušanje i učenje o ovakvim prilikama je važno. Ima mnogo primera da su dobronamerni ljudi naneli štetu životima drugih ljudi pokušavajući da pomognu. Pošto to nije izgovor za nedelovanje, treba da nastojimo da se uključimo na promišljen način pošto smo se o svemu obavestili.

Molitva: Kada uočimo problem, naša prva misao je da preduzmemo »praktične« korake. Međutim, Biblija nas podseća da je molitva praktična. Na živote siromašnih i potlačenih možemo uticati svojim molitvama, moleći se i za njih i za one koji imaju vlast nad njima (videti: 1. Timotiju 2,1.2), kao i traženjem Božjeg vođstva da na najbolji način dalje delujemo nudeći pomoć (videti: Priče 2,7.8).

Očekivanja: Još jedan važan činilac u nastojanju da ublažimo patnju jeste da imamo odgovarajuća očekivanja, s obzirom na složenost društvenih, političkih i ličnih okolnosti. Naša nada treba da se sastoji u tome da ljudima pružimo mogućnosti i prilike koje drugačije, možda, ne bi imali. Ponekad ćemo biti razočarani time kako ljudi koriste ove prilike, ali moramo poštovati njihove odluke. Na kakav god način pokušali da radimo u korist napaćenih, naše vodeće načelo mora da glasi: »Sve, dakle, što hoćete da čine vama ljudi, činite i vi njima.« (Matej 7,12)

Pročitajte tekst Jakov 1,5-8. Kakvu ulogu molitva treba da ima u hrišćanskom radu? Šta tekst: Jakov 2,15.16. govori o tome kako možemo doprineti uslišenju svojih molitava za druge?

»Bog ljubi onoga koji dragovoljno daje« (2. Korinćanima 9,7), a velikodušno davanje je važna strana hrišćanskog života. Iako moramo dozvoliti Bibliji da stavlja izazov pred naša davanja i prioritete u finansijskom smislu, velikodušnost je više od ulaganja novca u određeni cilj, ma koliko bio vredan. Tačnije, velikodušnost je jedna od nauzvišenijih životnih stavova i ključna osobina onih »koji se boje Gospoda«, kao što je mnogo puta zabeleženo u 112. Psalmu: »Blago onome koji je milostiv i daje u zajam! On će dati tvrđu riječima svojim na sudu.« (Psalam 112,5)

Šta sledeći tekstovi uče o velikodušnosti prema nevoljnim? 3. Moj-sijeva 25,35-37; Psalam 119,36; 2. Korinćanima 8,12-15; 1. Jovanova 3,16-18; 1. Timotiji 6,17-19.

U svojim novozavetnim poslanicama, Pavle je često navodio da je Božja velikodušnost – najpotpunije izražena u Isusovom polaganju života za nas – izvor hrišćanske nade. Zauzvrat, Njegova smrt podneta za nas takođe predstavlja podstrek da mi živimo velikodušnim životom u odnosu na druge: »Da tvoja vjera, koju imamo zajedno, bude silna u poznanju svakoga dobra, koje imate u Hristu Isusu.« (Filimon 1,6)

Velikodušnost je plemenit, odvažan i sveobuhvatan stav prema životu. Nas mnogo toga u ličnom životu, društvu i kulturi nagoni da se usredsredimo na sebe, da čuvamo za sebe koliko god je to moguće. Suočimo se sa tim, za većinu od nas podrazumevani obrazac ionako uvek glasi *ja, ja, ja*.

Ako je stvarna, naša vera će nam pomoći da odbacimo svoje ja i živimo za druge. Vera nam pomaže da zamislimo svet i ljude onako kako ih Bog vidi, i u njihovoj dobroti i u njihovoj slabosti, i podstiče nas da, koliko god je to moguće, pomognemo onima kojima je pomoć potrebna. Kao osobina, velikodušnost se odmah uvažava od strane dobrotvornih društava i onih koji prikupljaju novčane priloge. Takva velikodušnost je merljiva i neposredno praktična. Međutim, velike donacije ne ukazuju uvek na velikodušan način života (videti: Marko 12,41-44). Velikodušan život je plemenitiji i vredniji od bilo kakvog priloga. Mi treba više da cenimo i negujemo velikodušan duh u svemu što činimo. Za većinu ljudi, velikodušnost ne dolazi prirodno; to je blagodat koju treba da izrazimo u svom životu aktivno i svesno, bez obzira na uticaj grešne, sebične ljudske prirode.

Pored davanja novčanih sredstava, čak i velikodušno, na kakve još načine treba da ispoljimo duh velikodušnosti?

GRAĐENJE MIRA

Pročitajte tekst Matej 5,9. Kako u svetu u kome živimo činimo ono što Isus kaže u ovom stihu? Koliko na kraju možemo biti uspešni? Videti: Marko 13,7.

Nasilan sukob je izrazit uzrok patnje. U cenu rata uključene su neposredne žrtve i uništeni životi, pažnja i sredstva posvećeni vojnoj mašineriji koji bolje da se preusmere olakšavanju drugih ljudskih potreba i patnje veterana i preživelih u ratu, čak i među »pobednicima«. Zatim, tu su mnogi manji sukobi koji nanose štetu neprojenim životima u porodicama i zajednicama. Prema tome, žar prema pravdi ne može da zanemari nalog za građenje mira.

U srcu Isusovog Jevanđelja je Božji milostiv i uzvišeni čin građenja mira, kojim se mire grešna ljudska bića sa svojim Stvoriteljem (videti: 2. Korinćanima 5,18-21). Pomirenje koje primamo predstavlja uzor na koji treba da se ugledamo da bismo postali »ambasadori« ovog pomirenja među drugim ljudima.

Pročitajte tekst: Isaija 52,7. Kako u svom životu možemo primeniti ovaj stih?

Jevanđelje mira postaje, takođe, podsticaj, primer i izvor zalaganja za mir u nasilnom svetu: »Srce koje je u skladu s Bogom ispunjeno je nebeskim mirom i širi njegov blagosloveni uticaj na sve oko sebe. Duh mira kao rosa spuštaće se na srca umorna i izmučena svetovnim sukobima.« (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 28. original)

U propovedi na Gori, Isus je rekao: »Blago onima koji mir grade, jer će se sinovi Božiji nazvati.« (Matej 5,9) Ako pogledamo dalji tekst, ne samo da je potvrdio zapovest koja nalaže da ne ubijamo, već je rekao da ne treba da se gnevimo ili da budemo kivni na druge (videti: Matej 5,21-26), da treba da volimo svoje neprijatelje i da se molimo za one koji nas gone (videti: Matej 5,43-48), što znači da treba da preduzmemo odlučne korake težeći dobru drugih. Ima mnogo nadahnjujućih izveštaja o ljudima koji su posvetili svoj život građenju mira u mestima u svetu u kojima vladaju neprilike, omogućujući letimičan uvid u pomirenje i izlečenje, često ublažavajući nepravdu i patnju koje ovi sukobi izazivaju.

Na koje načine vaša mesna crkva, na lokalnom nivou, može da vrši ulogu graditelja mira?

Solomun je zapisao da postoji »vrijeme kad se muči i vrijeme kad se govori«. (Propovednik 3,7) Bio je u pravu, ali pronaći takvu ravnotežu nikome nije jednostavno. Međutim, kad je reč o tome da govorimo u korist potlačениh, da budemo glas nemih i da pobedimo zlo dobrim, da li je moguće da smo kao Crkva grešili u smislu da smo previše ćutali kada je naš glas trebalo da se čuje?

Hrišćani često govore da su oni Isusove ruke i noge, ukazujući na poziv za praktičnu službu usmerenu drugima kao što bi Isus želeo da činimo. Međutim, u okviru proročke uloge, kako je prikazano u Bibliji, Božji prvi poziv upućen ljudima jeste da budu Njegov glas – govoreći u Božje ime govore, takođe, i u ime onih koje Bog želi da odbrani (videti: Psalam 146,6-10).

Pročitajte tekst: Isaija 58,1-10. Šta ova poruka, data u određeno vreme, na određenom mestu i u određenom okviru, poručuje nama danas koji živimo u drugačijem vremenu, mestu i okviru? U kojoj meri su se prilike zaiste promenile od trenutka kada je Isaija zabeležio ove reči do današnjeg vremena?

Poziv za činjenje pravde koji su proroci upućivali nikada nije bio opšteprihvaćen. Međutim, nadahnuti nalogom koji su primili od Boga, shvatajući Božji žar prema pravdi, saosećajući sa položajem siromašnih i potlačениh, težeći najboljem za društvo, ovi proroci usudili su se da budu glas nemih u svom vremenu i mestu, uprkos protivljenjima, nelagodnostima i opasnostima (videti: 1. Petrova 3,17).

Na temelju svog shvatanja Jevanđelja i poziva da odsjaju Isusa u svetu, adventistički hrišćani, takođe, mogu mnogo toga da ponude u vezi sa suočavanjem sa zlom u svetu.

Na primer: »Adventistički hrišćani veruju da su dela kojima se smanjuje siromaštvo i nepravda važan deo hrišćanske društvene odgovornosti. Biblija jasno otkriva Božje posebno zanimanje za siromašne i Njegova očekivanja kako Njegovi sledbenici treba da postupaju prema onima koji ne mogu sami da brinu o sebi. Sva ljudska bića nose Božje obličje i primaju Božje blagoslove (Luka 6,20). Radeći sa siromašnima, mi sledimo Isusov primer i pouke (Matej 25,35.36). Kao duhovna zajednica, adventistički hrišćani zalažu se za pravdu siromašnima i otvaraju usta svoja za nijemoga' (Priče 31,8) i protiv onih koji otimaju pravicu siromasima' (Isaija 10,2). Mi saradujemo sa Bogom koji pokazuje pravdu nevoljnome'. (Psalam 140,12)« (Seventh-day Adventist Official Statement on Global Poverty, 24. jun 2010)

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeće poglavlje u knjizi Elen Vajt *U potrazi za boljim životom: »Uzvišenije iskustvo«*, str. 503-516. original.

»Pretražite i nebo i Zemlju, i nećete naći da se ijedna istina otkrila tako silno kao ona koja je objavljena delima milosrđa prema onima kojima je potrebno naše saučešće i naša pomoć. To je istina kakva je u Isusu. Kada oni koji nose Hristovo ime budu sproveli u delo načela zlatnog pravila, ista sila koja je pratila delo Jevanđelja u vreme apostola, otkriće se i sada.« (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 137. original)

»Najviša ljubav prema Bogu i nesebična ljubav prema bližnjima – najbolji je dar koji nam može dati naš nebeski Otac. Ta ljubav nije samo težnja, već božansko načelo, trajna sila. Neposvećeno srce ne može biti njen izvor, ona ne može nastati u njemu. Ona može postojati jedino u srcu u kome Isus vlada... Ta ljubav, gajena u duši, ulepšava život i širi oplemenjujući uticaj svuda oko sebe.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 551. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Kao što smo videli u pouci za ovu sedmicu, Jevanđelje je i dalje uzor i nadahnuće za delovanje u ime drugih, kao što je Isus delovao u naše ime. Kako je to proširilo vaše razumevanje i vrednovanje Radosne vesti, onoga što je Bog učinio za nas i načina kako pokazuje svoju ljubav prema nama?

2. Podizanje glasa za neme, učestvovanje u izgradnji mira i slične aktivnosti mogu nas uvesti u javne i političke krugove. Međutim, Hrišćanska adventistička crkva je pobornik razdvajanja Crkve i države. Kakva je razlika između neprikladne političke uključenosti i zalaganja i rada da se javno izgradi mir?

3. Koji korak ili delo o kojima smo razgovarali u pouci za ovu sedmicu biste voleli da preduzmete u svom životu i zajednici? Kako to možete ostvariti?

4. Protiv kakvog oblika zla ili tlačenja ste odlučili da se molite u svojoj zajednici ili šire?

Zaključak: Kada postanemo Isusovi sledbenici, naš život će se umnogome promeniti. Između ostalog, u nama će se pojaviti želja da se pridružimo Bogu u Njegovom staranju o siromašnima i ubogima. To nikada nije lak zadatak i retko kad je opšteprihvaćen. To će promeniti naše prioritete i podstaći nas da preduzmemo određene korake i iscelimo ranjene u svetu oko sebe.

ZAJEDNICA SLUGU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Korinćanima 2,14-16; 2. Mojsijeva 32,1-14; 1. Petrova 2,12; Filibljanima 2,15; Efescima 2,19; Jevrejima 10,23-25.

Tekst za pamćenje: »Da se držimo tvrdo priznanja nade: Jer je vjeran Onaj koji je obećao. I da razumijevamo jedan drugoga u podsticanju na ljubav i dobra djela.« (Jevrejima 10,23.24)

U težnji da ispunimo hrišćansku misiju, ne treba da potceni-
mo mogućnost Crkve kao organizovane zajednice vernika. Već
smo zapazili izazove sa kojima se možemo suočiti kada težimo
da se izborimo sa nepravdom i siromaštvom. Međutim, radeći sa
drugim vernicima u zajednici vernih, možemo postati blagoslov
ljudima oko sebe.

Iskušenje pretili da nam, kada se kao Crkva okupimo, pažnju
odvuče nastojanje da u crkvenoj zajednici sve nesmetano deluje,
zaboravljajući da ona postoji da služi svetu u koji ju je Bog posta-
vio. Kao crkveno telo, ne smemo zanemarivati patnju i zlo koji vla-
daju oko nas. Ako ih Hristos nije zanemarivao, ne smemo ni mi.
Moramo biti verni nalogu da propovedamo Jevanđelje, a pored
propovedanja treba da pomažemo potlačenima, gladnima, golima
i bespomoćnima.

Kao crkvena zajednica i organizacija, mi smo telo Hristovo
(videti: 1. Korinćanima 12,12-20). Kao takvi, kao zajednica, treba
da hodimo kao što je Isus hodio, da dosegamo druge kao što je
Isus dosezao, i da služimo u današnjem svetu kao Isusove ruke,
noge, glas i srce.

PREDSTAVNICI PROMENE

U prvim poglavljima Dela apostolskih čitamo da su prvi hrišćani osnovali drugačiji oblik zajednice, da su se brinuli o nevoljnima koji su bili među njima, zajedno se približavajući ljudima izvan zajednice, nudeći im pomoć kakva im je potrebna i pozivajući ih da se pridruže onome što je Bog činio među njima.

Nadovezujući se na Isusove prikaze o soli i svetlosti, Pavle koristi brojne metafore da prikaže delovanje Crkve u svetu. Između ostalog, opisuje Božji narod kao žrtvu (videti: Rimljanima 12,1), Hristovo telo (videti: 1. Korinćanima 12,12-20), poslanike (videti: 2. Korinćanima 5,18-20) i miris (videti: 2. Korinćanima 2,14-16). Svaka od ovih slika govori o ulozi predstavnika i zastupnika Božjeg carstva čak i sada, čak i u svetu razorenom velikom borbom.

Razmotrite svaki od ovih opisa »predstavnika«. Koji najbolje prikazuje kako biste voleli da predstavljate Boga i Njegove puteve u svojoj zajednici, i zašto?

Sa svakom od ovih slika povezana su određena dela, koja nisu sredstvo zahvaljujući kome bi nas Bog prihvatio, već su dela ljudi koji su već prihvaćeni od strane Boga na osnovi Hristove žrtve, ljudi koji su odgovorili na Božju ljubav i blagodat time što su Njegovi predstavnici u napaćenom i umirućem svetu.

Međutim, ove slike mogu biti razmotrene još dublje: pošto se Božje carstvo tiče Božje ljubavi i blagodati, kada se ophodimo prema drugima s ljubavlju i blagodaću, mi već sada uspostavljamo večno carstvo i uzimamo udeo u njemu.

U međunarodnom zakonu, ambasada se smatra delom države koju predstavlja, čak i kada je smeštena u stranoj zemlji, možda veoma daleko od svoje matične zemlje. Na sličan način, uspostavljanje puteva Božjeg carstva nudi letimičan uvid u večnu stvarnost ovde i sada, i ukazuje na predukus, i jeste predukus, konačne propasti zla. Čineći tako – kao Hristovi poslanici i predstavnici – možemo iskusiti stvarnost Njegove ljubavi i pravde u svom ličnom životu, u crkvi i životima onih kojima nastojimo da služimo.

Pročitajte tekst 2. Korinćanima 2,16. Kakva je razlika između ova dva mirisa i kako možemo znati koji miris mi predstavljamo?

OSTATAK KOJI SLUŽI

Uobičajenu definiciju naroda Ostatka utvrđenu u biblijskom proročanstvu pronalazimo u tekstu Otkrivenje 12,17: »Koji drži zapovijesti Božije i ima svjedočanstvo Isusa Hrista« (videti: Otkrivenje 14,12). Prema biblijskom izveštaju, ove odlike određuju Božji narod u kasnijem razdoblju zemaljske istorije. Takođe, u biblijskim izveštajima možemo pronaći primere kako takav Ostatak deluje, a naročito kako služi drugima.

Mojsijev primer u vezi sa tim je izrazit. Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,1-14. Kakva je sličnost između Mojsija u ovom izveštaju i Ostatka opisanog u tekstu Otkrivenje 12,17?

U svom gnevu prema izrailjskom narodu, Bog je zapretio da će ih uništiti i da će obećanja data Avramu – da će njegovi potomci postati veliki narod – preneti na Mojsija i njegovu porodicu (videti: 2. Mojsijeva 32,10).

Međutim, Mojsije to nije želeo. Umesto toga, smogao je hrabrosti da uđe u raspravu sa Bogom, ukazujući da će rđava slika o Gospodu biti poslata ukoliko Gospod bude postupio onako kako je pretio da će učiniti (2. Mojsijeva 32,11-13). Mojsije tada ide korak dalje i izlaže sebe riziku da bi se založio za ovaj slučaj pred Bogom.

Mojsije se borio da provede svaj narod kroz pustinju. Narod se žalio i prepirao gotovo od trenutka kada ih je poveo u slobodu. Pa ipak, Mojsije kaže Bogu: Ako im nećeš oprostiti, »izbriši me iz Knjige svoje koju si napisao« (2. Mojsijeva 32,32). Mojsije nudi da se odrekne večnosti da bi spasio one sa kojima je bio na tom putovanju.

Kakav snažan primer samopožrtvovnosti i zauzimanja za one koji to ne zaslužuju! Kakav snažan simbol čitavog plana spasenja!

»Kada je posredovao za svoj narod, Mojsijeva plašljivost ustuknula je pred njegovom dubokom zainteresovanošću i ljubavlju prema onima za koje je, kao oruđe u Božjim rukama, učinio tako mnogo. Gospod je čuo njegove molitve i uslišio njegovu nesebičnu molbu. Gospod je okušao svoga slugu; ispitao njegovu vernost i njegovu ljubav prema tom zalutalom, nezahvalnom narodu i on je sjajno položio ispit. On nije bio zainteresovan za Izrailj iz sebičnih pobuda. Blagostanje Božjeg izabranog naroda bilo mu je dragocenije od lične časti, od prednosti da postane otac moćnog naroda. Bogu je bila mila njegova vernost, jednostavnost njegovog srca, njegovo poštenje, i zato mu je, kao vernom pastiru, poverio veliku odgovornost da odvede Izrailj u Obećanu zemlju.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 319. original)

Šta nam ovaj tekst govori o tome kako, do mere u kojoj je to moguće, treba da se ophodimo prema zalutalima oko nas?

PRIDOBIJANJE DUŠA

Crkvene rasprave ponekad se vode u vezi sa prividnom potrebom da se odluči između posvećivanja pažnje društvenom ili evanđeoskom radu, dobrotvornim prilozima ili svedočenju, zalaganju za pravdu ili evangelizmu. Međutim, kada bolje shvatimo svaki od ovih pojmova i kada posmatramo Isusovu službu, razlike se gube. Tada uviđamo da su propovedanje Jevanđe-lja i pomaganje drugima tesno povezani.

U jednoj od svojih najpoznatijih izjava, Elen Vajt je to objasnila na sledeći način: »Samo Hristov metod doneće pravi uspeh u približavanju ljudima. Spasitelj se pridružio ljudima kao Onaj koji im želi dobro. On je pokazao svoje saosećanje prema ljudima, služio u njihovim potrebama i pridobio njihovo poverenje. Tada ih je pozvao: 'Hajdete za Mnom... Siro-mašnima treba pomoći, treba se brinuti za bolesne, žalosne i nevoljne treba utešiti, one koji ne znaju treba poučiti, neiskusne treba posavetovati. Mi treba da plaćemo sa onima koji plaču i da se radujemo sa onima koji se raduju.« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 143. original)

Kao što smo videli, pravda i evangelizam, elementi Carstva, bili su tesno isprepleteni, ne samo u Isusovoj službi, već i u Isusovom prvom nalogu datom svojim učenicima: »A hodeći propovijedajte i kazujte da se približilo Carstvo nebesko. Bolesne iscjeljujte, gubave čistite, mrtve dižite, đavole izgonite; zabadava ste dobili, zabadava i dajite.« (Matej 10,7.8) Ukratko reče-no, jedan od najboljih načina da porukom dosegneмо druge je da služimo njihovim potrebama.

Pročitajte: 1. Petrova 2,12; Filibljanima 2,15. Šta Petar i Pavle kažu o sili koju dobra dela Božjeg naroda imaju u svedočenju?

Kada steknemo šire razumevanje Božje radosne vesti, shvatamo da evangelizam nema smisla ukoliko se ne gaji ljubav prema ljudima. Stihovi kao što su 1. Jovanova 3,16-18. i Jakov 2,16. naglašavaju protivrečnost ukoliko propovedamo Jevanđelje, a ne živimo u skladu sa njim. U najboljem slučaju, evangelizam – koji donosi radosnu vest nade, izbavljenje, pokajanje, promenu i Božju sveobuhvatnu ljubav – jeste izraz pravde.

I evangelizam i želja za pravdom proističu iz prepoznavanja Božje ljubavi prema izgubljenima, slabima i ranjenima – ljubavi koja, takođe, raste u srcu pod Božjim uticajem u našem životu. Mi ne biramo jedno ili drugo; umesto toga, mi saradujemo sa Bogom u radu za druge ljude, ispunjavajući njihove stvarne potrebe i koristeći sva moguća sredstva koja nam je Bog poverio.

Kako možemo biti sigurni da dok činimo dobra dela drugima ne zapostavljamo propovedanje Radosne vesti o spasenju?

BLAGODAT U CRKVI

Na početku Knjige o Jovu, Bog ukazuje na Jova i njegovu vernost prema Njemu kao dokaz da su Božji putevi dobri, kao i Njegovo postupanje prema palom ljudskom rodu (videti: O Jovu 1,8). Neverovatno je da Bog dozvoljava da Njegov ugled zavisi od toga kako ljudi žive na Zemlji. Međutim, Pavle je ovu veru koju je Bog imao za neke od svojih »svetih« proširio na čitavu crkvenu zajednicu: »Da se kroz crkvu sad obznani poglavarstvima i vlastima na Nebu mnogorazlična premudrost Božija.« (Efescima 3,10)

Pročitajte tekst Efescima 2,19. Šta mislite šta je obuhvaćeno mišlju da se crkvena zajednica opiše kao Božje »domaćinstvo«? Šta ovaj opis govori o načinu na koji organizovana crkva deluje?

U svakoj zajednici ili organizaciji, način ophođenja tog tela prema svojim članovima odražava osnovne vrednosti grupe. Kao Božje domaćinstvo, Hristovo telo i zajednica Duha, Crkva ima najuzvišeniji poziv da u svom životu ostvari i ispuni sledeće: »Jer Bog nije Bog bune, nego mira, kao po svima crkvama svetijeh.« (1. Korinćanima 14,33)

Vrednosti pravde, blagodati i ljubavi – prikazane u Božjoj pravdi, blagodati i ljubavi – treba da upravljaju svim što se događa u Crkvi. Od lokalnih crkvenih zajednica do svetske crkvene organizacije, ovim načelima treba da se upravljaju crkvene vođe u vođenju Crkve, donošenju odluka i staranju o »najmanjima« u crkvenoj zajednici. Oni, takođe, treba da se bave time kako da rešavaju sukobe koji se s vremena na vreme javljaju među vernicima. Ako se prema onima koji su među nama ne možemo ophoditi pošteno i dostojanstveno, kako ćemo to činiti prema drugima?

Kada crkvena organizacija zapošljava ljude, treba da bude velikodušan poslodavac, koji iznad svega vrednuje ljude i bori se protiv nepoštenog ophođenja prema svojim vernicima. Crkve treba da budu sigurno mesto na kome svi vernici čine što je u njihovoj moći da zaštite ranjive. Članovi crkvene zajednice, kao što vidimo u Ranoj crkvi, treba da budu posebno pripremljeni da pruže podršku onim pripadnicima svoje crkvene »porodice« koji stradaju ili im je potrebna pomoć.

Isus je to dao kao zapovest, govoreći da takvo postupanje ne samo da će preobraziti zajednicu vernih, već će pokazati stvarnost njihove vere onima koji posmatraju: »Novu vam zapovijest dajem da ljubite jedan drugoga, kao što Ja vas ljubih, da se i vi ljubite među sobom. Po tom će svi poznati da ste Moji učenici ako uzimate ljubav među sobom.« (Jovan 13,34.35)

PODSTIČITE JEDNI DRUGE NA DOBRA DELA

Čak i kada imamo najbolje pobude i namere, i kada verujemo da smo na strani Boga i dobrote, raditi za Gospoda može biti teško i obeshrabrujuće. Tuga i bol našeg sveta su stvarni. To je jedan od razloga zašto nam je potrebna crkvena zajednica. Isus je oblikovao ovakvu vrstu podrške u zajednici sa svojim učenicima. On je retko kad slao ljude same, a čak i tada bi se ubrzo okupili da podele svoja iskustva i obnove snagu i hrabrost.

Pročitajte tekst Jevrejima 10,23-25. Dvadeset i peti stih je najpoznatiji u ovom tekstu. Kako nam prethodna dva stiha pomažu da bolje shvatimo ovaj poznati stih? Kako možemo podsticati jedni druge »na ljubav i dobra dela«?

U gotovo svakom zadatku, cilju ili projektu, grupa ljudi koja radi zajedno može postići više od svih ljudi koji rade pojedinačno. To nas ponovo podseća na sliku Crkve kao Hristovog tela (videti: Rimljanima 12,3-6), u kome svi imamo različite uloge koje se dopunjavaju. Kada svako od nas čini ono što najbolje ume, ali tako da dozvoljava da se snage udruže, možemo verovati da će naš život i rad izvršiti uticaj za večnost.

Pošto je ishod važan, kada težimo da učinimo ono što je ispravno – jer se tiče ljudi i njihovog života – moramo da ga poverimo Bogu. Ponekad ćemo kada se trudimo da ublažimo siromaštvo, da zaštitimo ranjive, da oslobodimo potlačene i da govorimo u ime nemih, videti mali napredak. Međutim, imamo nadu da radimo radi mnogo uzvišenijeg i uistinu pobedonosnog cilja: »A dobro činiti da nam se ne dosadi; jer ćemo u svoje vrijeme požnjati, ako se ne umorimo. Zato, dakle, dok imamo vremena da činimo dobro svakome, a osobito onima koji su s nama u vjeri.« (Galatima 6,9.10; videti, takođe: Jevrejima 13,16)

To je razlog zašto smo pozvani da ohrabrimo – u doslovnom smislu da nadahnemo hrabrošću – jedni druge. Živeti verno je i radosno i teško iskustvo. Naš Bog pravde i naša zajednica pravde su naše najveće potpore i razlog zašto pozivamo i druge da nam se pridruže.

Koga poznajete ko redovno nastoji da ublaži patnje drugih? Kako možete ohrabriti tu osobu ili grupu u obavljanju tog velikodušnog zadatka?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Apostolska crkva – Hristovim tragom* pročitajte poglavlje »Verni svedok«, str. 546-556. original.

»Mi treba da obavljamo posao koji su obavljali apostoli. Svaki hrišćanin treba da bude misionar. Sa osećanjem i samilošću treba da služimo onima kojima je potrebna naša pomoć, težeći da nesebičnom ozbiljnošću olakšamo nesreću napaćenog čovečanstva...

Hristova ljubav, ispoljena u nesebičnoj službi, biće mnogo uspešnija u popravljanju onoga koji čini zlo, nego mač i sud. Ovo je potrebno da zastraši onoga koji krši zakon, ali misionarski put ljubavi može učiniti više od ovoga. Srce, oguglalo od grdnje, često će omekšati delovanjem Hristove ljubavi.« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 104.106. original)

»Ropstvo, klasni sistem, nepravedne rasne predrasude, tlačenje siromašnih, zanemarivanje nesrećnih – sve ovo predstavljeno je kao nehrišćansko, kao ozbiljna pretnja dobru ljudskog roda, i kao zlo koje Hristova crkva, koju je Gospod odredio, treba da odbaci.« (Deo govora koji je A. G. Daniels, predsednik Generalne konferencije, održao na sahrani Elen Vajt o njenom radu; *Life Sketches of Ellen G. White*, str. 473)

ZA RAZGOVOR:

1. Mnogi ljudi, grupe i organizacije nastoje da olakšaju potrebe u svetu. Kakvom jedinstvenom snagom, shvatanjima i sredstvima Hrišćanska adventistička crkva može doprineti ovom zadatku?
2. Možete li se setiti trenutka kada vas je crkvena zajednica ohrabrila i podržala? Kako na osnovu tog iskustva možete pružiti isto ohrabrenje drugima?
3. Pored podrške crkvene zajednice, šta vam još može pomoći da izbegnete da se »umorite od činjenja dobra«?
4. Da li znate kakve projekte i inicijative Hrišćanska adventistička crkva podržava širom sveta u vezi sa siromaštvom i zalaganjem za pravdu? Kako možete doprineti ovom obliku crkvenog rada?

Zaključak: Da, kao hrišćani pozvani smo da služimo potrebama drugih, naročito onima koji pate, stradaju ili su ugnjetavani. Iako imamo svoju ličnu odgovornost u ovoj oblasti, kao zajednica usredsređena na služenje drugima, možemo biti mnogo uspešniji ukoliko zajedno radimo kao crkvena porodica.

JUL

HRISTOS JE NAŠ UZOR

Stalna budnost

1. P Psalmi 119,97. Stajati uz načelo
2. U Rimljanima 12,2. Nastavite da se uspinjete
3. S 1. Jovanova 1,5. Svetlost sveta
4. Č Danilo 8,14. Naša doktrina o Svetinji
5. P 1. Petrova 5,8. Stalna budnost
6. S Matej 6,30. Mera božanske pažnje

Tražite mudrost odozgo

7. N 1. Jovanova 2,15. Znete li tačno gde ste...?
8. P Propovednik 12,13. Otkrivenja o sudu
9. U 2. Petrova 1,10. Razvijanje karaktera za Nebo
10. S Matej 13,52. Budite verni domaćin
11. Č Psalmi 37,6. Uravnotežen hrišćanski razvoj
12. P Otkrivenje 2,1.2. Bog je na svakom mestu
13. S Jakov 3,17. Tražite mudrost odozgo

Naš milostivi Bog

14. N Galatima 3,1. Čudesna razmena
15. P Matej 12,37. Posvetite Bogu dar govora
16. U Psalmi 55,22. Stavi svoje breme na Gospoda
17. S Psalmi 103,1.2. Naš milostivi Bog
18. Č Jovan 6,53. Unesi Božju reč u život
19. P Matej 16,24. Hristove specijalne snage
20. S Isaija 2,3. Tvoja Reč je videlo

Hristos je naš Uzor

21. N Matej 7,2. Ne sudite
22. P 1. Timotiju 6,12. Hristos je naš Uzor
23. U Juda 1,24. Hrišćansko savršenstvo
24. S Psalmi 130,4.5. Potpuno i besplatno oprostjenje
25. Č Matej 10,34. Ne mir po svaku cenu
26. P Luka 10,27. Poslušnost je cena
27. S Psalam 42,5. Uzdam se u Boga

Volite se kao braća

28. N 1. Jovanova 4,10. Hristova smrt donosi život
29. P Otkrivenje 22,2. Jest lišće s drveta života
30. U 1. Solunjanima 4,9. Volite se kao braća
31. S Psalam 121,1. Podizem oči svoje

AVGUST

BUDIMO POBEDNICI OVDE

Neka Sveti Duh upravlja

1. Č Galatima 5,22.23. Neka Sveti Duh upravlja
2. P 1. Mojsijeva 5,24. Enoh je ugodio Bogu
3. S 1. Jovanova 2,6. Veliki zdravstveni Misionar

Hristovi pravi vojnici

4. N Jakov 1,22. Hristovi pravi vojnici
5. P 2. Korinćanima 6,14. Lažno posvećenje
6. U Matej 21,33. Napisano za opomenu nama
7. S Priče 4,18. Jedina svetlost koja će obasjati put
8. Č Jeremija 7,23. Ono što Bog osuđuje nije bezbedno
9. P Matej 11,29. Sledite Hristov primer žrtvovanja
10. S Luka 4,22. Potrebne su blagodatne reči

Hristos ima silu za nas

11. N Efescima 4,29. Svakodnevno posvećenje
12. P Kološanima 2,10. Hristos ima silu za nas
13. U 1. Korinćanima 2,2. Uklonite smeće kriticizma
14. S Zaharija 3,7. Potreba za reformom
15. Č Isaija 58,9. Obećanje o božanskoj pomoći
16. P 1. Petrova 4,12. Mi smo Hristovi predstavnici
17. S Rimljanima 14,7. Koristi svoj talenat uticaja

Budimo pobednici ovde

18. N Malahija 3,18. Vera koja ukazuje na razliku
19. P Otkrivenje 21,7. Budimo pobednici ovde
20. U Otkrivenje 21,27. Sledite velikog Učitelja
21. S 1. Korinćanima 3,11. Zidajte na steni
22. Č O Jovu 22,21. Upoznajte se s Bogom
23. P Efescima 6,4. Imajte u vidu Božju slavu
24. S Luka 19,17. Vernost u malom

Hristos kao lestve

25. N Efescima 6,13. Klonite se magle skepticizma
26. P Jovan 15,1.2. Hristos orezuje s razlogom
27. U Danilo 1,8. Usudite se da budete kao Danilo
28. S Otkrivenje 14,9.10. Vest trećeg anđela je sigurna
29. Č Jovan 3,16. Nebo je dalo svoje najskupocenije blago
30. P Psalam 94,21.22. Hristos kao lestve
31. S Jovan 17,2. Hristos visoko uzdiže merila

SEPTEMBAR

STOJTE ČVRSTO U BOGU

Moj Gospod i ja

Svedočenje drugima

1. N	2. Korinćanima 3,2.	Šta bi Isus učinio?
2. P	Isaija 61,3.	Korist od nepovoljnih okolnosti
3. U	1. Timotiju 3,16.	Tajna utelovljenja
4. S	5. Mojsijeva 32,22.	Prizori Drugog dolaska
5. Č	Psalmi 111,7.8.	Bitka oko Božjeg zakona
6. P	Matej 28,11.	Uvid u Uskršnju priču
7. S	Isaija 58,6.7.	Svedočenje drugima

Hrabrost u Gospodu

8. N	Isaija 43,1.	Obećana pomoć za borbu
9. P	2. Timotiju 1,7.	Hrabrost u Gospodu
10. U	2. Petrova 1,11.	Život stalne pobeđe
11. S	Jevrejima 12,1.	Nastavite da gledate naviše
12. Č	2. Solunjanima 2,10.	Naše »ja« mora da umre
13. P	Titu 3,9.	Izbegavajte rasprave i oštre napade
14. S	Efescima 4,11-13.	Jedinstvo kakvo Hristos traži

Imaj veru u Boga

15. N	Matej 25,45. 46.	Ozbiljnost konačnog suda
16. P	Matej 25,14.	Svakom čoveku njegov posao
17. U	Otkrivenje 14,8.	Gradove treba opomenuti
18. S	Jovan 14,23.	Aktivan vernik
19. Č	Psalmi 118,6.	Imaj veru u Boga
20. P	Otkrivenje 1,19.	Poruka svetu
21. S	1. Korinćanima 1,17.	Bog nauke i otkrivenja

Stojte čvrsto u Bogu

22. N	Jezekilj 3,11.	Stojte čvrsto u Bogu
23. P	Matej 18,10.	Isus sluša ponizne
24. U	1. Petrova 2,5.	Božja crkva kao hram
25. S	Jakov 1,2.	Kako se suočiti sa iskušenjem
26. Č	Zaharija 10,1.	Priprema za pozni dažd
27. P	Matej 5,6.	Svetiji, još svetiji
28. S	Jovan 15,20.	Dva duha u svetu

Neka nas Božji Duh oblikuje

29. N	Rimljanima 6,13.	Neka nas Božji Duh oblikuje
30. P	Joilo 2,23.	Pripremi se za pozni dažd

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Jul	Avgust	Septembar
1. Psalam 115-117	1. Isaija 1-3	1. Jeremija 36-39
2. " 118	2. " 4-6	2. " 40-42
3. " 119, 1-88	3. " 7-9	3. " 43-45
4. " 119, 89-176		4. " 46-49
5. " 120-121	4. " 10-13	5. " 50-52
6. " 122-124	5. " 14-17	6. Plač 1-3
	6. " 18-20	7. " 4-5
7. " 125-127	7. " 21-23	
8. " 128-130	8. " 24-26	8. Jezekilj 1-4
9. " 131-133	9. " 27-29	9. " 5-7
10. " 134-136	10. " 30-32	10. " 8-10
11. " 137-139		11. " 11-12
12. " 140-142	11. " 33-36	12. " 13-15
13. " 143-147	12. " 37-40	13. " 16-18
	13. " 41-43	14. " 19-21
14. " 148-150	14. " 44-46	
15. Priče 1-3	15. " 47-49	15. " 22-26
16. " 4-6	16. " 50-52	16. " 27-29
17. " 7-9	17. " 53-55	17. " 30-32
18. " 10-12		18. " 33-35
19. " 13-15	18. " 56-59	19. " 36-38
20. " 16-19	19. " 60-62	20. " 39-41
	20. " 63-66	21. " 42-44
21. " 20-22	21. Jeremija 1-3	
22. " 23-25	22. " 4-6	22. " 45-48
23. " 26-28	23. " 7-8	23. Danilo 1-4
24. " 29-31	24. " 9-11	24. " 5-8
25. Propovednik 1-3		25. " 9-12
26. " 4-6	25. " 12-16	26. Osija 1-3
27. " 7-9	26. " 17-20	27. " 4-6
	27. " 21-23	28. " 7-9
28. " 10-12	28. " 24-26	
29. Pesma nad pesmama 1-3	29. " 27-29	29. " 10-14
30. " 4-6	30. " 30-32	30. Joilo 1-3
31. " 7-8	31. " 33-35	

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Jul	Avgust	Septembar
1. Psalam 1.	1. Psalam 29.	1. Psalam 56.
2. Psalam 2.	2. Psalam 30.	2. Psalam 57.
3. Psalam 3.	3. Psalam 31,1-14.	3. Psalam 58.
4. Psalam 4.	4. Psalam 31,15-24.	4. Psalam 59.
5. Psalam 5.	5. Psalam 32.	5. Psalam 60.
6. Psalam 6.	6. Psalam 33.	6. Psalam 61.
7. Psalam 7.	7. Psalam 34.	7. Psalam 62.
8. Psalam 8.	8. Psalam 35,1-14.	8. Psalam 63.
9. Psalam 9.	9. Psalam 35,15-28.	9. Psalam 64.
10. Psalam 10.	10. Psalam 36.	10. Psalam 65.
11. Psalam 11.	11. Psalam 37,1-19.	11. Psalam 66.
12. Psalam 12.	12. Psalam 37,20-40.	12. Psalam 67.
13. Psalam 13.	13. Psalam 38.	13. Psalam 68.
14. Psalam 14.	14. Psalam 39.	14. Psalam 69,1-16.
15. Psalam 15.	15. Psalam 40.	15. Psalam 69,17-36.
16. Psalam 16.	16. Psalam 41.	16. Psalam 70.
17. Psalam 17.	17. Psalam 42.	17. Psalam 71,1-14.
18. Psalam 18,1-15.	18. Psalam 43.	18. Psalam 71,15-24.
19. Psalam 18,16-30.	19. Psalam 44,1-12.	19. Psalam 72.
20. Psalam 18,31-50.	20. Psalam 44,13-26.	20. Psalam 73,1-15.
21. Psalam 19.	21. Psalam 45.	21. Psalam 73,16-28.
22. Psalam 20.	22. Psalam 46.	22. Psalam 74.
23. Psalam 21.	23. Psalam 47.	23. Psalam 75.
24. Psalam 22,1-15.	24. Psalam 48.	24. Psalam 76.
25. Psalam 22,16-31.	25. Psalam 49.	25. Psalam 77.
26. Psalam 23.	26. Psalam 50.	26. Psalam 78,1-14.
27. Psalam 24.	27. Psalam 51.	27. Psalam 78,15-28.
28. Psalam 25.	28. Psalam 52.	28. Psalam 78,29-42.
29. Psalam 26.	29. Psalam 53.	29. Psalam 78,43-56.
30. Psalam 27.	30. Psalam 54.	30. Psalam 78,57-72.
31. Psalam 28.	31. Psalam 55.	

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U JULU 2019. GODINE

MESTO	DATUM			
	5.	12.	19.	26.
Radoviš, Strumica, Devđelija	20,07	20,04	19,59	19,53
Kavadarci	20,09	20,06	20,01	19,55
Veles, Prilep, Bitola	20,11	20,08	20,03	19,57
Pirot , Vranje, Kumanovo, Skopje	20,13	20,10	20,05	19,59
Knjaževac, Niš , Leskovac, Tetovo, Debar	20,15	20,12	20,07	20,01
Kladovo, Negotin , Zaječar, Priština, Prizren	20,17	20,14	20,09	20,03
Bor, Paraćin, Kruševac , Kosovska Mitrovica, Đakovica	20,19	20,16	20,11	20,05
Jagodina , Novi Pazar, Peć	20,21	20,18	20,13	20,07
Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Čačak, Kraljevo, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,23	20,20	20,15	20,09
Arandelovac, Užice, Bar	20,25	20,22	20,17	20,11
Vršac, Alibunar, Kovin, Smederevo, Pančevo, Beograd , Valjevo, Pljevlja, Zelenika	20,27	20,24	20,19	20,13
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Ruma, Šabac, Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,29	20,26	20,21	20,15
Senta, Bečej, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Sarajevo , Mljet	20,31	20,28	20,23	20,17
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid , Tuzla, Mostar, Metković, Pelješac	20,33	20,30	20,25	20,19
Subotica , Sombor, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Doboј, Zenica, Hvar, Korčula	20,35	20,32	20,27	20,21
Beli Manastir , Osijek , Slavonski Brod, Derventa, Jajce, Livno, Brač, Vis	20,37	20,34	20,29	20,23
Slavonska Požeга, Banja Luka , Split	20,39	20,36	20,31	20,25
Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,41	20,38	20,33	20,27
Virovitica, Biograd	20,43	20,40	20,35	20,29
Koprivnica, Bjelovar, Sisak, Bihać, Gospić, Zadar , Dugi Otok	20,45	20,42	20,37	20,31
Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Pag	20,47	20,44	20,39	20,33
Murska Sobota, Ormož, Ptuj , Krapina, Karlovac, Rab	20,49	20,46	20,41	20,35
Maribor , Rogaška Slatina, Celje, Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,51	20,48	20,43	20,37
Dravograd, Slovenj Gradec, Mežica, Ljubljana , Rijeka, Pula	20,53	20,50	20,45	20,39
Kranj, Postojna, Koper, Rovinj	20,55	20,52	20,47	20,41
Jesenice , Kranjska Gora, Gorica	20,57	20,54	20,49	20,43

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U AVGUSTU 2019. GODINE

MESTO	DATUM				
	2.	9.	16.	23.	30.
Strumica	19,45	19,36	19,25	19,14	19,02
Radoviš, Devđelija	19,47	19,38	19,27	19,16	19,04
Pirot , Kavadarci	19,49	19,40	19,29	19,18	19,06
Vranje, Kumanovo, Veles, Prilep, Bitola	19,51	19,42	19,31	19,20	19,08
Kladovo, Negotin, Zaječar, Knjaževac, Niš , Leskovac, Skoplje , Tetovo, Ohrid	19,53	19,44	19,33	19,22	19,10
Bor, Paraćin, Kruševac , Priština, Prizren, Debar	19,55	19,46	19,35	19,24	19,12
Jagodina , Kosovska Mitrovica, Đakovica	19,57	19,48	19,37	19,26	19,14
Vršac, Kovin, Požarevac, Smederevo, Smederevska Palanka, Kragujevac, Kraljevo, Novi Pazar, Peć	19,59	19,50	19,39	19,28	19,16
Alibunar, Pančevo, Beograd , Arandelovac, Čačak, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,01	19,52	19,41	19,30	19,18
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Valjevo, Užice, Pljevlja, Bar	20,03	19,54	19,43	19,32	19,20
Senta, Bečej, Novi Sad , Ruma, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac, Foča, Zelenika	20,05	19,56	19,45	19,34	19,22
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Bijeljina, Loznica, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,07	19,58	19,47	19,36	19,24
Sombor , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Sarajevo , Mostar, Metković, Mljet	20,09	20,00	19,49	19,38	19,26
Beli Manastir , Osijek , Doboj, Zenica, Pelješac	20,11	20,02	19,51	19,40	19,28
Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Jajce, Livno, Brač, Hvar, Korčula	20,13	20,04	19,53	19,42	19,30
Virovitica, Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Split, Vis	20,15	20,06	19,55	19,44	19,32
Bjelovar, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,17	20,08	19,57	19,46	19,34
Koprivnica, Sisak, Bihać, Biograd	20,19	20,10	19,59	19,48	19,36
Murska Sobota, Ormož, Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Gospić, Zadar, Dugi Otok	20,21	20,12	19,01	19,50	19,38
Maribor , Ptuj , Rogaška Slatina, Krapina, Karlovac, Rab, Pag	20,23	20,14	20,03	19,52	19,40
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,25	20,16	20,05	19,54	19,42
Dravograd, Mežica, Ljubljana , Postojna, Rijeka	20,27	20,18	20,07	19,56	19,44
Jesenice, Kranj, Koper, Rovinj, Pula	20,29	20,20	20,09	19,58	19,46
Kranjska Gora , Gorica	20,31	20,22	20,11	20,00	19,48

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U SEPTEMBRU 2019. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Strumica	18,54	18,41	18,28	18,15
Pirot , Radoviš, Đevdelija	18,56	18,43	18,30	18,17
Kladovo, Negotin , Zaječar, Knjaževac, Leskovac, Vranje, Kavadarci	18,58	18,45	18,32	18,19
Bor, Niš, Kumanovo, Skoplje, Veles, Prilep, Bitola	19,00	18,47	18,34	18,21
Vršac, Požarevac, Jagodina , Paraćin, Kruševac, Priština, Tetovo, Ohrid	19,02	18,49	18,36	18,23
Alibunar, Pančevo, Kovin, Smederevo, Smederevska Palanka, Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Đakovica, Kosovska Mitrovica, Prizren, Debar	19,04	18,51	18,38	18,25
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin, Beograd , Čačak, Peć	19,06	18,53	18,40	18,27
Senta, Bečež, Novi Sad , Ruma, Šabac, Valjevo, Užice, Berane, Kolašin	19,08	18,55	18,42	18,29
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Pljevlja, Podgorica , Bar, Ulcinj	19,10	18,57	18,44	18,31
Sombor , Osijek, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Foča, Zelenika	19,12	18,59	18,46	18,33
Beli Manastir , Sarajevo, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	19,14	19,01	18,48	18,35
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Doboj, Zenica, Mostar, Metković, Mljet	19,16	19,03	18,50	18,37
Virovitica, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Jajce, Pelješac	19,18	19,05	18,52	18,39
Koprivnica, Bjelovar, Prijedor , Livno, Brač, Hvar, Korčula	19,20	19,07	18,54	18,41
Murska Sobota, Ormož, Čakovec, Varaždin , Sisak, Drvar, Knin, Split, Vis	19,22	19,09	18,56	18,43
Maribor , Ptuj, Rogaška Slatina, Krapina, Zagreb , Slunj, Bihać, Šibenik, Biograd	19,24	19,11	18,58	18,45
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Karlovac, Gospić, Zadar, Dugi Otok	19,26	19,13	19,00	18,47
Dravograd, Mežica, Crikvenica, Krk, Rab, Pag	19,28	19,15	19,02	18,49
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Postojna, Rijeka, Cres, Lošinj	19,30	19,17	19,04	18,51
Kranjska gora, Gorica, Koper, Rovinj, Pula	19,32	19,19	19,06	18,53

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.